

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research
Cilt/Volume 9 Sayı/Issue 23 Aralık/December 2020 s. 289-367
DOI:http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut374
Mainz-Almanya/Germany

Araştırma Makalesi/ Research Article

Oğuz Qrupu Türk Dillərindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər

The Animal Names In Oghuz Group Turkish Languages
Oğuz Grubu Türk Dillerindeki Hayvan Adları

Öz

Türkçe denince, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan insanların dili akla gelir, oysa yeryüzünde ana dili Türkçe olan ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında bulunan milyonlarca Türk soylu insan vardır. Günümüzde iki yüz milyonun üzerinde insan Türkçe konuşmaktadır. Balkanlar'dan Doğu Türkistan'a kadar olan alanda ve dünyanın diğer bölgelerinde yaşayan Türkler, farklı devletler içinde, farklı dil ve ağızlarda konuşsalar da, hepsinin dili Türkçe'dir. Türkoloji alanında yapılan çalışmalar ve araştırmalar bu yakınlığı her zaman ortaya çıkarmıştır. Türk dili üzerine yapılan tasniflerin hepsinde Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi ve Gagavuz Türkçesi, Oğuz Grubu Türk Dilleri olarak kabul edilmiştir. Bu makalede, Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi ve Gagavuz Türkçesi'nde kullanılan üç bin beş yüz yirmi yedi hayvan adı tespit edilmiş ve bu adlar Türkiye Türkçesiyle karşılaştırılmıştır. Böylece, Oğuz Grubu Türk Dilleri arasında hayvanlara verilen adlar bağlamında sözlüklerde görülen ortaklıklar tespit edilmiş ve Oğuz Grubu Türk Dilleri'nin zengin söz varlığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oğuz Grubu Türk Dilleri, Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi, Gagavuz Türkçesi, Hayvan Adları

Xülasə

Türkcə deyəndə, Türkiyə Respublikasının sərhədləri içində yaşayan insanların dili ağla gəlir, halbuki yer üzündə ana dili Türkcə olan və Türkiyə Respublikasının sərhədləri xaricində qərarlaşan milyonlarla Türk soylu insan vardır. Hazırda iki yüz milyondan çox insan Türk dilində danışır. Balkanlardan Şərqi Türkistana qədər olan sahədə və dünyanın digər bölgələrində yaşayan Türklər, fərqli dövlətlər içində müxtəlif dil və ağızlarda danışsalar da, hamısının dili Türkcədir. Türkologiya sahəsində görülən işlər və tədqiqatlar bu yaxınlığı hər zaman ortaya çıxarmışdır. Türk dili ilə bağlı edilən təsniflərin hamısında Türkiyə Türkcəsi, Azərbaycan Türkcəsi, Türkmən Türkcəsi və Qaqauz Türkcəsi Oğuz Qrupunun Türk Dilləri kimi qəbul edilir. Bu məqalədə, Oğuz Qrupu Türk Dillərindən olan Azərbaycan Türkcəsi, Türkmən Türkcəsi və Qaqauz Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən sözlərdən üç min beş yüz iyirmi yeddi ədədi təyin olunmuş və bu sözlər Türkiyə Türkcəsiylə qarşılaşdırılmışdır. Beləliklə, Oğuz Qrupu Türk Dilləri arasında heyvan anlayışı bildirən sözlər kontekstində lüğətlərdə göstərilən ortaqlıqlar müəyyən edilmiş və Oğuz Qrupu Türk Dillərindəki zəngin leksika ortaya qoymağa cəhd edilmişdir.

Mustafa GÜNAYDIN*

Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi

Sorumlu Yazar/ Corresponding Author

* Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi
Doktora Öğrencisi, Bakü-Azerbaycan.
Elmek: mustafagunaydin2003@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1979-0992

Makale Geçmişi/ Article History

Geliş Tarihi: 14.10.2020
Kabul Tarihi: 30.10.2020
E-yayın Tarihi: 15.12.2020

Açar Sözlər: Oğuz Qrupu Türk Dilləri, Türkiyə Türkçəsi, Azərbaycan Türkçəsi, Türkmən Türkçəsi, Qaqauz Türkçəsi, Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər.

Abstract

While talking about Turkish, everybody think about a language, which was spoken by the people living in the Republic of Turkey. However, there are millions of people living in outside of the Republic of Turkey, and their mother tongue is Turkish. Today over two hundred million people speak in Turkish. Although Turks living in the area from the Balkans to East Turkistan and in other regions of the world speak in different languages and dialects, the language of all of them is Turkish. Studies and researches in the field of Turkology have always revealed this close relationship. In all classification of Turkish language, Azerbaijan Turkish, Turkey Turkish, Turkmen Turkish and Gagauz Turkish languages are included into Oghuz Group Turkish languages. In this article, three thousand five hundred and twenty seven animal names used in Azerbaijan Turkish, Turkmen Turkish and Gagauz Turkish were identified and compared to Turkey Turkish. Thus, similarities seen in dictionaries were identified among the Oghuz Group Turkish Languages in the context of the names given to animals and tried to reveal the rich vocabulary in Oghuz Group Turkish Languages.

Keywords: Oghuz Group Turkish Languages, Turkey Turkish, Azerbaijan Turkish, Turkmen Turkish, Gagauz Turkish, Animal Names.

Giriş

Türk dilləri arasında diferensiyasiya prosesləri başa çatdıqdan sonra müstəqil inkişaf yoluna qədəm qoymuş, dildə fərdi cəhətlər yaranmağa başlamışdır. Uzun yüzilliklər cəmiyyətdə gedən sosial-siyasi, mədəni-iqtisadi inkişaf nəticəsində dildə dəyişikliklər baş vermiş; qədim Türk sözləri tədricən arxaikləşmiş, neologizmlər vasitəsilə lüğət tərkibi zənginləşmişdir. Bu proses alınma sözlər, dialektizmlər və dilin daxili imkanları hesabına yaranmış mürəkkəb quruluşlu sözlərin vasitəsilə intensivləşmişdir. Tarix boyu dilin leksik quruluşunun inkişafı həm dildaxili, həm də dilxarici amillərlə şərtlənir. Bir tərəfdən, dildaxili faktor kimi söz yaradıcılığı imkanlarının səciyyəsi, leksik-semantik qruplar arasındakı sistemli əlaqələr, sintaktik münasibətlər və sözün üslubi məqamları, digər tərəfdən isə dilxarici amil kimi mədəni, ictimai-siyasi proseslərin yeniləşməsi nəticəsində dilə kənardan yeni söz və terminlərin axını mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bununla da uzun tarixi inkişaf nəticəsində Türk dillərinin hər birinin fərdi leksikası formalaşmışdır.

Oğuz Qrupu Türk Dilləri yaxın qohum dillər olsa da, onların arasında ortaq sözlərlə yanaşı, hər birinin fərdi leksikası da mövcuddur. Bu leksika dilin lüğət tərkibinin bütün sahələrini-ümumişlək sözləri, məhdud dairədə işlənən sözləri (dialektizmlər), peşə-sənət leksikası, terminlər, ictimai-siyasi leksika, idman leksikası, hərbi leksika, jarqon və arqo leksikasını əhatə edir. Oğuz Qrupu Türk Dillərinin areal leksikasına forma və mənaca fərqli və ya formaca eyni, mənaca fərqli müxtəlif sözlər daxildir. Bu sözlər əhalinin həyat tərzini, təsərrüfat formaları, məşğuliyyət sahələri, məişətlə və adət-ənənələrlə bağlı meydana çıxmışdır. Areal leksikanın zənginləşməsinin əsasında söz yaradıcılığı prosesi dayanır. Ədəbi dillərdə müxtəlif qrammatik üsulların vasitəsilə yaranan neologizmlər daim lüğət tərkibinin yenilənməsinə və zənginləşməsinə səbəb olur. Türk dillərinin lüğət tərkibinin əsası ad bildirən sözlərdən ibarətdir. Qədim Türk leksikası cüzi dəyişikliklərlə müasir dillərin lüğət tərkibində mühafizə olunur. Bununla yanaşı, inkişaf nəticəsində hər bir dilin öz daxili imkanları hesabına yeni sözlər yaranır və digər Türk dillərindən fərqlənir. Oğuz Qrupu Türk Dillərinin lüğət tərkibində də bir sıra fərqlər

özünü göstərir, qədim sözlər müxtəlif şəkildə arxaıkləşmiş, yeni yaranan sözlər də forma və mənaca fərqlənmişdir.

Türk dili ilə bağlı edilən təsniflərin hamısında Türkiyə Türkcəsi, Azərbaycan Türkcəsi, Türkmən Türkcəsi və Qaqauz Türkcəsi Oğuz Qrupunun Türk Dilləri kimi qəbul edilir. Bu məqalədə, Oğuz Qrupu Türk Dillərindən olan Azərbaycan Türkcəsi, Türkmən Türkcəsi və Qaqauz Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən sözlərdən üç min beş yüz iyirmi yeddi ədədi təyin olunmuş və bu sözlər sənəd təhlili metodundan istifadə edilərək Türkiyə Türkcəsiylə müqayisə olunmuşdur. Beləliklə, Oğuz Qrupu Türk Dilləri arasında heyvan anlayışı bildirən sözlər kontekstində lüğətlərdə göstərilən ortaqlıqlar müəyyən edilmiş və Oğuz Qrupu Türk Dillərindəki zəngin leksika ortaya qoymağa cəhd edilmişdir.

1. Azərbaycan Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər

Bu hissədə, Azərbaycan Dilinin İzahlı Lüğəti (Axundov, 2006), Azərbaycan Türkcəsi Lüğəti (Altaylı, 2018), Azərbaycan Dialektoloji Lüğəti (2010), Müqayisəli Türk Dialektləri Lüğəti (1992) və Türkcə Lüğətdən (2011) istifadə edilərək Azərbaycan Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən iki min yeddi yüz qırx altı ədəd söz təyin olunmuş və bu sözlər sənəd təhlili metodundan istifadə edilərək Türkiyə Türkcəsiylə müqayisə olunmuşdur. Bu iki min yeddi yüz qırx altı ədəd söz və bu sözlərin Türkiyə Türkcəsindəki qarşılıqları aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

Cədvəl-1: Azərbaycan Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər və Türkiyə Türkcəsindəki Qarşılıqları

Azərbaycan Türkcəsi	Türkiyə Türkcəsi
abdal xərcənglər	kabuklu keşişgiller (kabuklular takımı)
abıca	mavi baştankara (bir kuş türü)
acıbalıq	acı balıq (sazangiller ailəsindən bir balıq)
adadovşanı	ada tavşanı
adam alladan	bayağı çobanaldatan (bir kuş türü)
adamcıl	adamcıl (kurt, canavar, vahşi, saldırgan köpek)
adamsiya	adamsia, mercan polipi, denizgülü
adeleinlər	adelinlər (pul kanathılar ailəsi)
adi daşquşu	kuyrukkakan (karatavukgiller ailəsindən bir kuş türü)
adi enlibaş	gümüşlü balıq
adikutor	su neomisi (böcekçilər takımından bir heyvan türü)
adqır	aygır (damızlık erkek at)
adqıraq	vücudunun tamamı kara, yalnızca kulakları beyaz olan dağ keçisi
adonis	adonis (gündüz keleşbeği)
afalina	şişə burunlu yunus balığı
ağ ayı	kutup ayısı
ağ delfin	beyaz balina
ağ durna	Sibirya turnası
ağac kəsən	ağaçkesen (yapraklara zarar veren kara renkli bir böcek)
ağac toyuğu	ağaçkakan
ağacadırmaşanlar	ağaçcıl kurbağa, bağırğanlar alt takımından kuşlar sınıfı
ağacdeşən	ağaçkakan
ağacdələn	ağaçkakan
ağacdələnkimilər	ağaçkakangiller
ağacdələnlər	ağaçkakanlar
ağacdöyən	ağaçkakan

ağacgəmirənlər	böcekler sınıfının kınkanatlılar takımından, bir böcek ailesi
ağackəpənəyi	mavi süzgeç kelebeği
ağacqurbağası	ağac kurbağası
ağacqurdu	boynuzlu teke (kın kanatlılar ailesinden oduncul bir böcek)
ağacovan	gece kelebeği, pervane
ağacovanlar	tahta böcekleri, tahta yiyenler, tekeböceğigiller
ağacsansarı	ağac sansarı
ağacyonanlar	tahta yiyenler
ağarlar	keneler
ağbalıq	Mersin morinası, sudak balığı, büyük ak balıqçıl
ağbaş kərkəs	kızıl akbaba
ağcaqanad	sivrisinek
ağcaqanadlar	sivrisinekgiller
ağcaqarın	Akdeniz foku
ağcalar	beyaz kelekler
ağdiş	akdiş sivrifare
ağdişlər	ak dişli sivrifareler
ağdöş dələ	kaya sansarı
ağgöz	akgöz, beyazgöz (sazanqiller ailesinden eti yenmeyen bir balık türü), öttücü kuşlar takımından beyaz gözlüqiller ailesinden bir kuş türü
ağgözlər	beyaz gözlüqiller (öz öttüqiller üst ailesinden bir kuş ailesi)
ağılı böcək	çağanoz (etçil bir böcek türü)
ağızayaqlılar	ağızdan ayaklılar (kabuklular takımı)
ağkefal	akbalık, inci balığı
ağkəpənək	beyaz kelebek
ağkərri	beyaz renkli ve küçük kulaklı koyun veya keçi
ağqanad sterna	ak kanatlı sumru, palamut kuşu
ağqanadlılar	yalancı beyaz sinekgiller
ağqanadtorağay	ak kanatlı tarla kuşu
ağqarın	kılkuyruk bağirtlak (bağirtlakqiller ailesinden bir kuş türü)
ağqarısqalar	beyaz karıncalar
ağqızılbalıq	alabalıqgiller ailesinden bir balık türü
ağquyruq dənizqartalı	ak kuyruklu deniz kartalı
ağquyruq	ak kuyruklu, kuyruğu beyaz olan hayvan
ağquyruqlu	ak kuyruklu, kuyruğu beyaz olan hayvan
ağsona	beyaz dişi ördek
ağtük	beyaz tüylü, tüylerinin rengi beyaz olan hayvan
ağtüklü	beyaz tüylü, tüylerinin rengi beyaz olan hayvan
ağzıqara	kurt, canavar, kurt köpeği
ağzıtikanlılar	büyük ağızlıqiller (yumuşak yüzgeçliler alt takımından eti yenmeyen bir balık ailesi)
ağziyemşəhli	yaşmaklı, ağzının yan tarafları kara renkli olan koyun
ahu	ahu, ceylan
ahubər	ceylan yavrusu
axçaçovul	fare, sıçan
axta xoruz	enenmiş horoz, iğdiş edilmiş horoz
axtala sıçanı	tarla faresi
axtalıq	iğdiş edilecek, enenecek hayvan
akantislər	serçeqiller ailesinden bir kuş türü
akariform gənələr	keneler
aksolotl	aksolotl (küt ağızlıqiller ailesine giren türlerin larvası)
aktiniya	denizgülü, denizşakayığı
akula	köpek balığı
akulalar	köpek balıkları (keski solungaçlılar alt sınıfına giren, kedi ve köpek balıklarını içine alan grup)

aqa	dev kara kurbağası
aqamalar	agamağiller (kertenkeleler alt takımının bir ailesi)
aqamiya	agami, borazan kuşu
ala-gərgənək	bülbül
ala-ördek	sunu, hanım ördeği, al kuşaklı ördek
ala-toba	kumru, gugukçuk, yusufçuk
alabacaq	bacakları beyaz renkli at
alabaxta	tahtalı güvercin
alabalıq	alabalık
alabaş	alabaş, köpek, alında benek, akıtma olan hayvan
alabəzək kəpənək	tavus keleşi
alabəzək	küçük toykuşu, mezeldek
alabuğa	kın kanatlılar ailesinden bir böcek türü, büve, sığır sineği
alaca	pul kanatlılar ailesinden keleş türü
alaca baykuş	peçeli baykuş
alacadimdik	çaprazgaga (ispinozgiller ailesinden bir kuş türü)
alacaqanad	spinus (saka ve keten kuşları cinsine bağlanan ötücü bir kuş türü)
alacəhrə	büyük örümcek kuşu, örümcek kuşu, çekirge kuşu
alacəhrələr	örümcek kuşugiller
aladodaq	sakar, beyaz dudaklı at
aladöş	göğüs kısmı beyaz olan hayvan
alağan	fatih, avcı kuş, alıcı kuş
alakeş	sakar, karnının alt tarafı alacalı olan hayvan
alaqanad	spinus, koca duyargalı keleş, kanatlılar ailesinden bitkiler için zararlı olan keleş
alaqarğa	alakarga, kestane kargası
alaqışqa	sakar, alında beyaz akıtması olan hayvan
alaqurd	pireler takımından parazit olarak yaşayan, asalak bir böcek türü
alalı	abraş, benekli, lekeli hayvan
alapaça	sakar, ayaklarının arası beyaz akıtmalı at
alapaqqa	tahtalı güvercin
alapars	lemming (sıçangiller ailesinden, kemirgenler sınıfından bir hayvan türü)
albatros	albatros (fırtına kuşugiller ailesinden bir kuş türü)
albatroskimilər	albatros giller (fırtına kuşları takımından kuşlar ailesi)
alıcı	avcı, uyanık, yırtıcı kuş
ali xərcənglər	yengeçler
alliqator	Amerika timsahı
alliqatorlar	Amerikan timsahları
almağüvəsi	küçük keleş
almaqurdu	elma pervanesi
almaz	yavrusunu kabul etmeyen hayvan
alpaka	alpaka (devegiller ailesinden, tüyleri çok uzun bir memeli türü)
altağız	karaburun (eti pek makbul olmayan, yırtıcı bir balık türü)
altışüalılar	sünger alt sınıfı, süngerler
ambistom	küt ağızlı (küt ağızlıgiller ailesinden, dağ göllerinde yaşayan bir sürüngen türü)
Amerika yenotu	rakun, yıkayıcıyı, çamaşırıcıyı, şup (etçiller takımından bir memeli türü)
amfisbenlər	iki yönlü kertenkelegiller
amfiumlar	iki soluklugiller (iki yaşamlılar takımından, suda yaşayan ve yılan balığına benzeyen türleri içine alan bir aile)
amip	amip, suda yaşayan tek hücreli hayvan
amiya	karabalık, yeşil sazan
ammonitlər	amonitler (fosilleşmiş kabuklular)
amnion	amniyon (hayvan ceninini örten bir iç zar)
amniotlar	omurgalılar, amniyonlular

amöb	amip, suda yaşayan tek hücreli hayvan
amöbkimilər	amipler, bir gözeli hayvanların, kök bacaklılar sınıfına giren bir takımı
amur	sazangiller ailesinden bir balık türü
Amur dələsi	sarı gerdanlı sansar
amyöb	amip, suda yaşayan tek hücreli hayvan
amyöbkimilər	amipler, bir gözeli hayvanların, kök bacaklılar sınıfına giren bir takımı
anabas	tırnaşık balık (cennet balığıgiller ailesinden bir balık türü)
anac	birkaç kere yavru yetiştirerek kartlaşmış ve alışmış kümes hayvanı
anac toyuq	anaç tavuk, kart tavuk
anadil quşu	bülbül
anakonda	anakonda (boagiller ailesinden, sekiz ila on metre uzunluğunda, iki yılan türünün ortak adı)
anamnilər	amniyonsuzlar (ilkel omurgalı hayvanlar)
anaspid	anaspid (üst silüryen devirdə yaşamış, pulderili ilkel balık)
anbargüvəsi	mercimek böceği, buğday güvesi
ançous	hamsi balığı
angil	yılan balığı, sığır sineğinin larvası, kurtçuk
angilkimilər	karınları yüzgeçsizler (kemikli balıklar takımından, karın yüzgeçleri bulunmayan türlere sahip bir aile)
angvilkimilər	yılan balığımsılar (karın yüzgeci bulunmayan balıklar takımı)
anhinqlər	yılanboyungiller (kürek ayaklılar takımından bir kuş türü)
ankilostomid	kancalı solucan
anqut	anqıt (ördekgiller ailesinden bir kuş türü, kazarka)
anoa	geviş getiren küçük manda
anodont	göl midyesi
anofeles	anofel (dişisi kan emen, sıtma mikrobu taşıyan, sokucu ve uçucu bir böcek)
ant (quşu)	incir kuşu (kuyruk sallayangiller ailesinden ötücü bir kuş türü)
antennarius	ebruli antennarius (okyanusların ortasında yüzen su yosunlarının arasında yaşayan bir balık türü)
antennulalar	sölentereler (çok gözeli hayvanlar)
antilop	antilop (antilopgiller alt ailesinden, geviş getirenlerin boynuzlu cinsinden, bir memeli hayvan)
antiloplar	antilopgiller (boynuzlular ailesinden, geviş getiren memeli hayvanlar)
antropoidlər	maymunlar
apollon	apollon (Apollon keleşi, pul kanatlılar takımından bir eklem bacaklı türü)
Aralıqdənizi qızılquşu	Akdeniz şahini
aram	aramus (ağlayan kuş, sutavuğugiller ailesinden bir kuş türü)
aramkimilər	bataklıkkuşu turnasığıgiller, topalcakuşlar (sutavuğugiller takımından bir kuş ailesi)
aranquş	beyaz şahin, ak gerdanlı şahin
arapajma	arapayma (kemik dilligiller ailesinden bir balık türü)
arara	sümbül ara papağanı
ardıcquşları	ipek kuyrukğiller (öz ötücüler üst ailesinden bir kuş ailesi)
ardıcquşu	ipek kuyruk kuşu, tarla ardıcı
arğalı	argali, yaban koyunu
arxalı	argali, yaban koyunu
arxar	argali, yaban koyunu
arxeornis	ilkel kuş
arxeosiatlar	nesli tükenmiş omurgasız deniz canlıları
arxozavrlar	ilkel su sürüngenleri
arı	arı
arı bəyi	arı beyi, her kovanda bir tane bulunan ana arı
arıçibini	arı
arıqapan	büyük baştankara (baştankaragiller ailesinden bir kuş türü)
arıqıran	arıkuşu (arıkuşugillerden az ağaçlıklı ve açık yerlerde yaşayan bir kuş türü)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

arıuşlar	baştankaragiller (ötücü kuşlar takımından bir kuş ailesi)
arıuşu	büyük baştankara (baştankaragiller ailesinden bir kuş türü)
arıuşukimilər	baştankaragiller (ötücü kuşlar takımından bir kuş ailesi)
arıudan	büyük baştankara (baştankaragiller ailesinden bir kuş türü)
arıyeyən	arı şahini
arqal	argali, yaban koyunu
arqatu	argali, yaban koyunu
arqazidlər	argasgiller (yumuşak keneler ailesi)
arqonavt	notilus (kafadan ayaklılar ve yumuşakçalar sınıfından bir tür)
arqus	argus tavuğu
armadillər	kemerli hayvangiller, tatugiller (dişsizler takımından, ormanlarda ve çöllerde yaşayan bir memeli ailesi)
arni	Hint mandası
arsalan	aslan
arşlan	aslan
artemiya	tuz yengeci
arumcək	örümcek
arvana	Türkistan devesi, iki hörgüçlü dişi deve, köşek
as	kakum, sansar
aserin	platika (levrekgiller ailesinden bir balık türü)
asılıqanadlılar	amfibik bir hayat süren böcekler takımı
askarid	askarit (çeşitli kara memelilerinin bağırsaklarında asalak olarak yaşayan yuvarlak solucan sınıfı)
askaridlər	askaridler (yuvarlak solucanlar sınıfından, kara memelilerinin bağırsaklarında asalak olarak yaşayan solucanlar grubu)
aslan	aslan
aspidlər	kobragiller (su yılanları bölümünün önde oyuklular grubundan, sıcak bölgelerde yaşayan ve zehirli türleri olan bir aile)
assidilər	su fiskiyesi (deniz omurgasız filtre besleyiciler sınıfı)
astayerişlilər	tardigratlar (ilkel bacaklılar alt dalından, yumurtayla üreyen küçük omurgasızlar)
astayeriyənlər	tardigratlar (ilkel bacaklılar alt dalından, yumurtayla üreyen küçük omurgasızlar)
aşqal	kuzu alınmayacak kadar zayıf olan koyun
at	at
atbalığı	su aygırı
atcılar	at, eşek vb. gibi tek tırnaklı hayvanlar
atçibini	büve, sığır sineği (sokucu ve zehirli bir sinek türü)
aterinkimilər	gümüş balığıgiller (kefaller alt takımından, süs balığı olarak beslenen bir aile)
aterinlər	gümüş balığıgiller (kefaller alt takımından, süs balığı olarak beslenen bir aile)
atəş balığı	bir tür kırmızı renkli küçük balık
atəşböcəyi	atəş böceği
atəşək	atəş böceği
atəşqurdu	atəş böceği
atkimilər	atgiller (toynaklılar üst takımının vücutları tüylerle kaplı, bacakları uzun, otçul türleri olan bir aile)
atlanqaçkimilər	sıçrar hortumlugiller (böcekçiller takımı)
atlanqaçlar	sıçrar hortumlugiller (böcekçiller takımı)
atlar	atgiller (toynaklılar üst takımının vücutları tüylerle kaplı, bacakları uzun, otçul türleri olan bir aile)
atlıqarışqa	normal karıncalardan daha iri olan, uzun bacaklı ve uzun gövdeli bir karınca türü
atmilçəyi	büve, sığır sineği (sokucu ve zehirli bir sinek türü)
atsovlar	atgiller (toynaklılar üst takımının vücutları tüylerle kaplı, bacakları uzun, otçul türleri olan bir aile)

aureliya	denizanası
avşar	sütü bol olan koyun
ay-ay meymunu	ay ay (gece faal olan bir tür Madagaskar maymunu)
ay-balıq	ay balığı (ay balığıgiller ailəsindən, Akdeniz'de yaşayan bir tür)
ayağıqəlsəməlilər	yassı ayaklı kabuklular (genelde tatlı sularında yaşayan kabuklular alt sınıfı)
ayağıpərdəli	perde ayaklı (ayak parmakları arasında perde olan ördek, kaz vb. heyvanlar)
ayağıpulcuqlular	art ayaklı kertenkelegiller (yılanlara benzeyən, yüksek otların üzərində geceleri avlanan, böceklerle beslenen kertenkeleler)
ayaqəllilər	ay ay (gece faal olan bir tür Madagaskar maymunu)
ayaquyruqlular	sıçrar kuyruqlular (nemli yerlərdə yaşayan, bitki və karıncalarla beslenen böceklerin bir takımı)
ayaqsız amfibiyalar	ayaksızlar (omurgalı heyvanlardan, amfibymlar sınıfının vücutları yılan biçimində olan, ayakları olmayan, tropik topraklarda kazdıkları oyuklarda yaşayan türlərə sahib bir takım)
ayaqüzgəclilər	ayakçıklılar (kemikli balıklar takımından, solungaç kapakları iyi gelişmiş və deri ilə örtülü iki yüz yirmi beş türü bulunan bir alt takım)
ayğır	aygır, damızlık erkek at
ayğırlıq	aygırlıq, damızlık olaraq seçilən erkek at
ayı	ayı, boz ayı
ayıbalığı	fok
ayıcalar	böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından, yetişkinləri son derece göz alıcı rənglərə sahib bir ailə
ayılar	ayığıllar
ayqır	aygır, damızlık erkek at
ayqıraq	dağ keçisi
aynalı	aynalı ördek (kanatlarının üstündə yeşil telekləri olan bir ördek türü), aynalı sazan (sazanğıllər ailəsindən, tatlı sularında yaşayan, böyük və sert pulları olan bir balık türü)
azadmahı	alabalık
azadmayı	alabalık
azqıllılar	az kıllı solucanlar (bölütlü kurtları içine alan halkalı solucanlar kolunun, bedenləri bölütlü və kılları çox az bulunan bir sınıfı)
azman	azman, altı veya dörd yaşındaki koyun, yaşlı koyun veya keçi
baba quşu	balaban (balıqçığıllər ailəsindən, alaca karanlıqta və gece faal olan bir quş türü)
babaqulu	salyangoz, gümüşi mercan
bacaquşu	kırlangıç
badaqlı	halkalı (ayağında kaçmasın diye halkası veya ipi olan quş)
badamqulaq	kulakları orta böyüklükte olan koyun
bağa	kaplumbağa
bağacıq	böcekler sınıfının, tohum kın kanatlısığıllər ailəsindən, zərərli bir tür böcek
bağırsaqqoşluqlular	söläntərler (çox hücreli bölümlü, sabit ya da sərbəst halde yaşayan, knidli və ktenoforlar dallarını içine alan alt bölüm)
bağırsaqqəlsəməlilər	meşe palamudu solucanları sınıfı
bağırsaqqurdu	bağırsak solucanı
bağırsaqsızlar	bağırsaksızlar (sindirim borusu olmayan yassı solucanlar takımı)
bağırsaqtənfüslülər	bağırsaktənfüslülər (denizdə yaşayan solucanımı ilkel kordalılar sınıfı)
bağırtlaq	yavru ördek, küçük ördek
bağlan	ördekgillerden, tüyləri kiremit rəngində, evcilləştiriləbilən bir yaban quşu
bağırqara	taçlı bağırtlak (çöltavugugiller ailəsindən göçmən bir quş türü)
bağırqaralar	çöltavugugiller (yağmur quşları takımının, çöl tavukları alt takımından türlərə sahib bir ailə)
baharçılar	baharçılar (etçil və bitkicil olan, iki alt takıma ayrılan bir böcek türü)
baxta	tahtalı güvercin
bakteriya	bakteri (basit, kolorofilətsiz və bölünərək çoğalan tek hücreli canlı)

bakteroid	bakteroid (yumru köklü bitkilerin köklerinde bulunan, hareketsiz ve birçok türleri iltihap meydana getiren bakteriler)
baktrian	deve
baqir	sürü, evcil hayvanlar topluluğu, nahır
bal	balina
bal kəpənəyi	balarası pervanesi, balmumu pervanesi (pulkanatlılar takımından bir pervane türü)
balabanquşu	balaban kuşu (balıkcılğiller ailesinden bir kuş türü)
balax	malak, manda yavrusu
balaq	malak, manda yavrusu
balanus	balanus (sülünayaklılar ailesinden, denizin yaladığı kayalıklara tutunarak yaşayan, kabuklu bir hayvan türü)
balbas	kaba yünlü bir koyun cinsi
balıq	balık, semek, mahi
balıq kürüsü	balık yumurtası
balıqcıl	yalıçapkını (yalıçapkınıgiller ailesinden bir kuş türü)
balıqcılkimilər	yalıçapkınıgiller (gök kuzgunumsular takımından, su kenarlarında yaşayan, yirmi yedi kadar türü bulunan bir kuş ailesi)
balıqcıllar	yalıçapkınıgiller (gök kuzgunumsular takımından, su kenarlarında yaşayan, yirmi yedi kadar türü bulunan bir kuş ailesi)
balıqqulağı	midye (yassı solungaçlılar sınıfından, kabuklu su yumuşakçası türü)
balıqlar	balıklar (omurgalı hayvanlar dalından, sularda yaşayan, çoğunlukla pullu hayvanlar grubu)
balıqdan	balıkcıl kuş
balina	balina
balinalar	balinalar (memeliler sınıfının, etenliler alt sınıfından, otuz ila elli yıl toplu halde yaşayan memeliler takımı)
balinaşəkillilər	balinalar (memeliler sınıfının, etenliler alt sınıfından, otuz ila elli yıl toplu halde yaşayan memeliler takımı)
balinayabənzərlər	balinalar (memeliler sınıfının, etenliler alt sınıfından, otuz ila elli yıl toplu halde yaşayan memeliler takımı)
ballica	babaköş, ayaksız kertenkele (genelde fındık kabuğu renginde olup, sırtlarında bir veya iki altın sarısı çizgileri olan sürüngen türü)
balsorankimilər	nektaremengiller (öz ötücüler üst ailesinden, bitkilerin tozlanmasına yardımcı olan küçük kuşlar ailesi)
balsoranlar	balcıgiller (öz ötücüler üst ailesinden, bazı türleri bahçeler için zararlı, bazı türleri ise tozlanmaya yardımcı olan bir kuş ailesi)
baltabaş	lunda (kuşlar sınıfından, Büyük Okyanus sahillerinde yaşayan, eti ve yumurtası yenen bir kuş türü)
baltadimdik	kocabaş (ispinozgiller ailesinden, ağaçlık yerlerde yaşayan bir kuş türü)
balyeyən	balcıl porsuk
bambul	ekin bambul böceği
bananyeyənlər	muzculgiller (guguk kuşları alt takımından bir kuş ailesi)
barama	ipek böceği (ipekböceğigiller ailesinden, pulkanatlı bir böcek türü)
baramaqrdu	ipek böceği (ipekböceğigiller ailesinden, pulkanatlı bir böcek türü)
baramasarıyan	ipek böceği (ipekböceğigiller ailesinden, pulkanatlı bir böcek türü)
baramasarıyanlar	çadır pervanesigiller (böcekler sınıfının, pul kanatlılar takımından, larvaları ormanlara ve bahçelere büyük zarar veren bir aile)
barmaqanadlılar	tüylü pervanegiller (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından, larvaları zaman zaman zararlı olan bir aile)
barmaqüstəgəzənlər	pençelilər (yürürken pençeleri üzerine basarak yürüyen kedi, köpek vb. gibi hayvanlar)
basmaçı	taş kuşu (takırdayan kuyrukkakan, ardıç kuşugiller ailesinden bir kuş türü), çayır taş kuşu (vinlayan kuyrukkakan, ardıç kuşugiller ailesinden renkli bir kuş türü)
bastard	melez, kırma, hibrit, metis

başayaqlılar	kafadan ayaklılar (yumuşaqçalar dalından, denizlerde yaşayan, tehlike karşısında mürekkep bezinden kara renkli sıvı salgılayan türleri olan bir sınıf)
baş biti	bit
başdaraq	guguk (gugukgiller ailesinden, kül rengine ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
başdöş	başlıgögüs (yengeçgiller ve örümcekgilleri içine alan hayvanlar)
başayaqlılar	kafadan ayaklılar (yumuşaqçalar dalından, denizlerde yaşayan, tehlike karşısında mürekkep bezinden, kara renkli sıvı salgılayan türleri olan bir sınıf)
başıbağlıca	kertenkele (sürüngeçenler takımından, çatal dilli, böcekçil bir sürüngeçen cinsi, keler)
başibərk	sert at, sağlam, berk, binildiği zaman zaptedilmesi çok zor olan at
başixordalılar	kafatassızlar (kordalılar alt kolundan, ılık ve sıcak denizlerde kısmen kuma gömülü olaraq yaşayan hayvanlar grubu)
bataqlıqqunduzu	bataklık kunduzu
bavlı	eğitilmiş şahin yavrusu
baybak	bobak, dağ sıçanı (sincapgiller ailesinden bir memeli türü)
bayqu	baykuş (baykuşgiller ailesinden, yırtıcı gece kuşlarının genel adı)
bayquş	baykuş (baykuşgiller ailesinden, yırtıcı gece kuşlarının genel adı)
bayquşlar	baykuşlar (kuşlar sınıfının, gece yırtıcılarından bir takımı)
bayramqurdu	oniscus (kabuklular sınıfından, nemli yerlerde yaşayan bir kara omurgasız)
baz	şahin
becət	beç tavuğu
beç toyuğu	beç tavuğu
beçə	piliç (tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk veya horoz, yavru horoz), oğul (genç bal arısı)
begemot	su aygırı
bekas	bataklık çulluğu
bel süzgeci	sırt yüzgeci
bel tikişi	sırt yüzgeci
belbuynuz	çotiragiller (kemikli balıklar takımının, çengel çeneliler alt takımından balıklar ailesi)
belduq	yılan balığı anası (kemikli balıklar takımının, yılan balığı anasıgiller ailesinden, gözleri görmeyen bir memeli türü)
belemnitlər	belemnitler (kafadanbacaklı, çift solungaçlı fosil yumuşaqçalar grubu)
belibağlı	gökdoğan, kızıl doğan
belibağlılar	kartalçiller (kartallar takımının, gündüz yırtıcıları alt takımından, yarıq gagalı, çeşitli büyüklükte ve güçlü kuşları içine alan bir aile)
belibasıq	beli basık olan hayvan
beluqa	Mersin morinası
berardiuslar	şişe burunlular (şişe burunlu, iki dev balina grubu)
berkut	kaya kartalı, altın kartal
berqut	kaya kartalı, altın kartal
beşağızlılar	dilsolucanlar (asalak hayvanlar grubu)
beyza	gazal, al ceylan
bezden	kertenkele
bəbir	pars, leopar
bəbr	pars, leopar
bədəv	bedev (cins at, iyi koşan, çevik at)
bədnal	huysuz (nallamaya müsaade etmeyen at veya katır)
bədöv	bedev (cins at, iyi koşan, çevik at)
bədöy	bedev (cins at, iyi koşan, çevik at)
bəğur	buğra (erkek deve, cemel)
bəhaim	dört ayaklı hayvan
bəhimə	hayvan, bitkiler dışında kalan canlı yaratık
bəir	deve (cemel)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

bəqər	sığır (geviş getiren, boynuzlu büyükbaş hayvanların genel adı)
bəqərə	inek (geviş getiren, boynuzlu büyükbaş hayvanın doğurmuş olanına verilen ad)
bəllə	kulakları kısa olan, küçük kulaklı koyun veya kuzu
bərabərayaqlı xərçəngkimilər	eşayaklılar (kabuklular sınıfından, karada ve tatlı sularda yaşayan türleri olan bir takım)
bərabərayaqlılar	eşayaklılar (kabuklular sınıfından, karada ve tatlı sularda yaşayan türleri olan bir takım)
bərabərkirpiklilər	tüm kirpiklilər (gerçek kirpiklilər alt sınıfından, suda yaşayan, parazit türleri bulunan tek hücreli hayvanlar takımı)
bərabərqanadlılar	eş kanatlılar (hortumlu böcekler takımından, erginleri ve nimfaları bitki öz suyu ile beslenen bir alt takım)
bərrə	kuzu, koyunun yavrusu
bəsərək	azman, büyük deve
bəsərik	besrik (bir cins hecin devesi, tüylü damızlık deve)
bəzəkli çibis	sarkık kırmızı gerdanlı kızkuşu (yağmur kuşugiller ailesinden bir göçmen tür)
bəzgək	küçük toy kuşu (bataklık kuşları takımının, toygiller ailesinden bir tür, meşgəldək)
bıbış	guguk (gugukgiller ailesinden, kül rengine ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
bıçqıbalığı	testere balığı (köpek balıklarını andıran, uzunlukları yedi metreyi geçen, altı kıkırdaklı balık türü)
bığayaqlı xərçəngkimilər	sülükayaklılar (deniz kabuklularının yaklaşık bin türünü içine alan kabuklular alt sınıfı)
bıgıcsızlar	tel son kuyruklular (iki yüzden fazla türü bulunan, uzunluğu iki milimetreyi geçmeyen ilkel böcekler)
bıgıyaqlılar	sülükayaklılar (deniz kabuklularının yaklaşık bin türünü içine alan kabuklular alt sınıfı)
bığlıca	bıyıklı balık (sazangiller ailesinden, bıyıkları olan, tatlı sularda yaşayan bir balık türü)
bicəgi	henüz doğum yapmış, ilk doğumunu yapmış hayvan
bicək	genç sığır (henüz doğum yapmamış sığır, doğurma yaşına gelmiş sığır)
biçimli ilanbaş	kemikli balık (kemikli balıklar takımından, tatlı sularda yaşayan ve su dışında uzun süre canlı kalabilen bir balık türü)
bijov	buzacağı (yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu)
bildirçin	bıldırçın
bildirçinçalan	atmaca
bili	ördek
bilibitdan	çit kuşu (çit kuşugiller ailesinden göçmen bir kuş türü)
bilibitdanlar	çit kuşugiller (ötücü kuşlar takımından, kanatları kısa ve küt bir aile)
birbuğumlu	tek boğumlu (bir boğumu, tek mafsalı, tek eklemi olan hayvan)
birbuynuzlu	tek boynuzlu (tek boynuzu olan hayvan)
birdəliklilər	tek deliklilər (memelilər sınıfından, sidik yolu ve bağırsakları doğrudan dışarıya açılmayan bir alt sınıf veya takım)
birdırnaqlı	tek tırnaklı (tek tırnağı, tek toynağı olan hayvan)
birdırnaqlılar	tek parmaklılar (toynaklılar üst takımından, memeleri kasık bölgesinde bulunan, otçul, geviş getirmeyen bir takım)
birdoğar	bir sefer doğum yapan hayvan
birdonqarlı	tek hörgüçlü (tek hörgücü olan hayvan)
birə	pire
birəbitdən	çit kuşu (çit kuşugiller ailesinden, göçmen bir kuş türü)
birəböcklər	bitkicil kın kanatlılar (yirmi bin kadar türü olan, dünyanın her tarafında rastlanan, larvalarla çoğalan böcekler)
birəcik	pirecik (küçük pire)
birələr	pireler (kanatlılar alt sınıfından, kuşların ve memeli hayvanların kanlarını emerek beslenen, çoğu dış asalak olan bir takım)
birgüvənli	tek hörgüçlü (tek hörgücü olan hayvan)

birhürgüclü	tek hörgüclü (tek hörgücü olan hayvan)
birhüceyrəli	bir hücreli (bir hücredən ibarət hayvan, tek hücreli hayvan)
bismil	kurbanlık hayvan
bit	bit
bitdili	sivrisinek
bitiniya	karından bacaklı yumuşakça (omurgasızlardan bir yumuşakça türü)
bitişikçənəllər	bitişikçənəllər (daha çok tropikal bölgelerde yaşayan balıklar takımı), deniz iğnesigiller (kemikli balıklar takımından sıcak denizlerde yaşayan türlere sahip aile)
bitki qamçılıları sinfi	bitki kamçılıları (bir hücreliler alt aleminden, heterotrof organizmaya malik on takımı içeren sınıf)
bitkibiti	bitki biti (çoğu curculionidae ailesinden birçok kın kanatlımın ortak adı)
bitkibitləri	yaprak bitigiller (böcekler sınıfının, eş kanatlılar takımından, yumuşak vücutlu böcekleri içine alan bir aile)
bitkiyeyən	otçul, bitkicil (bitki yiyerek beslenen hayvan)
bitlər	bitlər (kanatlılar alt sınıfından, dış asalak olarak yaşayan, kan emerek beslenen türlere sahip bir takım)
bizburun	sivri burunlu balık
bizdimdik	kılıçgagalı (yağmur kuşugiller ailesinden, göçmen bir kuş türü)
bizdimdiklər	kılıçgagalıgiller (kılıçgagalı kuşları ve kıyı kuşlarını içine alan bir kuş ailesi)
bizqurd	iğne solucanı (insanların kalın bağırsağında yaşayan, on iki bin yumurta bıraktıktan sonra, kendisi de ölen bir kıl kurt)
bizquyruq	kılquyruk (ördekçiller ailesinden tundra ve bataklıklarda yaşayan bir ördek türü), iğne solucanı (insanların kalın bağırsağında yaşayan, on iki bin yumurta bıraktıktan sonra, kendisi de ölen bir kıl kurt)
bizon	bizon
boa	boa (derisinden faydalanılan bir yılan cinsi)
bolat	toynakları beyaz renkli at
bonazi tetrası	fındık tavuğu (orman tavuğugiller ailesinden, eti yenen bir tür)
borubükən	yapraksarıcı böcekçiller (hortumlu kın kanatlılar ailesinden, yapraktırükən bitlər olarak da anılan bir aile)
borubükənlər	yapraksarıcı böcekçiller (hortumlu kın kanatlılar ailesinden, yapraktırükən bitlər olarak da anılan bir aile)
borudimdiklilər	fırtına kuşları (omurgasızlar ve balıklarla beslenen, doksən dörd türü bulunan bir kuş ailesi, boru burunlular)
borudişlər	damarlı dişlilər (memelilər sınıfının, etenlilər alt sınıfından, minesiz ve köksüz dişleri olan bir takım)
boruquyruqlar	zar kanatlılar takımının, chrysididae ailesinden olan böcekler grubu
boşbuynuzlular	boynuzlugiller (geviş getirenler ruminantia alt takımının, sığır ve davarlar pecora üst ailesinden, her defada bir yavru doğuran bir aile)
boz	sülün, dişi sülün
boz baqqal	tarla ardıc kuşu (karatavukçiller ailesinden, ötücü bir kuş türü)
boz trinqa	orman piropirosu (yağmur kuşları takımının, çullukçiller ailesinden ılıman bölgelerde yaşayan bir tür)
boz tülkü	karsak (köpekçiller ailesinden Asya'da yaşayan, bir hayvan türü)
bozca	yağmur kuşu (yağmur kuşugiller ailesinden, bataklıklarda yaşayan göçmen bir kuş türü)
bozcakimilər	yağmur kuşları (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümünden kuşlar takımı)
bozcalar	yağmur kuşugiller (yağmur kuşları takımının çamur koşarları alt takımından, genellikle balıklarla beslenen türleri olan bir aile)
bozdar	boz renkli çoban köpeği
bozdöş	karışık renkli tilki
bozqarğa	alakarga
bozqr qoyunu	Asya dağ koyunu (boynuzlugiller ailesinden, Asya'da yaşayan bir tür)
bozqr pişiyi	Pallas kedisi (etçiller carnivora cinsinden, yoğun kürklü, kara benekli bir tür)

bozkurd	bozkurt (Türk ve Moğol destanlarında büyük yer işgal eden ve eski Türkler tarafından kutsal sayılan hayvan)
bozördək	boz ördek
bozumca	kertenkele
bö	böğ (böğler solifugae takımından, soluk sarı renkli bir eklembacaklı cinsi)
böcek	böcek (eklembacaklılara mensup hayvancıklar, haşarat)
böcəklər	kın kanatlılar (kanatlılar pterygota alt sınıfından, gelişmelerinde tüm başkalaşım görülen türleri olan bir aile)
böcü	küçük süs köpeği
bökrül	sakar, arka kısmı veya sağrı tarafı beyaz at
bölgə	Mersin morinası
böv	böğ (böğler solifugae takımından, soluk sarı renkli bir eklembacaklı cinsi)
bövlər	böğler (örümceğimsiler arachnoidea sınıfından, zehirli olmayan, gece hayvanları takımı)
böyə	böğ (böğler solifugae takımından, soluk sarı renkli bir eklembacaklı cinsi)
böyələk	büvelek (böcekler sınıfının sokucu, zehirli, kan emici bir sinek cinsi, sığır sineği, büve)
böyənək	sığır sineği (böcekler sınıfının sokucu, zehirli, kan emici bir sinek cinsi)
böyük oxcüllüt	siyah kuyruklu kıyıçulluğu (çullukgiller ailesinden bir tür)
brabanson	Belçika'da ağır işlerde kullanılan bir at cinsi
brama	brama (kemikli balıkların ortak adı)
brizozoy	yosun hayvanları (yumuşakçalar dalından, omurgasız hayvanlar sınıfı)
brizozoylar	yosun hayvanları (yumuşakçalar dalından, omurgasız hayvanlar sınıfı)
bubu	guguk (gugukgiller ailesinden, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
budağagirən	leopard pervanesi, mavi süzgeç kelebeği, ağaç kurbağası
bufa	deniz taşemeni (yılan balığınıninkine benzer, uzun vücudu pulsuz bir deriyle kaplı bir balık türü)
buğa	boğa
buğaça	küçük boğa
buğalıq	boğalık, damızlık için beslenen erkek sığır
buğda güvəsi	buğday güvesi
buğdabiti	buğday biti
buğdacıl	buğdaycıl bülbül
buğdakəpənəyi	noctuidae ailesinden bir kelebek türü
buğumayaqlılar	eklem bacaklılar (sölömlü hayvanların, birincil ağızlılar kolundan, karada ve suda yaşayan, bir milyon kadar türü bulunan geniş bir kol)
buğumlular	eklemliler (hayvanlar aleminin, vücudu halkalardan oluşan hayvanları içine alan büyük bir dalı)
buxcubalıği	testere balığı (köpek balıklarını andıran, uzunlukları yedi metreyi geçen, altı kıkırdaklı balık türü)
buxti	tek hörgüçlü deve, süratle koşan deve
buqələmun	bukalemun
buqələmunlar	dilfırlatanlar alt takımından, renkleri buldukları yerin rengine uyum sağlayan bir aile
bulaqçılar	bulakçılar (böcekler sınıfından, yaklaşık yedi bin türü bulunan bir böcek takımı)
bulduruk	paçalı bağırtlak (çöl tavuğugiller ailesinden, tohumlarla beslenen bir tür)
bulud	sünger (çok hücreli ilkel bir hayvan)
buluğ	henüz doğmuş buzağı
buluqqa	buzağı (yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu)
bum	baykuş (baykuşgiller ailesinden, yırtıcı gece kuşlarının genel adı)
Buraq	Burak (Peygamber Efendimiz Hz.Muhammed'in miraca giderken kullandığı binek hayvanı)
burma	iğdiş edilmiş toklu veya koç
burunduk	yanağı keseli sincap

burunlular	uzun duyargalılar (pul kanatlılar takımından, hızlı uçan bir kelebek ailesi)
butimar	baykuş (baykuşgiller ailesinden, yırtıcı gece kuşlarının genel adı)
butulkaburun	gagalı balina
buynuzdimdiklilər	geniş gagalıgiller (yalancı bağırğanlar üst ailesinden, tüyləri renkli olup, ormanlarda yaşayan bir aile)
buynuzquyruqlar	odunarısgiller (zar kanatlılar ailesinden, ağaclar için zararlı olan böcekler)
buynuzlu	boynuzlu (boynuzu olan), boynuzlu engerek
buynuzlular	geyikböceğigiller (kın kanatlılar alt takımından, bir böcek ailesi)
buzaqı	buzaqı
buzov	buzaqı
buzovlu	buzaqılı, yavrulu hayvan
buzovluq	buzaqılık, damızlık olaraq beslenen inek
buzoy	kırk günlük buzağı
bülbül	bülbül
büldürük	bağırtlak kuşu, bozkır tavuğu (çöl tavuğugiller ailesinden, steplerde yaşayıp, sürüler halinde göç edən bir kuş türü)
Büraq	Burak (Peygamber Efendimiz Hz.Muhammed'in miraca giderken kullandığı binek hayvanı)
bürtə	börte (bozkurt)
bütövbaşlılar	tümbaşlılar (balıklar sınıfının, keski solungaçlılar alt sınıfından, iskeletleri kıkırdaktan oluşmuş bir sınıf)
büvə	böğ (örümceğimsiler sınıfının, böğler takımından, soluk sarı renkli bir eklembacaklı türü)
büvələr	böğler (örümceğimsiler sınıfından, ısırın, ancak zehirli olmayan gece hayvanları grubu)
büyələk	böğ (örümceğimsiler sınıfının, böğler takımından, soluk sarı renkli bir eklem bacaklı türü)
büzğalə	oğlak (keçi yavrusu)
camış	kömüş, camız, manda
canavar	kurt, canavar
canavardiş	su yılanı
carov	kuyruksuz koyun
caydaq cüllüt	kıyı koşarı (yağmur kuşugiller ailesinden, su kenarlarında rastlanan bir tür)
caydaqlar	leyleksiler (kuşlar sınıfının, balıkcıgiller, leylekgiller ve kelaynakgiller ailelerini içine alan büyük bir takım, yüzücü kuşlar)
caymaq	arı şahini
celko	gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan at
ceyran	İran ceylanı
cəmdəkəyən	leşçil (leşle beslenen yırtıcı kuş veya hayvan), leş akbabası
cəmdəkəyənələr	leş böceğigiller (kın kanatlılar takımından, leşlerle beslenen ekinlere zararlı böcekler ailesi)
cəməl	deve (cemel)
cənnətquşları	cennet kuşugiller (ötücü kuşlar takımının, öz ötücüleri üst ailesinden, kırk türü bulunan bir aile)
cənnətquşu	sağan, cennet kuşu (sağangiller ailesinden, göçmen bir kuş türü)
cərad	çekirge
cərə	erkek hayvan
cığ-cığ	taylama, makas gagalı (martıgiller ailesinden, tatlı suların ve denizlerin kıyılarında yaşayan bir tür)
cırbağa	yengeç
cırbı	kirpi
cırboğa	cırboğa (bir tür çöl sıçanı)
cırcırama	cırcır böceği, ağustos böceği, kız böceği, yusufçuk, iğnecik
cırcıramakimilər	ağustos böceğigiller (eşkanatlılar alt takımından, dört ila yedi yıl arasında değışen, uzun bir yaşama sahip bir aile)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

cırdangüveler	cüce pul kanatlılar (gece kelebekleri takımından, bitkilere büyük zararlar veren bir aile)
cırdanqartal	küçük kartal (cüce kartal)
cırdanquş	su çulluğu (çullukgiller ailesinden bir kuş türü)
ciloy	çift öküz
cing	kara başlı iskete (ispinozgiller ailesinden, orman ve bahçelerde yaşayan bir kuş türü)
cingir	çamurcun (ördekgiller ailesinden, kış göçmeni olan bir tür, cüce ördek, krik ördek)
cinikgi	sığırcık (serçeğillerden ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu)
ciyørsizler	akciğersiz semendergiller (kuyruklu iki yaşamlılar takımından, küçük boylu semenderleri içine alan bir aile)
ciyil qarğa	saksağan (kargağillerden kara, uzun kuyruklu kuş, alacakarga, alakarga)
coğtay	tay, üç yaşına kadar olan at yavrusu
coqqa	yarış atı, süratli koşan at
cöngə	tosun, beş ila altı aylıktan, on beş ila on sekiz aylığa kadar olan inek yavrusu, enenmiş tosun
cövüzqıran	gökнар kargası (kargağiller ailesinden keskin gagalı, kısa kuyruklu bir kuş türü)
cuğurcuq	sığırcık (serçeğillerden ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu)
cücə	civciv
cücğə	çoşka (domuz yavrusu)
cücü	böcekler (gerçek eklem bacaklılar alt dalından, altı yüz bin türü bulunan, kanatlılar ve kanatsızlar olmak üzere iki alt sınıfı bulunan, hayvanlar aleminin en geniş sınıfı)
cücülər	böcekler (gerçek eklem bacaklılar alt dalından, altı yüz bin türü bulunan, kanatlılar ve kanatsızlar olmak üzere iki alt sınıfı bulunan, hayvanlar aleminin en geniş sınıfı)
cücüyeyənlər	böcekçiller (etenliler alt sınıfından, böceklerle beslenen, beş parmaklı ve kancalı bir takım)
cüllüt	çulluk, yelve, körtavuk, bekaçya (çullukgiller ailesinden bir göçmen kuş türü)
cüllütkimilər	yağmur kuşları (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümünden çok değişik yapı ve yaşayışları olan bir takım)
cüllütlər	yağmur kuşları (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümünden çok değişik yapı ve yaşayışları olan bir takım)
cürə	çamurcun (ördekgiller ailesinden, kış göçmeni olan bir tür, cüce ördek, krik ördek), cura, aladoğan (kartalgiller ailesinden, bozkırlarda ve az ağaçlı arazilerde oldukça yaygın görülen bir tür)
cürələr	ördekgiller ailesinden, yirmi türün dahil olduğu genel ad
cütbarmaqılılar	çift parmaklılar (toynaklılar üst takımından, geviş getirenler ve geviş getirmeyenler olmak üzere iki alt takımı olan bir takım)
cütbuynuz	çift boynuzlu hayvan
cütbuynuzcuqlu	çift boynuzcuqlu hayvan
cütbuynuzlu	çift boynuzlu hayvan
cütdıraqılı	çift parmaklı hayvan
cütdıraqılılar	çift parmaklılar (toynaklılar üst takımından, geviş getirenler ve geviş getirmeyenler olmak üzere iki alt takımı olan bir takım)
cütdeşli	çift dişli hayvan (üst çenede bir çift kemirmeğe yarayan kesici dişin arasında, bir çift daha küçük dişleri bulunan hayvan)
cütdeşlilər	çift dişliler (kemiriciler takımından, üst çenede bir çift kemirmeğe yarayan kesici dişin arasında, bir çift daha küçük dişleri bulunan hayvan alt takımı)
cütqanadlılar	iki kanatlılar (böcekler sınıfının kanatlılar alt sınıfı)
cüyür	karaca (geyikgiller ailesinden bir tür)
çadan	akrep
çafılı	şahin (kartalgillerden yırtıcı bir kuş)
çağal	çakal

çağırtoğan	örümcek kuşu (örümcek kuşugiller ailəsindən, yirmi üç türü bulunan, ormanlık alanlarda yaşayan bir kuş türü)
çaxmır	çakır (açık mavi gözlü veya hareli ela gözlü manda veya at)
çaxraqıl	kuyrukkakan (karatavukgiller ailəsindən bir kuş türü)
çaqqal	çakal
çalağan	çaylak (kartalgiller ailəsindən bir yırtıcı kuş)
çalıquşu	çalıkuşu (çalıkuşugiller ailəsindən, çam ormanlarında yaşayan bir kuş türü)
çalqax	zayıf, etsiz hayvan
çanaqlı amöblər	çanaklı amipler (sitoplazmalı vücutlarını korumak için bir çanak oluşturan, tek hücreli hayvanlar sınıfı)
çanaqlı xərcəngkimilər	çanaklı yengeçsiler (kabuklular sınıfından, vücutları istiridyelerin kabuklarına benzeyen, iki kapakçık içinde yer alan alt sınıf)
çanaqlı xərcənglər	midye karidesi (kabuklular sınıfının, ostracoda alt sınıfını oluşturan, yaklaşık iki bin türü bulunan omurgasızların ortak adı)
çanaqlı yastıcalar	kabuklu yaprakbitigiller (bin üç yüz kadar türü bulunan, meyveler için zararlı olan bir böcek grubu)
çapağan	süratli at, süratle koşan at
çapaq	çapak balığı (sazangiller ailəsindən, Avrupa ırmaklarında yaşayan bir tür)
çarpa	dört ayaklı hayvan (katır, eşek, deve, sığır, koyun)
çataldimdik	çaprazgaga (ispinozgiller ailəsindən toplu halde ormanlarda yaşayan bir kuş türü)
çatıq	yüklü hayvan, sırtına yük vurulmuş hayvan
çaviça	Büyük Okyanus'ta yaşayan iri bir balık türü
çavuş	baykuş (baykuşgiller ailəsindən, yırtıcı gece kuşlarının genel adı)
çay cüllütü	koca albacak (yağmur kuşugiller ailəsindən bir tür)
çayan	çıyan (çok bacaklılar sınıfından, taşların altında yaşayan ve keselerinde zehir bezi bulunan bir tür), akrep
çaybuludu	sünger (göl süngeri)
çaydaçapan	ak kuyruksallayan (kuyruksallayangiller ailəsindən böceklerle beslenen bir kuş türü), dağ kuyruksallayanı (kuyruksallayangiller ailəsindən sulak yerlerde yaşayan, böcek ve böcek larvalarıyla beslenen bir kuş türü), sarı kuyruksallayan (kuyruksallayangiller ailəsindən böcek ve larvalarla beslenen göçmen bir kuş türü, sarı çobanaldata)
çayırquşu	toygır, çayır kuşu
çayqaraquşu	balık kartalı
çayqartalı	balık kartalı
çaysüngəri	tatlı su süngeri
çeçə	tik tik sinek (omurgalı hayvanların kanını emerek beslenen bir sinek türü)
çəduq	keci
çəğal	çakal
çəkçəki	yelve, bildircin kılavuzu, florya, flurya (ispinozgiller ailəsindən ağaçlık ve fundalıklarda yaşayan bir kuş türü)
çəkçəkiler	çayır taş kuşu, vınlayan kuyrukkakan (ardıç kuşugiller ailəsindən göçmen bir kuş türü)
çəki	sazan
çəkibalığı	sazan
çəkiç balıq	çekiç balığı
çəkiç balıqlar	çekiç balıkları (köpek balıkları takımından, okyanuslarda yaşayan, insanlara da saldırabilen bir balık alt takımı)
çəkicbaş	çekiç balığı
çəkidişlilər	dişli sazangiller (kemikli balıklar takımından, tatlı sularda yaşayan türlere sahip bir aile)
çəkikimilər	sazangiller (kemikli balıklar takımından, dişleri olmayan, tatlı sularda yaşayan otçul bir balık ailesi)
çəkilər	sazangiller (kemikli balıklar takımından, dişleri olmayan, tatlı sularda yaşayan otçul bir balık ailesi)

çəkirtgə	çekirge
çəkiyənlər	solungaç kuyruklular (kabuklular sınıfından, birleşik gözlü bir takım)
çələki	kara ördek (göçmen deniz ördeği)
çəmən çəkəkisi	çayır taş kuşu, vınlayan kuyrukkakan (ardıç kuşugiller ailesinden, göçmen bir kuş türü)
çəmən kəpənəyi	çimen kelebeği (ekinler için zararlı olan bir böcek)
çəmən kərtənkələsi	çimen kertenkelesi
çəmən qamışcılı	saz bülbülü (saz ardıcı)
çəmənlik belibağlısı	çayır doğanı
çənbərquyruq	akrep
çənəliəğızlılar	çeneəğızlılar (omurgalı hayvanlar dalının, balıklar, kurbağalar, sürüngenler, kuşlar ve memelileri içine alan alt şubesi)
çənəsizlər	çenesizler (omurgalı hayvanlar dalından, asıl çene kemikleri ve iki burun deliği bulunmayan, soyu tükenmiş bir hayvan üst sınıfı)
çəngəlquyruq	çiftkuyruklu (böcekler sınıfının, kanatsızlar alt sınıfından, nemli yerlerde yaşayan, beş yüzden fazla türü bulunan dört aileyi içine alan bir takım)
çərəncilər	şarkıcı kuşugiller (bozboğangiller, serçegiller ailesinden, on iki türü bulunan sivri gagalı göçmen kuşlar)
çərənci silvi	küçük akgerdanlı ötleğen (ötleğengiller ailesinden, göçmen bir kuş türü)
çətik	kedi
çəyirtkə	çekirge
çəyirtkəkimilər	çekirgegiller (çekirgelerle onlara yakın türleri içine alan, düzkanatlı ve sıçrayıcı böcekler ailesi)
çəyirtkələr	çekirgeler, düz kanatlılar (kanatlılar alt sınıfından yarı başkalaşım gösteren bir takım)
çığırğan qartalca	büyük orman kartalı
çixıntılılar	çelenkduyargalılar (lofofor adlı duyargalarının çelenk şeklinde sıralanmasıyla bu adı alan, yumuşakçamsılar dalından bir tür)
çılqı	doru, gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan at, yağız at
çılpaqca	çopra balığı (çopragiller ailesinden, bir tür ıslık çalan tatlı su balığı)
çibintutan	sinekkapan (sinekkapanagiller ailesinden, haşereler ve taneli meyvelerle, özellikle de sineklerle beslenen bir kuş), çıyan (eklem bacaklılar alt dalından, sinekler ve haşerelerle beslenen bir böcek türü)
çibis	kız kuşu (yağmur kuşugiller ailesinden bir kuş türü)
çiçəksevən	çiçekcil (çürümüş ağaçların içinde yaşayan ve fazla büyük olmayan bir böcek)
çiçəkyyənlər	elma göz kurdu (hortumlu böcekgiller ailesinden, elma ve armudun ürün düşüklüğüne ve kalitesizliğine sebep olan bir böcek türü)
çil	fındık tavuğu, dağ tavuğu (orman tavuğugiller ailesinden eti yenen bir tür)
çil kəklik	keklik, çil keklik
çilçə	tarla ardıcı (ardıç kuşugiller ailesinden göçmen bir kuş türü)
çilçilə	kırlangıç
çimər	üç parmak martı (baş parmağı bulunmadığından, üç parmaklı martı olarak adlandırılan, soğuk denizlerde yaşayan bir martı türü)
çir	beyaz balık (eti lezzetli bir balık türü)
çivdimdik	kızıl su tavuğu (tarlalarda görülen ve eti çok lezzetli bir kuş)
çıyan	çıyan
çiyinayaqlılar	kolsu ayaklılar (yumuşakçamsılar dalından iki yüz kadar türü bilinen bir sınıf)
çobanaldadan	taş çulluğu (çulluğugiller ailesinden bir kuş türü), çobanaldatan, keçisağan (çobanaldatangiller ailesinden, avlarını uçarken yakalayan bir kuş türü)
çobanaldadanlar	taş çulluğugiller (yağmur kuşları takımından, dokuz türü bulunan bir kuş ailesi)
çobaniti	çoban köpeği
çoxayaqlılar	çok bacaklılar (eklem bacaklılar alt dalından, nemli yerlerde taşların altlarında yaşayan kara hayvanlarını içine alan bir sınıf)
çoxbağlılar	çok bölütlülər (çok bacaklılar sınıfından, gövdeleri on dokuz veya yirmi bölütden oluşan bir takım)

çoxbuğumlular	çok buğumlular (omurgasızlardan, vücutları ve ayakları çokça buğumlardan oluşan hayvanlar)
çoxdiş	kaşık ağızlı mersin balığı (çok dişli mersin balığıgiller ailesinden, ağız bölgesi kaşık gibi uzanmış bir balık türü)
çoxdişli	çok dişli (testereye benzeyen küçük dişleri olan balık)
çoxdişlilər	çok dişli mersin balığıgiller (mersin balıkları takımından bir aile)
çoxkəsicidişlilər	çok ön dişlilər (keseli memeliler takımından böcek veya et yiyen, köpek ve kesici dişleri iyi gelişmiş bir takım)
çoxqabarıqlılar	ilkel memeliler (çok ilkel memeli hayvanlar grubu)
çoxqanadlılar	çok kanatlılar (çok kanatlı böcekler grubu)
çoxqarıncıqlılar	çok karıncıklılar (birden fazla karıncığı olan hayvanlar grubu)
çoxqıllılar	çok kıllılar (halkalı solucanlar dalının, kıllı ayaklılar sınıfından, sulara yaşayan türlere sahip bir takım)
çoxsormaqlılar	çok hortumlular (hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan ve balıkların ölümüne sebep olan parazitler)
çoxüzgəclilər	çok saçaklılar (saçak yüzgeçliler takımından, sırt yüzgeci boydan boya uzanan türlere sahip bir aile)
çolpa	çolpa (tavuk, kartal, sülün, yabani tavuk vb. kuşların bir veya iki yıllık horozu)
çor	çor (pamuk ve bazı bitkilere zarar veren, süratle çoğalan mikroskobik örümcek)
çoşqa	dört aylık domuz yavrusu
çovdarçı	yağmur kuşu (yağmur kuşugiller ailesinden, bataklık ve su kenarlarında yaşayan, ayakları üç parmaklı olan bir kuş türü), koca albacak (yağmur kuşugiller ailesinden bir kuş türü)
çovdarçımilər	yağmur kuşları (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümünden, çok değişik yapı ve yaşayışları olan bir takım)
çovdarçılar	yağmurengiller (yağmur kuşları takımının, çamur koşarları alt takımından, balıklarla beslenen türleri)
çovuşquşu	guguk (gugukgiller ailesinden, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
çökə	çığa balığı, çuka (mersin balığıgiller ailesinden yumurtasından çok lezzetli havyar yapılan, eti çok lezzetli bir balık türü)
çökəbalığı	çığa balığı, çuka (mersin balığıgiller ailesinden yumurtasından çok lezzetli havyar yapılan, eti çok lezzetli bir balık türü)
çökükburun	kız kuşu (yağmur kuşugiller ailesinden bir kuş türü)
çökükburun cüllüt	sürmeli kız kuşu (yağmur kuşugiller ailesinden bir kuş türü)
çölbəlibağlısı	bozkır doğanı
çöldonuzu	yaban domuzu
çöldovşanı	yaban tavşanı
çöləşşəyi	Asya yaban eşeği
çölgöyərçini	kaya güvercini
çöliti	peygamber devesi (böcekler sınıfının düzkanatlılar takımından bir tür)
çölkeçisi	yaban keçisi
çölkəsəyəni	dağ sıçanı
çölqartalı	alaca kartal
çölqazı	boz kaz, yaban kazı
çölmuyumu	küçük kerkenez (kartalgiller ailesinden, yüksek dağlarda yaşayan bir tür)
çölördəyi	yeşilbaş ördek, yaban ördeği
çölpişiyi	yaban kedisi
çölsarı	kızıl şahin
çölsərçəsi	ağaç serçesi (dağ serçesi)
çölsiçanı	tarla faresi
çölsiçanları	kemiriciler takımından, kırktan fazla cinsi bulunan hayvanlar grubu
çöltoyuğu	turaç (sülüngiller ailesinden, nesli tükenmekte olan bir tür), fındık tavuğu (orman tavuğugiller ailesinden, eti lezzetli bir av hayvanı)

çömçəbalığı	kızılgöz (sazangiller ailesinden, eti pek değerli olmayan bir tür), larva (amfibilerin veya kara kurbağalarının henüz kuyrukları düşmemiş yavruları)
çömçəxullar	iribaş kayabalığı (kayabalığıgiller ailesinden bir balık türü)
çömçəquyruq	larva (amfibilerin veya kara kurbağalarının henüz kuyrukları düşmemiş yavruları)
çöngə	tosun, içdiş edilmiş dana
çöprə	çopra balığı (çopragiller ailesinden, çok kılçıklı, uzunca boylu, bir çeşit ıslık çalan tatlı su balığı)
çöpşəkillilər	böcekler sınıfının cadıçekirgesigiller ailesinden, bitkiyle beslenen ve buldukları ortama fark edilmeyecek derecede uyan böcekler takımı
çubçuq	serçe
çuğundurböcəyi	pancar böceği (güzel ve parlak renkli, pancarlara zarar veren bir böcek türü)
çumuq	alakarga (kestane kargası)
çuşka	çuşka (domuz yavrusu)
çüçük	enik (köpeğin yavrusu)
dabanbalığı	havuz balığı (asıl yurdu Çin olup, akvaryumlarda da yetiştirilen bir balık türü, altın balık)
dabangedən	bal kuskusu, balfaresi (böcekler ve çiçeklerin öz suları ile beslenen, dört yavru doğuran keselilerden bir hayvan türü)
dabbə	dabbe (yük hayvanı ve binek olarak kullanılan hayvan)
dabbətülərz	termit (düz kanatlılardan, bitkilere çok zarar veren bir böcek cinsi)
dağ alası	Alp alabalığı
dağ ayısı	ayı, boz ayı
dağ keçisi	yaban keçisi
dağkəliyi	kınalı keklük
dağkəli	Avrupa musu (yaşayan en büyük geyik türü)
dağqoçu	yaban koçu, muflon
dağqoyunu	dağ koyunu
dağsiçancığı	dağ faresi
dağsiçanı	cırlak siçan, hamster
dağsiçovulu	cırlak siçan, hamster
dağtoyuğu	sülün
daxilidəliklilər	kadehimsi solucanlar (yosun hayvanlarının iki bölümünden biri)
dairəkirpiklilər	çevrekişiklilər (özkişiklilər alt sınıfından vücut şekli çana benzeyen canlılar, çan hayvanları)
dal	kartal
dalbay	avcı kuşlarını avlamak için yem olarak kullanılan küçük kuş
daldağay	kanadı kırık kuş
dalğıc	elmabaş patka, macar ördeği, tepeli patka, karabaş patka, pasbaş patka
dalğıcimilər	kazlar takımından iyi yüzen, göçmen türlere sahip bir kuş ailesi
dalqəlsəmənilər	arttan solungaçlılar (karından bacaklılar sınıfından türlerinin hepsi erdişi olan bir takım)
dam	av hayvanı
dama	sığın (bir geyik türü)
damazdıq	damızlık erkek veya dişi hayvan
dambiti	tahtakurusu
dana	dana
dana-buzov	dana buzağı (genç sığırlar, danalar, buzağılar)
dana-doluq	danalar, küçük sığırlar
dana-duna	danalar
dana-kəlcə	malak (henüz bir yaşını doldurmamış manda yavrusu)
danabaş	kurt (rutubetli toprak altında yaşayan, bitkilerin kökleri ile beslenen büyük başlı bir kurt)
danaburnu	danaburnu (bitki köklerini yediği için zararlı olan bir eklem bacaklı türü)
danaça	erkek balık

danadışi	danaburnu (bitki köklerini yediği için zararlı olan bir eklem bacaklı türü)
danadışilər	danaburnugiller (yumurtalarını teker teker yer altında yapılan odacıklara bırakan böcekler)
danəxor	taneli bitkilerin tohumlarına zarar veren bir böcek
dançı	köpek, it, horoz
danqır	arık, kemikleri çıkmış zayıf hayvan
danquşu	balaban kuşu
daraqılalar	kaburgalı medüzler, ktenoforlar (çok hücrelilerden, bazılarının vücudunda bulunan fosforla ışık yayma özelliği olan hayvanlar)
darıquşu	tarla kiraz kuşu
darqanad	dar kanatlı, kanatları geniş olmayan, küçük kanatlı hayvan
darqanadlı	dar kanatlı, kanatları geniş olmayan, küçük kanatlı hayvan
darsağrılı	darsağrılı (sağrısı küçük olan hayvan)
daşadəyən	sarı kuyruksallayan (kuyruksallayangiller ailesinden, böcek ve larvalarla beslenen göçmen bir kuş türü, sarı çobanaldatan)
daşadöyən	dağ kuyruksallayanı (kuyruksallayangiller ailesinden, böcek ve böcek larvaları ile beslenen bir kuş türü)
daşaltı	dere iskorpiti, fare başlı iskorpit
daşaltı xullar	iskorpitigiller (kemikli balıklar takımından, iki yüz türü bulunan, küçük balıklar ve omurgasızlarla beslenen balık ailesi)
daşaltılar	dere iskorpitigiller (kemikli balıklar takımından, iki yüz türü bulunan, küçük balıklar ve omurgasızlarla beslenen balık ailesi)
daşçevirən	taşçeviren (yağmur kuşugiller ailesinden, omurgasızlar ve bitkilerle beslenen bir kuş türü)
daşçevirən cüllüt	taşçeviren (yağmur kuşugiller ailesinden, omurgasızlar ve bitkilerle beslenen bir kuş türü)
daşçevirənlər	arenaria interpres ve arenaria melanocephala türlerini içine alan yağmur kuşugiller ailesi
daşkələz	kaya kertenkelesi
daşlıqdələsi	kaya sansarı
daştülək	atmaca, yaşlı at (koşumu kabul etmeyen at)
davar	davar, küçükbaş hayvan, koyun, keçi
davla	kısrak (dişi at)
day	tay (üç yaşına kadar olan erkek at)
day-doluq	taylar, at yavruları
dayça	tay (üç yaşına kadar olan erkek at)
dayçalı	yanında tayı olan at
daylax	tay (üç yaşına kadar olan erkek at)
daylaq	tay (altı aylıktan iki yaşına kadar olan at)
daylaqlı	taylı, yanında yavrusu olan at
daz-qara	kelaynak (leylekgillerden, yeryüzünde sadece Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde yaşayan, kel, uzun gağalı bir kuş)
dazalaq	akbaba, kurt eniği (kurt yavrusu)
delfin	yunus balığı
delfinkimilər	yunus balığıgiller (dişli balinalar alt takımından, balıklarla beslenen, bütün denizlerde görülen bir balina ailesi)
delfinlər	yunus balığıgiller (dişli balinalar alt takımından, balıklarla beslenen, bütün denizlerde görülen bir balina ailesi)
derbnik	bozdoğan
desman	desman (köstebekgiller ailesinden, derisi kıymetli bir hayvan)
dələ	sansar
dələkimilər	sansargiller (etçiller takımından, kürkleri çok değerli olan, kakum, samur, su samuru, porsuk türleri iyi bilinen bir aile)
dələlər	sansarlar (sansargiller ailesinden küçük etçil hayvanlar)
dələyən	ağaçkakan

dəlicə	delice (koyunların beyninde oluşan bir kurt)
dəniz ilanları	deniz yılanıgiller (su yılanları alt takımının, önde oyuklular grubundan zehirli memeliler ailesi)
dənizabalaxtası	tahtalı (güvercingiller ailesindən, gagası kırmızı olan bir güvercin türü)
dənizaslını	Kaliforniya denizaslını (balinalar takımından Kaliforniya ve Japonya kıyılarında yaşayan derisi ve yağı için avlanan bir deniz hayvanı)
dənizəti	denizəti
dənizəyğırı	denizəti
dənizəyğıruları	denizətləri (on beş türü bulunan ve genel olaraq denizəti adıyla adlanan hayvanlar qrupu)
dənizbozcası	kesik yakalı yağmur kuşu
dənizhörümçəkləri	deniz örümçəkləri (beş yüze yakın türü bulunan eklem bacaklı hayvanlar)
dənizhörümçəyi	deniz örümçəyi
dənizxanısı	hani balığı
dənizxiyari	huyar medüzü
dənizilanbalığı	yılan balığı
dənizkirpisi	deniz kestanəsi
dənizqaranquşu	tropik kuşu (leyleksi takımının, tropik kuşugiller ailesinə giren leyleksi kuşlar)
dənizmələyi	keler (eti yenebilen, derisi mükəmmel bir köpek balığı)
dənizpişiyi	dikenli uyuşturan balığı
dənizşeytanı	fener balığı
dəniztısbağası	deniz kaplumbağası
dənizulduzu	deniz yıldızı
dənizzanbağı	deniz lalesi
dənyeyənlər	tohum kın kanatlısıgiller (böcekler sınıfından, gövdesi rənkli tüylərlə kaplı bir ailə)
dəriqanadlılar	abalı memeliler (memeliler sınıfının etənlilər bölümündən, boyunlarından başlayaraq bacakları və quyruqları boyunca paraşüt görevi yapan bir deri gerili olan türlərə sahip bir takım)
dərisiqanadlılar	kulağakaçanlar, noksan başkalaşmış böcekler takımı (bin iki yüz türünə dünyanın hər tarafında rastlanan, hər şeyi yiyən və bitkilər için zərərli olan bir böcek takımı)
dərisitikanlılar	derisi dikenlilər (deniz kirpileri, deniz yıldızları gibi omurgasız hayvanlar qrupu)
dəriyeyən	kürk böceyi
dəriyeyənlər	deri böcekleri (sekiz yüzden fazla türünə dünyanın hər tarafında rastlanan zərərli böcekler sınıfı)
dərziquşu	terzikuşu
dəstamuz	evcil hayvan
dəstəqəlsəməlilər	deniz iğnesigiller
dəvə	deve (cəmel)
dəvəciklər	deveboyunlugiller (etçil və çevik olan bir böcek takımı)
dəvədəlləklər	peyğambər devesigiller (böcekler sınıfının, düz kanatlılar takımından, dünyada iki bindən fazla türü bulunan bir ailə)
dəvədəlləyi	peyğambər devesi (böcekler sınıfının, düz kanatlılar takımının, peyğambər devesigiller ailesindən, etçil bir böcek türü)
dəvədəlləyikimilər	peyğambər devesigiller (böcekler sınıfının, düz kanatlılar takımından, dünyada iki bindən fazla türü bulunan bir ailə)
dəvəkimilər	devegiller (geviş getirenler alt takımının, topuk tabanlılar üst ailesindən, yük və binək hayvanı olaraq kullanılan ailə)
dəvəquşları	devekuşları (koşucu kuşlar alt sınıfının uzun boyunlu, hızlı koşan, uçamayan ən büyük kuş sınıfı)
dəvəquşu	devekuşu
dəvəquşukimilər	devekuşları (koşucu kuşlar alt sınıfının, uzun boyunlu, hızlı koşan, uçamayan ən büyük kuş sınıfı)

dəyirmiağızlılar	yuvarlak ağızlılar (omurgalı heyvanlar dalından, çox ilkel yapılı olup, uzun və yılan biçimində vücutlu aile)
dəyirmidimdik üzər	ince gağalı falorop (kuşlar sınıfının, faloropgiller ailesindən bir kuş türü)
dəyirmilələklilər	yuvarlak yüzgeçlilər (dikenli yüzgeçlilər alt takımından, denizin dört yüz metre derinliklerine kadar yaşayan bir aile)
dəyirmiüzgəclilər	yuvarlak yüzgeçlilər (dikenli yüzgeçlilər alt takımından, denizin dört yüz metre derinliklerine kadar yaşayan bir aile)
dıbir	oğlak; teke; dübür (iki yaşında erkek keçi)
dıbirliq	damızlık için saklanan iki yaşlarındaki erkek keçi
dımuq	yuvarlak kuyruklu koyun cinsi
dırnaq	düğünü olan kızı babasının, kardeşinin veya en yakın akrabasının verdiği damızlık hayvan
dırnaqlılar	toynaklılar (genellikle boynuzlu, otla beslenen, değişik sayıda olabilen parmakları toynak denilen tırnaklarla sonlanan, dünyanın her tarafına yayılmış türleri olan bir üst takım)
dıvır	dübür (iki yaşında erkek keçi)
dıyraq	tay (üç yaşına kadar olan erkek at)
dibir	bir ila üç yaş arasında olan erkek keçi
dilçəkəklilər	birincil ağızlılar (ilkel solucanlar, yumuşaqçalar ve eklem bacaklılar gibi dalları olan sölömlülər alt bölümü)
diliboz	Azərbaycan'da yetişirilən bir at türü
dimdikbaşlılar	kalak başlılar (sürüngenlər sınıfından, kertenkeleye benzeyən bir takım)
dimdikburun	kemikli turna balığı; cuvier gağalı balinası
dimdikburunlar	kemikli turnabalığımsılar (kemikli turnabalığıgiller ailesindən, ilkbaharda yumurta yapan, balıklarla beslenen bir balık ailesi)
dinqo	dingo (köpekçiller ailesindən, Avustralya'da yaşayan, etçil memeli türü)
dinozavr	dinozor (nesli tükenmiş sürüngenlər reptilia sınıfından uzun kuyruklu bir hayvan)
dinozavrlar	dinozorlar (nesli tükenmiş kara sürüngenləri)
diplodok	diplodoküs (nesli tükenmiş, yirmi beş metre boyunda, otçul, dev bir sürüngen)
dirsəkbiğciqlilər	uzun bacaklı yarımkanatlıgiller (böcekler sınıfından, hantal olarak tanımlanan hayvanlar ailesi)
diskomeduzalar	denizaneləri
ditdi	sivrisinek
ditdili	sivrisinek
dodaqayaqlılar	çıyanlar (iki bin türü bulunan, bazı türleri zehirli olan, tropik bölgelerde yaşayan böcekler grubu)
doğan	doğan
doğar	damızlık, yavru almak için beslenen hayvan
dolaş	karga
dolaşa	karga
dolubuyuzlular	boynuzlugiller (geviş getirenler alt takımından, sürüler oluşturan ve her defada bir yavru doğuran aile)
donuz	domuz
donuzanqurdu	domuzlan böceği (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından, on altı bin türü bulunan bir aile)
donuzlar	domuzçiller (çift parmaklılar takımının, geviş getirmeyen alt takımından, dünyanın her yerinde görülebilen bir aile)
dovdaq	büyük toy kuşu
dovdaqkimilər	toygiller (bataklık kuşları takımından, büyük ve ağır kuşları içine alan bir aile)
dovdaqlar	toygiller (bataklık kuşları takımından, büyük ve ağır kuşları içine alan bir aile)
dovşan	tavşan
dovşancıq	tavşancık, küçük tavşan, tavşan yavrusu
dovşancıl	atmaca

dovşankimilər	tavşanımsılar (kemiriciler takımının, çift dişlīgiller alt takımından, ekinlere zarar veren, eti ve derisi için avlanan bir takım)
dovşanlar	tavşangiller (kemiriciler takımının, çift dişlīgiller alt takımından, otçul türleri olan bir aile)
doymdaqkimilər	toygiller (bataklık kuşları takımından, büyük ve ağır kuşları içine alan bir aile)
doymdaqlar	toygiller (bataklık kuşları takımından, büyük ve ağır kuşları içine alan bir aile)
dozanqurdu	domuzlan böceği (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından, küçük gruplar halinde yaşayan bir böcek türü)
dölək	damızlık, döllük hayvan
döləngic	doğar (üç yaşına gelip yavrulayacak duruma gelen dana)
döllük	döllük, damızlık, yalnız dölü alınmak için yetiştirilen, yüksek nitelikli hayvan
dölsüz	dölsüz, kısır, yavrusu olmayan hayvan
dördəyaq	koşum hayvanı (ev hayvanı, gücünden istifadə edilen hayvan)
dördədişlilər	dört dişlīgiller (kemikli balıklar takımının, çengel çeneliler alt takımından, eti zehirli olan bir aile)
dördgözlülər	dörtgöz (kemikli balıklar takımının, dişli sazangiller ailesinden, gözleri dışarı doğru fırlamış gibi duran bir balık türü)
dördkəsicidişlilər	çift dişlilər (kemiriciler takımından, kesici dişin arasında, mine ile örtülü, bir çift daha küçük dişler bulunan bir alt takım)
dördqəlsəməlilər	dört solungaçlılar (dört solungacı olan kafadan bacaklı yumuşaqçalar alt sınıfı)
dördqıçlı	dört ayaklı hayvan
dördöfkəlilər	dört akciğerlilər (dört akciğeri olan hayvanlar)
döyənəkayaqlılar	topuk tabanlılar (geviş getirenler alt takımından, boynuzları olmayan, parmak uçlarının tabanlarında topuk biçiminde birer taban taşıyan türleri içine alan bir üst aile)
döyüşkən cüllüt	dövüşkən kuş (yağmur kuşugiller ailesinden, kendi aralarında dövüşən, eti yenen bir kuş türü)
drakon	dragon (ejder); iguanagiller ailesine giren kertenkelemsi sürüngen, Hint kertenkelesi, iguana
dreysenlər	çiftkabuklu yumuşaqçalar (iki çenetli tatlı su yumuşaqçaları ailesi)
drontlar	dodogiller (on sekizinci yüzyılda nesilleri tükenen, kanatları gelişmeyen, geniş gagalı bir kuş ailesi)
duqon	Avustralya dugongu (denizinekleri takımının, dugonggiller ailesinden Hint Okyanusu'nda yaşayan bir tür)
duqonlar	dugonggiller (denizinekleri takımından kuyrukları iki parçalı olup erkeklerinin üst kesici dişleri uzamış türlere sahip bir aile)
durna	turna
durnabalığı	turna balığı (turna balığıgiller ailesinden, yumurtalarından havyar yapılan, eti yenen bir balık türü)
durnabalığıkimilər	turna balığıgiller (kemikli balıklar takımından, bir ila bir buçuk metre uzunlukta ve yirmi beş ila otuz beş kilo ağırlığında, tatlı sularda yaşayan bir aile)
durnacıq	turnacık (küçük turna)
durnakimilər	bataklık kuşları (uzun boyun ve bacaklara sahip, yüz doksan türü bulunan, on üç aileyi kapsayan bir kuş ailesi)
durnalar	turnagiller (bataklık kuşları takımından, genellikle uzun boyun ve bacaklara sahip, nemli yerlerde yaşayan bir aile)
dübb	boz ayı
dübür	dübür (iki yaşında erkek keçi veya üç yaşında enenmiş keçi)
düdəkburun	Avrupa yassı burunlu yarasası, sıçangiller ailesinden bir kemirgen türü
düdəmə	melez (iki cinsin birleşmesi sonucu türeyen katır, kırma, hibrit, metis)
Düldül	Düldül (Peygamber Efendimiz Hz.Muhammed'e Mısır hükümdarı tarafından hediye edilen dişi katır)
dürək	melez (değişik türden üremiş hayvan, kırma, hibrit, metis)
düyə	düve (ineğin, ceylanın bir yaşını geçmiş ve boğa görmemiş dişi yavrusu)
düyəcə	düvecik (küçük düve)
düyəmdimdik	göçmen bir kuş türü

düzqanadlılar	düz kanatlılar (böcekler sınıfının etçil veya otçul olup, yarı başkalaşım göstərən bir takım)
dvinozavr	dinozor (nesli tükenmiş sürüngenler reptilia sınıfından uzun kuyruklu bir hayvan)
dzeren	ceylan
efa	koca engerek (sarı engerek)
efidra	deniz samuru
exinokokk	ekinokok (özellikle bağırsağa yerleşerek asalak bir şekilde yaşayan domuz ve köpeklerde türlü hastalıklara yol açan, bir yassı solucan türü)
exinostom	ekinostoma (birçok omurgalının bağırsaklarında bulunan ve trematoda sınıfına mensup parazit)
elasmoteri	elasmoteryum (nesli tükenmiş, Avrasya'da yaşamış, büyük boylu memeli bir hayvan türü)
empidilər	danssinekgiller (iki bin sekiz yüz türü bulunan, yumurtaları toprakta gelişen kan emici haşerelerin bir ailesi)
emu	koşucu devekuşu (meyveler ve haşerelerle beslenen, saatte kırkbeş kilometre süratle koşabilen bir kuş türü)
emular	koşucu devekuşugiller (tepeli devekuşları takımından, büyük boylu, hızlı koşabilen türlere sahip bir aile)
enlibaş	tatlı su kefali
enliburun	kaşık gaga ördeği
enliburunlu	kaşık gaga ördeği
enlidimdik	kaşık gaga ördeği
enliqulaq	sakallı yarası
enliqulaqlar	fare kulaklı yarasagiller, yassı burunlu yarasagiller (dünyanın her tarafına yayılmış türleri olan bir aile)
ensizburunlar	gerçek maymun, dar burunlu maymunlar
ensizqanadlılar	yalancı yağı böceğigiller
erkək	teke, erkek keçi
erkək	bir yaşından büyük erkek koyun
eşşək	eşek
eşşəkərisi	toprak yabanarısı
evdovşanı	evcil tavşan, ev tavşanı
evqlen	öqlena (bir cins kamçılı hayvan)
əbabil	ebabil (Kur'an-ı Kerim'in yüz beşinci suresinde adı anılan kuş, havada en uzun kalabilen ve en hızlı uçabilen kuş türü, dağ kırlangıcı, keçişagan)
əbəqurbağa	ebe kurbağa
əbülharis	aslan
əgərr	sakar (alında beyaz akıtması olan at)
əjdaha	ejderha
əjdər	ejderha
əkin qarğası	ekin kargası
əqarib	akrepler
əqrəb	akrep
əqrəbciklər	gagalısinek, akrepsineği (böcekler sınıfının, holometabol üst takımından, yetişkinleri ölü veya canlı avlarla beslenen bir takım)
əlik	dağ keçisi, karaca
əlvan ağacdələn	orman alaca ağaçkakanı
əlvanqanadlılar	meyve sineğigiller (uzunlukları dört ila beş milimetre olan, dört bin türü bulunan, meyvelere zarar veren, dünyanın her tarafında rastlanan böcekler)
əlvanlar	damalı kınkanatlıgiller (böcekler sınıfından, larvaları soğuk kış mevsimini uykuda geçiren bir aile), kocaduyargalılar (böcekler sınıfının, pulkanatlılar takımından bir aile)
əmlik	kuzu
əncirquşu	incir kuşu

əniğ	yavru (yeni doğmuş hayvan)
ənik	enik (köpek yavrusu)
ənkəbut	ankebut (örümcekler takımından, ince bir ağ kurarak küçük böcekleri avlayan eklemli bir hayvan)
əntər	yeşil maymun (uzun kollu maymungailler ailesinden, Batı Afrika'nın balta girmemiş ormanlarında yaşayan bir tür)
əntərkimilər	dar burunlu maymunlar (gerçek maymunlar alt takımından, sarılıcı olmayan kısa kuyruklara sahip bir üst aile, eski dünya maymunları)
əntərlər	eski dünya maymunuğiller (uzun kuyruklu olup tabanlarına basarak yürüyen, bitki veya kuşlarla beslenen bir aile)
ərdana	erkek manda
Ərəb atı	Arap atı (sağlam bir vücut yapısına sahip, canlı mizaçlı ve yüksek kalıtsal, veraset gücüne sahip atırkı)
Ərəbdovşanı	Arap tavşanı (kemiriciler takımının Arap tavşanıgiller ailesinden Kuzey Afrika ve Arabistan'da tahıllarla beslenen bir hayvan); Arap tavşanı (kemirgenler takımından, soyu tükenmek üzere olan bir tür, kalın kuyruklu Arap tavşanı)
Ərəbdovşanıkimilər	Arap tavşanıgiller (kemiriciler takımının, sıçanımsılar bölümünden, ön bacakları kısa, art bacakları çok uzun ve kanguru gibi sıçrayabilen bir aile)
ərinçək	yakalı tembel hayvan (dişsizler takımının, tembel hayvangiller ailesinden, Brezilya'da yaşayan bir hayvan türü), üç parmaklı tembel hayvan (tembel hayvangiller ailesinden, ayakları üç parmaklı olup Amerika'da ormanlarda yaşayan bir hayvan türü)
ərinçəklər	tembel hayvangiller (dişsizler takımından, çok yavaş hareket eden Güney ve Orta Amerika'da yaşayan, meyvelerle beslenen hayvanlar), bukkogiller (kuşlar sınıfından Güney Amerikanın tropik bölgelerinde ve ormanlarında görülen otuz türü bulunan bir aile)
əriştəbalıq	erişte balığı
ərkəc	teke
ərrəbalığı	testere balığı
ərsəlan	erkek aslan, güçlü
ərsindimdik	kaşıkçı kuşu
əsb	at
ətbala	civciv
ətcə	civciv
ətcəbala	civciv
ətcək	henüz tüyü bitmeyen civciv, yavru
ətcil	etobur, etle beslenen hayvan
ətçə	civciv
ətdik	etlik (etinden faydalanmak için beslenen hayvan, kış için etinden kıyma, kavurma, pastırma ve sucuk yapılan semiz hayvan)
ətə-mətən	yumurtadan henüz çıkan ve tüyü olmayan yavru
ətənəquşu	yarasa
ətənəli	eteneli (etenesi olan memeli hayvanlar)
ətənəlilər	eteneliler
ətənəsiz	etenesiz (etenesi olmayan memeli hayvanlar)
ətqanad	yarasa
ətlik-piylik	etlik (et ve yağ veren, etinden ve yağından faydalanmak için beslenen hayvan)
ətlik-südlük	etlik sütlük (etinden ve sütünden faydalanmak için beslenen hayvan)
ətmətən	civciv
ətyeyən	etçil, etobur hayvan
ətyeyənlər	etçiller, etyiyenler
əylik	dağ keçisi; karaca
əyribaş	kancalı solucan
əyridimdik	kervan çulluğu
əyridimdikli	kervan çulluğu

faxtə	üveyik
farə	fare
faytonkimilər	tropikkuşugiller
fazankimilər	sülüngiller
fəqərəlilər	omurgalılar
fəqərəsiz	omurgasız
fərə	ferik
fərik	ferik
fırtınaquşları	fırtına quşları (omurgasızlar və balıqlarla beslenen, doksən dörd türü bulunan bir quş ailəsi, boru burunlular)
fırtınaquşu	albatros
fil	fil
filciklər	hortumböceğigiller
filloksera	asma biti
finna	kurtçuk, kurt larvası
firəng toyuğu	beç tavuğu
fitçi	beş parmaklı kara kurbağası, Avrasya ıslıqcını, fiyu (ıslık çalan ördek)
flaminqo	flamingo
flaroididlər	ipsilər (iplik solucanları ailəsi)
fok	fok
foraminiferlər	foraminiferlər (bir hücrelilerden kök ayaklılar sınıfı)
freqat	fregat quşu
freqatlar	fregat quşugiller
gav	öküz
gecəçırağı	ateş böceği
gecəçıraqları	ateş böcekleri
gecəgəzən	gece quşu
gecəkəpənəkləri	kukumav pervanegiller (böcekler sınıfının, pulkanatlılar takımının en geniş ailəsi)
gecəkəpənəyi	pervane
gecəquşu	yarasa
gekkon	tokay (kertenkeleler alt takımının, gekogiller ailəsindən bir sürüngen)
gekkonlar	gekogiller (kertenkeleler alt takımından bir aile)
geyik	kızıl geyik
gəbuk	kene
gədək	erkek manda
gədülək	eşek
gəlincik	gelincik
gəmiqurdu	gemi kurdu
gəmirici	kemirgen hayvan
gəmiricilər	kemiriciler (etenliler alt sınıfından bir takım)
gənə	kene
gənəcik	keneler (örümceğimsiler sınıfından, çoğu kan emici bir takım)
gənələr	keneler (örümceğimsiler sınıfından, çoğu kan emici bir takım)
gər-gərrək	kertenkele
gərgədan böcək	gergedan pislik böceği
gərgədanlar	gergedangiller
gərgincək	aladoğan
gəzyarma	üç yaşına girmiş koyun
gibbon	uzun kollu maymun
gibbonlar	uzun kollu maymungiller (dar burunlu maymunlar üst ailəsindən bir aile)
gicitkan kəpənəyi	ısırgan kelebeği
gigovun	koyun burun sineği
gillik pişiyi	çita
gimnofionlar	ayaksızlar (iki yaşamlılar sınıfının en ilkel türlerine sahip bir aile)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

girdəbaşlar	yuvarlak kafalı kertenkeleler
girdədillilər	teker dilli kurbağagiller
gizlibaşlar	gizlibaşlılar (kım kanatlılar ailəsindən, bin kadar türü bulunan və dünyanın hər tərəfində rastlanan kiçik böcekler)
gizliqəlsəməliilər	gizli solungaçgiller (dev semendərgiller)
gizlinquyruqlular	tinamular (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümündən bir takım)
gomuş	manda
goreşən	sırtlan
göbələk	büvelek (bambal sineği)
gönlücə	geniş kanatlı yarasə
gönyeyən	kürk böceği
gönyeyənlər	deri böcekleri
gövşəməyənlər	geviş getirmeyənlər (toynaklılar üst takımının, çift parmaklılar takımından, mideleri basit yapılı və geviş getirmeyən bir alt takım)
gövşəyənlər	geviş getirən (geviş getirən hayvan)
gövşəyənlər	geviş getirənlər (toynaklılar üst takımının, çift parmaklılar takımından, mideleri dörd odalı və geviş getirən bir alt takım)
göy-dəmir	alaca (alacalı bulacalı, bəyaz benekli, koyu kül rəngli at)
göy-kərri	açık mavi rəngli yünlü və kişə kulaklı koyun
göy-qaşqa	sakar (koyu rəngli tüylü və alnı akıtmalı koyun)
göy-qulaqlı	açık mavi rəngli yünlü və uzun kulaklı koyun
göybalıq	mavi çipura
göycəqarğa	gökkuzgun
göycəqarğakimilər	gökkuzgunumsular (karinalılar bölümündən, gökkuzgunlar, gece yırtıcıları, ağaçkakanlar, çobanaldatanlar, kemirgen gəgalılar alt takımını içinə alan bir takım)
göycəqarğalar	gökkuzgungiller (karinalılar bölümündən, kiçik omurgalılarla beslənən, yırtıcı bir ailə)
göycələr	incə kanatlı kelebəkğiller
göydimdik	dikkuyruk (akbaş ördek)
göyərçin	güvercin
göyərçinkimilər	güvercinlər (yağmurkuşları takımından bir alt takım)
göyərçinlər	güvercingiller (yağmurkuşları takımının, güvercinlər alt takımından bir ailə)
göygənə	sığır kenesi
göyün	sığır sineği (böcekler sınıfının sokucu, zehirli, kan emici bir sinek cinsi)
göyünlər	sığır sineğiğiller (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir ailə)
gözlüklü ilan	Hint kobrası
gur	Asya yaban eşeği
güdül	kuyruksuz tavuk
gülçülər	böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir üst ailə
gümüşcə	inci balığı, akbalık
gündəcələr	birgün sinekleri
günəqarqar	kiçik kertenkele
günəşkimilər	günəş hayvancıkları (bir hücrelilər sınıfından, bir kök ayaklılar takımı)
gürg	kurt (köpeğgillerden, yırtıcı, etçil memeli hayvan)
gürğan	kurtlar
gürnəş	koyun sürüsü
gürzə	sarı engerek
gürzələr	engereğgiller
güvə	kürk güvesi
hacıleylək	leylek
haçabuynuz	çatal boynuzlu hayvan
haçabuynuzlu	çatal boynuzlu hayvan
haçadırnaq	çift trnaklı, çift toynaklı hayvan
haçadırnaqlı	çift trnaklı, çift toynaklı hayvan

haf	geceleri çox sürətli, işığa doğru uçan və işığın etrafında dönen uzun hortumlu bir kelebek, köpek
haf kəpənəklər	sfenks pervaneləri
halqalı qurdlar	halkalı kurtlar
amarburunlular	fare kulaklı yarasagiller, yassı burunlu yarasagiller (dünyanın hər tarafına yayılmış türleri olan bir aile)
hambuziya	gambusya (dişli sazangiller ailesindən bir balık türü)
hap	larva
haramı	kovanda bulunan hazır balı yiyen arı
haşar	hayvan
hav-hav	çocuk dilinde köpek
heliyozyolar	güneş hayvancıkları (bir hücreliler sınıfından, bir kök ayaklılar takımı)
heydər	aslan
heyvan	hayvan
heyvan qamçılıları	hayvan kamçılıları (tek hücreli parazitler)
heyvanat	hayvanat (hayvanlar, hayvanlar alemi)
heyvancıqaz	hayvancağız (küçük hayvan)
heyvancıq	hayvancık (küçük hayvan)
heyvanyeyənlər	etçiller
heyvanyiyən	etçil, etobur hayvan
həcin	yengeç kuşu, yengeç yağmurunu
hərəbaş	kuzu veya oğlağın en önce doğanı
həşəm	heşem (sazangiller ailesindən bir balık türü)
həşərat	haşere, böcekler
həşəratyeyən	böcekçil
həştərxan	hindi
həvam	haşereler
həyyə	yılan
həzar	bülbül
həzarə	bülbül
hındışqa	hindi
hibbonlar	uzun kollu maymungiller, jibongiller, gibongiller
hibob	guguk (gugukgiller ailesindən, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
hidra	tatlı su polibi, hidra
hidromeduza	yılan kaplumbağası
himar	eşek
hindxoruzu	gurk, erkek hindi
hindtoyğu	hindi
hinduşka	hindi
hirrə	dişi kedi
hiyləgərböcekler	kın kanatlılar takımından bir aile
hoasin	tepeli tavuk
hodaq	öküz
hokkul	bit
hop-hop	hüthüt, çavuş kuşu
hop-hoplar	ibibikgiller, ibibikler, çavuş kuşugiller
hopuşək	guguk (gugukgiller ailesindən, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
hovuzqurdarı	yüzerkanatlıgiller (böcekler sınıfının, kın kanatlılar takımından bir aile)
hörümçək	örümcek
hörümçəkkimilər	örümceğimsiler (eklembacıklılar alt dalının, örümceklerle akrepleri kapsayan bir takımı)
hörümçəklər	örümcekler
hörümçü	örümcek

hörün	düve
hut	balık
hüd-hüd	hüthüt, çavuş kuşu
hünü	simulium, sivrisinek
hünülər	karasinekler, simuliidae
hüt-hüt	hüthüt, çavuş kuşu
xallica	Kafkas kurbağası
xameleon	bukalemun
xamsa	hamsi
xanı	tatlı su levreği
xanıbalığı	tatlı su levreği
xanukimilər	levrek balıkları
xanumböcəyi	hanım böceği (gelin böceği)
xanışakillilər	levrekgiller
xar	enenmiş teke, kısır keçi, yaşlı öküz
xarasinkimilər	karaksgiller (kemikli balıklar takımından, dişleri keskin, yırtıcı, Afrika ve Amerika'da tatlı sulara yaşayan türleri olan bir aile)
xeyl	yılkı (at, at sürüsü)
xəffaş	yarasa, gece kuşu
xəmsi	hamsi
xər	eşek
xərbeçə	tatarcık
xərçəng	yengeç
xərçəngcik	küçük yengeç
xərçəngkimilər	kabuklular (gerçek eklem bacaklılar alt dalından çoğu denizlerde, bazı türleri ise tatlı sulara ve karada yaşayan bir sınıf)
xərgələ	hergele (eşek, eşek sürüsü)
xərkən eşşəyi	yük taşıyan eşek
xəşəm	kemikli balıklar takımından bir tatlı su balığı
xıl	köpek sürüsü
xırda bozca	halkalı küçük yağmurkuşu
xırnək	tavşan
xırs	ayı
ximera	ejderha
ximerlər	deniz kedi balıkları
xing	beyaz renkli at
xirnək	yavru tavşan
xironomidlər	titrek sinekgiller
xirot	ön ayaklı iki yönlü kertenkele
xirotlar	iki yönlü kertenkelegiller (pullu sürüngenler takımından bir aile)
xirs	boz ayı
xitonlar	çokçenetliler (yassı solungaçlılar takımından bir yumuşakçalar takımı)
xoca-xoca	alakarga
xodaq	pulluğa koşulan üç çift öküzlerden ilk sırada olan
xordalılar	kordalılar (çok hücrelilerin ikincil ağızlılar kolundan bir alt kol)
xortumlular	hortumlu memeliler
xoruz	horoz
xoruzbeçə	horoz
xotkə	çamurcun (ördekgiller ailesinden kış göçmeni olan bir tür, cüce ördek, krik ördek)
xotuq	sıpa
xötək	malak, manda yavrusu
xramulya	in balığı
xrizomonadlar	kamçılı tekhüreliler
xul	derekayası (sazanğiller ailesinden eti lezzetli bir balık)

xulbalığı	derekayası (sazanqiller ailesindən eti lezzətli bir balıq)
xullar	kaya balığıgiller (kemikli balıqlar takımından bir aile)
ibis	ibis, yılanıl (kelaynaqgiller ailesindən bir tür)
ibiskimilər	kelaynaqgiller
ibislər	ibislər, kelaynaqgiller
ibtidailər	bir hücrelilər
ixnevmon	firavun faresi, yer iti
ixnevmonlar	misk kedisiqiller
ixtiornis	dişli fosil kuş
ixtiozavr	ihiyozor (İkinci Jeoloji Devri'nde yaşamış ve soyu tükenmiş, etçil bir sürüngen)
ixtiozavrlar	ihiyozorlar (İkinci Jeoloji Devri'nde yaşamış ve soyu tükenmiş, etçil bir sürüngen takımı)
ikibətlinli	opossum (keseli sıcaqgiller ailesindən bir heyvan)
ikibətlinlilər	keseli sıcaqgiller
ikibuynuz	iki boynuzlu heyvan
ikibuynuzlu	iki boynuzlu heyvan
ikicüt kəsicidişlilər	çift dişlilər (kemiricilər takımından, kesici dişləri mine ilə örtülü bir alt takım)
ikicütayaqlılar	kırkayak
ikidırnaqlı	çift parmaklı (çift sayıda tirnak taşıyan heyvan)
ikidırnaqlılar	çift parmaklılar (toynaklılar üst takımından, çift sayıda parmak taşıyan takım)
ikidişli	ikidişli (okyanuslarda yaşayan, eti zehirli və kirpiyə benzeyən bir balıq türü)
ikihərəkətliilər	iki yönlü kertenkelegiller (pullu sürüngenlər takımından bir aile)
ikihürgüclü	iki hörgücü olan deve
ikikəsicidişlilər	iki ön dişlilər (keseli memelilər takımından, Avustralya'da yaşayan bir alt takım)
ikiqanadlılar	iki kanatlılar (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir takım)
ikiqapaqlılar	iki çenetlilər (istiridyə, tarak, midyə gibi yenen türlerden oluşan, üstteki kabuğu iki kapak şeklinde olan yumuşaqçalar sınıfı)
ikiqəlsəmliilər	iki gəlsəmelilər (iki solungaçlı kafadanbacaklılar qrupu)
ikiquyruqlular	çiftkuyruqlular (beş yüzden fazla türü bulunan, ilkel böcekler takımı)
ikisormaclılar	trematodlar (yassı solucanlar sınıfından bir takım)
ikitaylılar	iki çenetlilər (istiridyə, tarak, midyə gibi yenen türlerden oluşan, üstteki kabuğu iki kapak şeklinde olan yumuşaqçalar sınıfı)
ikitənəffüslülər	akciğerli balıqlar
iquan	iguana
iquankimilər	iguanaqiller
iquanlar	iguanaqiller
ilan	yılan
ilan-çayan	yılan çayan (yılan, akrep gibi sokaq hayvanlar)
ilan kərtənkələ	toprak kertenkelesi
ilan-qurbağa	yılan kurbağa (çəşitli sürüngen hayvanlar)
ilanbalığı	yılan balığı, Hazar taşəmeni, dəniz taşəmeni, ırmak taşəmeni
ilanbalığıkimilər	taşəmengiller (yuvarlak ağızlılar sınıfından, vücutları solucan biçimində olan bir aile)
ilanbalığılar	taşəmenlər (yuvarlak ağızlılar sınıfından, otuz kadar türü bulunan, ılıman sularda görülen balıqlar ailesi)
ilanbalığı	salyangoz
ilanbaş	tarla kertenkelesi
ilanbaşbalıq	yılan balığı ailesindən bir balıq türü
ilanboyun	boyunçeviren (boyundöndürən, dönerboyun, gökkuzgunumsular takımının, boyunçevirengiller ailesindən bir göçmen kuş türü)
ilanboyunlar	yılanboyungiller (kürek ayaklılar takımından bir kuş türü)
ilancıq	yılançık, küçük yılan, yılan yavrusu
ilancıl	sekreter kuşu
ilancılkimilər	sekreter kuşugiller
ilanyeyən	yılan kartalı

ilanyeyən sar	yılan kartalı
ilbiz	salyangoz
ilxı	yılka, at sürüsü
ilişkən	taş ısırın, dikenli çopra (çopragiller ailesinden eti pek lezzetli olmayan bir balık türü)
ilişkənkimilər	taş ısırangiller (kemikli balıklar takımından renkli bir aile)
ilişkənlər	çopragiller (tatlı sularda yaşayan, bir kemikli balık ailesi)
ilk traxeyalılar	onikoforlar (ilkel eklem bacaklılar alt dalından bir sınıf)
ilkağzılılar	birincil ağzılılar (gerçek çok hücreliler bölümünün, sölömlular alt bölümünden bir kol)
ilkinqanadsızlar	kanatsızlar (böcekler sınıfından, kanatları olmayan bir alt sınıf)
ilməquyruqlar	yeni dünya maymunugiller
imaqo	erişkin (tam başkalaşımli böceklerin aldıkları son hali)
imir	arıbeyi, ana arı
incəsarıyanlar	pul kanatlılar takımından zararlı bir kelebek ailesi
inci ilbizi	ırmak midyesi
inək	inek
inək qaşqaçibini	baldırsokan (iki kanatlılar ailesinden, kan emerek birçok hastalığı bulaştran bir sinek türü)
infuzorlar	kirpikliler, haşlamlılar, silliler (bir hücreliler alt aleminden bir sınıf)
ipəkqudu	evcil ipek böceği
ipəksarıyan	ipek böceği (ipekböceğigiller ailesinden, pulkanatlı bir böcek türü)
ipəksarıyanlar	ipek böceğigiller
irbis	kar parsı
irəş	anaç, kart tavuk
iri trinqa	yeşil bacak (çullukgiller ailesinden bir tür)
iriburun yenot	küçük ayıgiller ailesinden bir memeli türü
iribuynuzlu	iri boynuzlu, büyük boynuzları olan hayvan
iridodaqlar	lapinagiller (kemikli balıklar takımının, dikenli yüzgeçliler alt takımından bir aile)
iriqanadkimilər	büyük yarasalar
iriqanadlar	büyük yarasalar
iskəndər quşu	hindi
istiotyeyənlər	tukanğiller (ağaçkakanlar alt takımından bir aile)
istiridyə	istiridye
işıldaböcək	ateş böceği
işıldaböcəklər	ateş böceğigiller
işıldaquş	ateş böceği
işıldarquş	ateş böceği
it	it, köpek
itarısı	yaban arısı
itgə	atmaca yavrusu
itqanad	yarasa
itlək	iğne solucan
itlər	köpeğgiller
ivasi	sardalya
inyəbalıq	deniz iğnesi
inyəbalıqlar	deniz iğnesigiller
inyəcələr	kız böcekleri
inyəquyruqlar	lapinagiller (kemikli balıklar takımının, dikenli yüzgeçliler alt takımından bir aile)
iyrəncə	bahri, kızıl boyunlu batağan, kara boyunlu batağan, kara boyunlu dalgıç
iyrəncəkimilər	loplu dalgıçlar (kuşlar sınıfının hayatları su üstünde geçen türlere sahip bir takımı)
izyubr	maral, kızıl geyik

kabarqa	misk keçisi
kaçurka	okyanus fırtına kuşu
kağanqıran	acemi hayvan, koşuma öğretilmemiş manda
kakadu	kakadu (papağangiller ailəsindən bir kuş türü)
kaqu	kaqu (kagugiller ailəsindən bir bataklık kuşu)
kaqukimilər	kagugiller
kala	iğdiş edilmemiş erkek manda
kaladuran	döl verme yaşına gəlmiş dişi manda yavrusu
kalça	yavru manda
kalmarlar	kalamarlar
kambala	kalkan balığı, yaldızlı pisi balığı
kambalakimilər	yanyüzer balıqlar, yassı balıqlar
kanarya	kanarya
kanna	boğa antilobu
karakal pişiyi	step vaşağı
kardinal	kardinal kuşu
kariamlar	kariyamgiller (bataklık kuşları takımından bir ailə)
karp	sazan
karpkimilər	sazangiller
karpıyənər	solungaç kuyruqlular (kabuklular sınıfının, su pireleri takımından bir ailə)
kaşalot	ispermeçət balinası
kaşalotkimilər	kaşalotlar, amber balıqları
kaşalotlar	ispermeçət balinasıgiller
katta	keci makisi
kayman	kayman, kemikli turna balığı
kayman tısbağalar	kapan kaplumbağagiller
kayra	uria (martıgiller ailəsindən bir kuş türü)
kazuar	tepeli deve kuşu
kazuarkimilər	tepeli deve kuşugiller
keçəlkərkəs	akbaba
keçi	keçi
keçisağan	çobanaldatan
keçisağankimilər	çobanaldatanlar
keçisağanlar	çobanaldatangiller
kefal	kefal
kefalkimilər	kefalgiller
kefallar	kemikli balıqlar takımından bir alt takım
kenquru	dev kanguru
kenqurular	kanguruğiller
keşikçi	işçi arı, balı yapan arı
kəbutər	güvercin
kəhrizseytanı	karından bacaklılar ailəsindən, sığ sularında yaşayan bir canlı
kəjdum	akrep
kəkildaraq	ibibik, hüthüt, çavuş kuşu
kəkili dəvəquşları	tepeli deve kuşugiller
kəkkildək	taş kuşu
kəklik	çil keklik, kaya kekliği
kəklıkkimilər	sülüngiller
kəkrə	acı balık
kəl	erkek manda
kəlağ	alakarga
kəlaq	alakarga
kəlbəcik	enik, köpek yavrusu
kəlbəçə	manda yavrusu
kəlbəngi	yaban arısı

kələçə	manda yavrusu
kələ	manda
kələbək	kelebek
kələçə	küçük erkek manda
kələduran	üç yaşındaki dişi manda
kələm kəpənəyi	lahana keleşi
kələmqurdu	lahana ağkurdu, lahana keleşi
kələmo	şip balığı
kələncar	yengeç
kələz	pangolin, Kafkas keleri
kələzçanaqlılar	soyu tükenmiş bir sürüngenler takımı
kələzkimilər	kertenkeleler
kəlin	boynuzlu koyun
kəlləlilər	omurgalı hayvanlar
kəlləsizlər	kafatassızlar (çok hücrelilerin, ikincil ağızlılar kolundan bir dal)
kəmdişlilər	dişsizler (etenliler alt sınıfından, Amerika'da yaşayan bir takım)
kəpənək	kelebek
kəpənəkquurları	şeritler
kəpənəkquurdu	şerit (abdest bozan, tenya, bağırsak paraziti)
kəpənəklər	kelebekler, pul kanatlılar, güveler
kəmək	bıldırcın
kərgədan	gergedan
kərkə	yılan balığı anası, acı balık
kərkələr	yılan balığı anasıgiller
kərkəs	akbaba
kərkəskimilər	akbabağiller
kərkincək	şahin
kərtəncik	bukalemun
kərtənkələ	kertenkele
kərtənkələlər	kertenkeleler
kərtu-kələ	kertenkele
kəsəlilər	keseliler (yaşayan memelilerin en ilkeleri olan bir takım)
kəsəyən	kemirgen, kemiren hayvan
kətanquşu	keten kuşu, kenevir kuşu
kəyək	ceylan yavrusu
kırt	şip balığı
kiçik bozca	halkalı küçük yağmur kuşu
kiçik qartalça	küçük orman kartalı
kilkə	çaça balığı
kirpi	kirpi
kirpi-balıq	kirpi balığı
kirpi sıfı	platika (levreğiller ailesinden, akıntılı göl ve ırmaklarda yaşayan bir tür)
kirpikimilər	kirpiğiller (böcekçiller takımından bir aile)
kirpikli quurlar	türbelarlar (ilkel solucanlar dalından bir aile)
kirpiklilər	kirpikliler (asalak yaşayan bir hücreliler kolundan bir sınıf)
kisəçilər	keseci kurtgiller (pul kanatlılar takımından keleşler grubu)
kisəqəsməlilər	yuvarlak ağızlılar (bir tek taşemengiller ailesinden bir sınıf)
kisəli	keseli, kesesi olan hayvan
kisəli qarışqayeyən	büyük karıncayiyen
kisəlilər	keseli memeliler
kivi	kivi (kivigiller ailesinden kuyruksuz bir kuş türü)
kloakalılar	tek delikliler (en ilkel memeliler)
kobra	kobra
koksidilər	koksidiler (hortumlu böcekler takımından bir üst aile)
kolxoruzu	sülün

kolibrilər	kolibrigiller (gökkuzgunumsular takımından, dörd yüz kadar türü bulunan bir aile)
komeforlar	saçlı balıklar (Baykal gölünde yaşayan, çok yağlı olduğu için eti yenmeyen balık türü)
koppuşlar	kaplumbağa böceğigiller (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir aile)
kor milçək	tatarcık (yakarca)
koramal	oluklu kertenkele
korcalar	hortumlu böcekler takımından bir aile
koruş	köstebek fare
kotik	deniz ayısı
kotilozavrlar	kotilozorlar (nesli tükenmiş, en eski ve ilkel sürüngenler)
köç iti	göç kervanını korumak için beslenen köpek
köçüt	at
ködən	doru (yağız at)
köhlən	küheylan (soylu Arap atı)
kökayaqlı	kök bacaklı (tek hücreli hayvanlar sınıfı)
kökayaqlılar	kök ayaklılar (bir hücreliler alt aleminden olan hayvanlar)
köpək	köpek
köpəkbalığı	köpek balığı
köpgər	dağ keçisi
köpgərəküz	antilop
köpükcük	akgerdanlı ötleğən (ötücü kuşlar takımından göçmen bir kuş)
köstəbək	köstebek
köstəbəkimmilər	köstebekgiller
köstəbəklər	köstebekgiller
kötül	örümcek
kral quşu	çalı quşu
krevet	karides
kuf	büyük baykuş
kukut	puhu quşu
kumxərcəngkimilər	yumuşakçamsı kabuklular
kumja	Avrupa alabalığı
kumkimilər	yumuşakçamsı kabuklular
kurik	kurik (tay, at yavrusu)
kutor	su neomisi (soreksgiller ailesinden bir memeli)
külbəçilər	Avustralya ve Yeni Gine'nin tropikal ormanlarında yaşayan bir kuş ailesi
külmə	sazanğiller ailesinden bir balık türü
kümöyül	ağaç kurdu
küncdiş	Sibirya ilkel semenderi
küncdişlər	ilkel semendergiller
küpələk	at sineği
kürə	boynuzsuz hayvan, kulakları kısa olan, küçük kulaklı koyun veya kuzu, üç yaşına kadar olan at yavrusu
kürəkayaqlı	perde ayaklı hayvan
kürəkayaqlı xərcəngkimilər	kopepodlar (kabuklular sınıfından, asalak yaşayan bir takım)
kürəkayaqlıkimilər	kürek ayaklılar (ayak parmaklarının dördü bir deriyle birləşmiş su quşları)
kürəkayaqlılar	kürek ayaklılar (ayak parmaklarının dördü bir deriyle birləşmiş su quşları), fildişi çenətlilər (birincil ağızlılar kolundan bir yumuşakça)
kürəkburun	kürek burunlu Mersin balığı
kürəkburunlar	çok dişli Mersin balığıgiller
kürük	üç yaşına kadar olan at yavrusu
küvər	bir yıllık keçi
küyər	çebiş (bir yaşını keçmiş dişi keçi)
küyül	hayvan sürüsü

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

qabaq qəlsəməlilər	önden solungaçlılar (yumuşaqçalar dalının, karından ayaklılar sınıfından bir takım)
qaban	yaban domuzu
qabar	boyun bölgesi belirli bir incelikte olan böcek türü
qabarböcəyi	boyun bölgesi belirli bir incelikte olan böcek türü
qabarböcəyilər	yakı böceğigiller (kanataridin adlı bir tür zehirli madde taşıyan bir böcek ailesi)
qabıqqurdları	ağaç kabuğu böceğigiller
qabıqyeyən	kabuk kurdu
qaçağan	çöl koşarı (koşargiller ailesinden bir kuş türü)
qaçağanlar	kumkın kanatlıgiller (kın kanatlılar ailesinden böcekler)
Qafqaz alacəhrəsi	kızıl sırtlı örümcek kuşu
Qafqaz köstəbəyi	Kafkasya köstebeği
Qafqaz tetrası	Avrasya kara tavuğu
qaflan	kaplan
qağayı	martı
qağayıkimilər	martıgiller
qağayılar	martılar
qağibal	eşek arısı
qaqa	kuzey ördeği
qaqarka	ustura gagalı kuş
qaqarkimilər	dalgıç kuşugiller
qaqarlar	dalgıç kuşları
qarabədənələr	domuzlan böceği (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından, on altı bin türü bulunan bir aile)
qaqum	kakum (sansargiller ailesinden, kürkü değerli, yırtıcı bir hayvan)
qalxanbalığı	kalkan balığı
qalxancıq	kalkancık (küçük kalkan)
qalxancıqdaşıyanlar	çok bacaklılar sınıfından, örnek tipi glomeris olan bir aile
qalxancıqlar	kabuklular sınıfından bir takım
qalxanquyruqlular	zır kuyrukluğiller (yılanlar alt takımının, boalar bölümünden bir aile)
qalxansifət	kanca dişli engerek
qalınalın	Amur Havzası ve Çin'de görülen, eti yenen bir balık
qalınbaş	küçük çizgili seken kelebek
qalınbaşlar	sekengiller (pul kanatlılar alt sınıfından, ipek kozaya giren kelebekler ailesi)
qalındimdik	kalın gagalı kuş
qalındimdik arıquşlar	ötücü kuşlar takımından, Asya'nın tropik bölgelerinde yaşayan bir aile
qalındimdikli	kalın gagalı kuş
qalınquyruq	büyük kuyruklu koyun
qambuziya	gambusya (sivrisineklerin larvalarını yemek için bataklıklarda yetiştirilen kemikli bir balık)
qambuziyakimilər	lebistesgiller (kemikli balıklar takımından, süs balığı bir aile)
qamçıayaqlılar	kamçılı tek hücreliler
qamçılılar	kamçılılar (mikroskobik canlılar)
qamışquşu	büyük kamışçın (ötleğengiller ailesinden bir göçmen kuş)
qamışlıq belibağlısı	kızıl doğan
qamışpişiyi	çengel kedisi, bataklık kedisi, orman kedisi
qamıştoyuğu	yeşil ayaklı su tavuğu
qanadayaqlı ilbizlər	karından bacaklılar (bütün denizlerde yaşayan ve planktonların önemli bir bölümünü oluşturan deniz canlıları)
qanadayaqlılar	kanat ayaklıgiller (büyük yarasagiller alt takımından, meyve ile beslenen yarasalar)
qanadlı	kanatlı, kanadı olan hayvan
qanadlıkərtənkələ	uçan dragon (pullu sürüngünler takımından bir hayvan)
qanadsızkimilər	kivigiller (kuşlar sınıfının, kiviler takımından, Yeni Zelanda'da yaşayan bir aile)

qanadsızlar	kiviler (kuşlar sınıfının, kiviler takımından, Yeni Zelanda'da yaşayan bir aile)
qanda	yaşlı manda
qandağay	geyik
qanoidlər	ilkel kemikli balıklar
qansoran	kan emici koca yarası
qansoran hünülər	iki kanatlılar takımından, kan emici bir üst aile
qansoranlar	bit sinekçillər, kan emici yarasagillər, vampir yarasagillər
qar keçisi	kar keçisi, ak dağ keçisi
qar vüroku	kar serçesi
qaraağacdələn	kara ağaçkakan
qaraağız	kurt, koyun sürüsünün önünde giden erkek keçi
qarabaş çəkçəki	taş kuşu, takırdayan kuyrukkakan
qarabatdaq	karabatak
qarabatdaqkimilər	karabatakçillər
qarabaydaq	karabatak
qarabel	tirsi balığı
qarabəlsiyənək	tirsi balığı
qarabədənələr	domuzlan böceği, karanlık böceğiçillər
qaraboğaz	kara boyunlu (serçegillərdən, göğsü kara rəngli bir kuş)
qaraböcək	kara böcek
qaraböcəklər	karanlık böceğiçillər
qaraca	kızıl kuyruk, duvar bülbülü (karatavukçillər ailəsindən, kiçük ötücü bir kuş)
qaraçalağan	kara çaylak (kartallar takımından, kanatları siyah olan və leş yiyən göçmən bir kuş)
qaradimdik	kara gağalı, gağası siyah olan kuş
qaradöş	kara göğüslü, göğsü siyah olan hayvan
qaradöşlü	kara göğüslü, göğsü siyah olan hayvan
qarafatma	karafatma (tarım için faydalı, kın kanatlı bir böcek türü)
qaragöz	delice doğan
qarakərkəs	kara akbaba
qaraqanad	kara kanatlı
qaraqanadlı	kara kanatlı
qaraqarğa	kara karga
qaraqarın	kara karınlı kuş və ya hayvan
qaraqaş	sazangillər ailəsindən bir tatlı su balığı, kara kanatlı bataklık kırlangıcı, bataklık kırlangıcı
qaraqaşqa	sakar (kendi rəngi siyah, alnında ak akıtması olan hayvan)
qaraqulaq	karakulak (kedigillər ailəsindən, çakala bənzeyən çevik bir yabani hayvan türü)
qaraqulaq çalağan	kızıl çaylak, kırmızı çaylak (kartallar takımından, leş yiyən göçmən bir kuş)
qaraqurd	İtalyan malmignati (Orta Asya'da yaşayan, kara rəngli və çox zehirli bir örümcek türü)
qaraquş	kara kuş, kartal
qaraquyruq	kara kuyruklu (kuyruğunun rəngi siyah olan hayvan)
qaraquyruqlu	kara kuyruklu (kuyruğunun rəngi siyah olan hayvan)
qaraleylək	kara leylek
qaramal	sığır
qaranaz	çeltikçi, çeltikçi kargası, parlak ibis
qaranquş	kırlangıç
qaranquşkimilər	kırlangıççillər
qaranquşlar	kırlangıççillər
qarapaça	dağ keçisi
qarasel	karabalık
qarasol	karabalık
qaratoyuq	kara tavuk
qaratoyuqkimilər	kara tavukçillər, ardıç kuşuçillər

qaratoyuqlar	ardıç kuşları
qaratrinqa	yeşil düdükçün (çullukgiller ailesinden bir tür)
qaravay	çeltikçi, çeltikçi kargası, parlak ibis
qarayal	siyah yelesi (yelesi kara olan hayvan)
qarayalman	siyah yelesi (yelesi kara olan hayvan)
qarçığay	çakırdoğan
qarçıqay	çakırdoğan
qarğa	kara karga
qarğa-quzğun	kargalar
qarğakimilər	kargagiller
qarıçqay	tarla kuşu
qarıldağ	gece balıkcılı
qarınayaqlı	karından ayaklı
qarınayaqlılar	karından ayaklılar (yumuşaqçalar dalından bir sınıf)
qarınca	karınca
qarışqa	karınca
qarışqaaslanları	karınca aslanıgiller (böcekler sınıfının, sinir kanatlılar takımından bir aile)
qarışqalar	zar kanatlılar (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir takım)
qarışqayeyən	büyük karıncayiyen, cüce karıncayiyen
qarışqayeyənlər	karıncayiyengiller
qarih	büyük (kartlaşmış, yaş itibarıyla büyük olan hayvan)
qarqoyunu	Kanada koyunu
qarquşu	şakrak kuşu
qarnıkirpiklilər	çevre kirpiklilər (yassı gövdəli, bir hücreli, hareketi sağlayan iri uzantıları bulunan hayvanlar ailesi)
qarnutikanlılar	dört dişli balıqgiller
qarşnep	küçük bataklık çulluğu, balçık çulluğu
qartal	kartal
qartalaq	küçük kartal
qartalça	fulya balığı, çoçona
qartalçalar	fulya balıqgiller
qaşqalaq	su tavuğu
qaşqaldağ	su tavuğu
qaşqaşala	çekerge
qatır	katır
qayabalığı	şip balığı
qayahörümçəyi	tarantul örümceği (kurt örümceğiğiller ailesinden çok tehlikeli olan bir örümcek türü)
qayakeçisi	yaban keçisi
qayaqapan	kertenkele
qayal	yaban sığırı (gevir)
qayışbalıq	kayış balığı
qayışdişlilər	gagalı balıqgiller
qayışqurd	ligula (asalak olarak yaşayan yassı solucan)
qaylanquş	kırlangıç
qaytağ	Tibet sığırı
qaz	kaz
qazkimilər	kazsular
qazlar	kazlar
qəbirqazanlar	leş böceğiğiller
qəcələ	saksağan
qəcir	akbaba
qəjvi	Mersin morinası
qələmun	bukalemun
qəlsəməli	solungaçlı hayvan

qəlsəməsiz	solungacı olmayan hayvan
qəlsəmətənəffüslülər	solungaçlılar, galsamalılar (solungaçları ilə tənəffüs edən heyvanlar)
qəmci	aygır, erkek at
qənare	kanarya
qərimçə	karınca
qəyçiquşu	kırlanğıç
qəzal	gəzal (henüz boynuzu çıkmamış ahu, ceylan)
qəzalə	ceylan
qıdıq	gıdıq, oğlak
qıdırdaqlı qanoidlər	kıkırdaklı kemikli balıqlar
qıjıçı	bataklık çulluğu
qıjqıjı	elmadelen teke böceği
qıjovçu	kemikli balıqlar takımından bir tür
qılaflılar	keseli güvələr, torbalı güvələr
qılbaş	kılkurt (insan bağırsağında bulunan parazit kurt)
qılçənəlilər	kılçənəlilər (omurgasızların ikincil ağızlılar öbeğindən, planktonlarla beslenen çift cinsiyətli heyvanlar)
qıldış	kıllı dişli balık
qıldışlilər	kıllı dişlilər (kemikli balıqlar takımından bir ailə)
qılincbalığı	kılıç balığı
qılincbalıq	kılıç balığı
qılincbuynuz	çengel boynuz (boynuzları eğri və uzun olan heyvan)
qılincquyruqlar	kılıç kuyruqlar (zehir çengelli bir eklem bacaklı alt sınıfı)
qılınclı	kılıç kuyruk (kemikli balıqlar takımından, kuyruk yüzgeçləri kılıç şəklində olan bir balık türü)
qılınclılar	kılıç kuyruk (kemikli balıqlar takımından, kuyruk yüzgeçləri kılıç şəklində olan bir balık türü)
qılqurd	kılkurt, sivri kuyruk (insan bağırsağında yaşayan ipliksi bir solucan türü)
qılqurdkimilər	kılkurtlar
qılqurdlar	kılkurtlar
qılquyruq	deniz ördeği, kara ördek, kadife ördek, beyaz kanatlı ördek
qılquyruqlar	kanatsızlar (böcekler sınıfından, kanatları olmayan bir alt sınıfı)
qımıl	kımıl (tarıma zarar verən bir tür küçük böcek)
qıraçqılar	saçaklı yarım kanatlılar (böcekler sınıfının ən böyük ailəsi)
qırğı	atmaca
qırğıbalası	atmaca yavrusu
qırğıkimilər	gündüz yırtıcılar (kartallar takımından bir ailə)
qırğılar	gündüz yırtıcılar (kartallar takımından bir ailə)
qırxayaq	kırkayak (çok bölümlü olup, taşların altında yaşayan bir böcek türü), yengeç
qırışıqlı qabıqyeyən	Avrupa karaağaç kabuk kın kanatlısı
qırqovul	sülün
qırqovulkimilər	sülüngiller
qırqovullar	sülüngiller
qırlanğıc	kırlanğıç
qırmız	kırmız böceği
qırmızböceyi	kırmız böceği
qırmızı çalağan	kızıl çaylak, kırmızı çaylak (kartallar takımından, leş yiyen göçmen bir kuş)
qırmızı qənəciklər	ısırması sonucu deri hastalıkları oluşturan parazit keneler grubu
qırmızıbaş qaraördək	elmabaş patka (ördekgiller ailəsindən bir tür)
qırmızidimdik	kızıl gagalı dağ kargası, İzmir yalçıpkını
qırmızidöş	küçük çulluk, kırmızı göğüslü
qırmızıquyruq	kırmızı kuyruklu (kuyruğu kırmızı olan heyvan)
qırmızıyelin	gebe inek
qırt toyuq	gurk (civciv çıkarmak amacıyla yumurtaya yatmış, dişi kuş veya kümes hayvanı)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

qısabaşlılar	on yedi türü bulunan toprağın altında saklanan kurbağalar
qısabığcıqlılar	kısa duyargalılar (iki kanatlılar takımından, kısa duyargalı ve sinek olarak adlanan canlılar alt takımı)
qısabuynuz	kölük (boynuzları kısa olan hayvan)
qısabuynuzlu	kölük (boynuzları kısa olan hayvan)
qısır	kısır (döl veremeyen, doğuramayan hayvan)
qısırca	kısır (döl veremeyen, doğuramayan hayvan)
qısırəmən	kısır kalmış, ancak yavrusunu emziren hayvan, ineğin bir yaşından büyük yavrusu
qısqaç	kısqaç (nemli yerlerde yaşayan sarı renkli, çatal kuyruklu uzun böcek)
qısqaclar	kulağa kaçanlar (böcekler sınıfının, düz kanatlılar takımından bir alt takım)
qısraq	kısır (döl veremeyen, doğuramayan, kısır dişi at)
qıyımğıl	tarla sıçanı
qızboğan	kertenkele
qızıl ilan	engerek
qızıl kefal	altınbaş kefal
qızılala	Avrupa alabalığı
qızılbalıq	Avrupa alabalığı
qızılbalıqkimilər	alabalıkgiller
qızılböcek	süslü böcek (zararlı bir böcek türü)
qızılböcekler	süslü böcekler (kın kanatlılar takımından, zararlı bir böcek ailesi)
qızıl göz	kızıl gözlü (kızıl gözlüler ailesinden bir böcek)
qızıl gözlü	kızıl gözlüler (ağ kanatlılar takımından, keskin koku çıkaran avcı böcekler ailesi)
qızıl xallı	Avrupa alabalığı
qızılı köstəbəkler	altın köstebekgiller
qızıl kəpənəklər	pul kanatlılar takımından bir pervane ailesi
qızıl qanadlı	kızıl kanatlı, kanatları kırmızısı hayvan
qızıl qarın	altın kışlı kelebek
qızıl qaz	flamingo, Flaman kuşu, allı turna
qızıl quş	kartal
qızıl quşkimilər	kartalgiller
qızıl quyruq	kızıl kuyruk (ardıç kuşugiller ailesinden bir göçmen kuş türü)
qızıl üzgəç	kızıl kanat (sazan giller ailesinden, eti yenen bir balık türü)
qızıl üzgəçlər	papağan balığı giller (Akdeniz'de yaşayan zehirli bir balık ailesi)
qızı yelin	gebe inek
qızı şma qurdu	kokuşmuş ette oluşan kurt
qızı quşu	arı kuşu
qızlar quşları	arı kuşugiller
qızlar quşu	arı kuşu
qidik	oğlak
qimnamöblər	bir hücreliler alt aleminden bakterileri yediklerinden, pis ve kirli ortamların temizlenmesine yardımcı olan bir takım
qird	maymun
qışalılar	gömleklilər (kordalılar alt kolundan, tamamı denizlerde yaşayan bir dal)
qızal	antilop
qızallar	antiloplar
qlottis	yeşil bacak (yağmur kuşugiller ailesinden bir çulluk türü)
qnu	gnu (boynuzlugiller ailesinden antilop, at ve boğa arası bir yapıya sahip, otobur bir hayvan)
qnus	kancil haşere (kan emici kanatlı haşere)
qoç	koç
qoçaduran	toklu (iki yaşındaki dişi toklu)
qoduq	koduk (sıpadan büyük eşek yavrusu)
qoduqça	sıpa
qoxarca	kokarca

qonacın	düve
qoniatitlər	goniyatitler (kafadan bacaklı yumuşaqçalar alt takımı)
qonur	doru (yağız)
qonurayı	boz ayı
qonurdiş	orman sivri faresi, orman soreksi
qonurdişlər	soreksgiller (böcekçiller takımından sivri fareler ailesi)
qonurqanad	yaldızlı yağmur kuşu
qorbuşa	som balığı
qorilla	goril
qorq	henüz yumurta yapmamış kümes hayvanı
qornostay	kakım (sansargiller ailesindən, kürkü makbul bir hayvan)
qoşabuynuz	iki boynuzlu
qoşabuynuzlu	iki boynuzlu
qoşadımaqlı	çift parmaklı (çift tırnağı olan hayvan)
qoşadımaqlılar	çift parmaklılar (toynaklılar üst takımından bir grup)
qoşadodaq	tavşan dudak (üst dudağı yarık olan hayvan)
qoşaqanad	iki kanatlı
qoşaqanadlı	iki kanatlı
qoşaqanadlılar	iki kanatlılar (kanatlılar alt sınıfından, kan emerek beslenen bir takım)
qoşar	koşum hayvanı
qoşqu	koşum hayvanı (arabaya koşulan at, öküz vb.), iş hayvanı
qovuq	kurtçuk
qovuqayaklı	pürtük ayaklı (kirpik kanatlılar ailesindən, ayakları kabarcık şeklinde olan böcek)
qovuqayaklılar	kirpik kanatlılar (bitkiler için zararlı, iki bin kadar türü bulunan, emici böcekler topluluğu)
qovuşuqçənəlilər	dört dişli balıklar
qovuşuqlar	böbrek kurdu, böbrek kızılkurdu, dızman kızılkurt, dızman özkızılkurt (yuvarlak parazit kurtlar)
qoybala	kuzu
qoyun	koyun
qoyun-keçi	küçük baş hayvanlar, koyun ve keçi
qoyun-quzu	koyun kuzu (koyunlar kuzular, davar)
qoyun öküz	misk sığırı, misk öküzü
qoyunduq	çoban köpeği
qoyunıti	çoban köpeği
qozbellər	taklacı böceğigiller
qozfırçalar	mazi yaban arısıgiller (zar kanatlılar takımından bir aile)
qozquşu	ceviz kıran (keskin gagasıyla çamların kozalaklarındaki tohumlarla beslenen bir kuş)
qreqarinlər	parazitler
qu	kuğu
qu kəklik	benekli hindi
qu quşu	kuğu
quba	yaban kazı
quba qaz	yaban kazı
qubka	sünger
quğu	kuğu
ququ	guguk (gugukgiller ailesindən, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen kuş türü)
ququqimilər	guguksular (karinalılar bölümünden, tırmanıcı tipte ayakları olan türleri de içine alan bir kuş takımı)
ququ quşu	guguk (gugukgiller ailesindən, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen kuş türü)
quqular	gugukgiller (guguk kuşları alt takımından bir aile)

qulağagirən	kulağakaçan (tarlalara ve bitkilere zararlı, geceleri ortaya çıkan, iyi uçan ve koşabilen bir böcek türü)
qulan	kulan (atgiller ailesinden, eti ve postu için avlanan, Kırgız steplerinde yaşayan yabani bir tür), tay, yaşındaki dişi at
qulança	tay
qumeşən	bufa balığı kurtçuğu
qumqurdu	anenikola (kumlar içinde yaşayan, bir halkalı solucan türü)
qumlaqçı	dere kayası (sazangiller ailesinden, lezzetli bir balık türü)
qumru	kumru
qumursqa	karınca
qunda	böğ (soluk sarı renkli, zehirli bir örümcek türü)
qunduz	kunduz
qunduzlar	kunduzgiller (toplu halde su kenarlarındaki ağaçları kemirip devirerek yuvalar yapan, kürkleri çok makbul olan bir aile)
qurab	karga
qurbağa	kurbağa
qurbağacık	kurbağacık (küçük kurbağa, kurbağa yavrusu)
qurbağadiş	sel semenderi
qurbağalar	kurbağalar
qurban	qurban (Allah yolunda, Allah'ın emirleri gereğince kesilen, üçte biri yakınlara, üçte biri fakirlere dağıtılan hayvan)
qurban-sadağa (sədəqə)	adak kurbanı
qurbanlıq	qurbanlık (qurban edilmek için ayrılmış hayvan)
qurd	kurt (köpekgiller ailesinden, yırtıcı bir memeli türü), kurt (küçük boylu solucanlara, böcek kurtçuklarına, böceklerle ve eklem bacaklılara verilen genel ad)
qurd-quş	kurt kuş (haşerat), her türlü hayvan
qurdbasan	kurt köpeği
qurdcuq	kurtçuk, küçük kurt
qurdcul	kurtçul (kurtçuklarla beslenen hayvan)
qurdşəkili	solucansı hayvan
qurdşəkiliilər	solucansılar (spincula, echiuria, priapulida, yosun hayvanları, rotatorlar, kılı çeneliler ve kolsu ayaklılar sınıflarını içine alan şube)
qurqur	kumru
qurquşu	şakrak kuşu
qurt	kurt
quruburun	kazsılar takımından, perde ayaklı, yassı gagalı, eti yenmeyen bir kuş türü
quruqurbağası	adi kara kurbağası
quş	kuş
quşçanaqlılar	kuş benzeri sürüngenler
quşlar	kuşlar
quşyeyən	etçil
qutan	pelikan
qutankimilər	pelikangiller
qutanquşu	pelikan
qutanlar	kürek ayaklılar
quyruqgəzdirenələr	kırlangıç kuyruklular, apollolar
quyruqgəlsəməlilər	solungaç kuyruklular
quyruqlular	kuyruklu iki yaşamlılar (amfibiye sınıfindan, uzun kuyruklu hayvanları içine alan bir takım)
quyruqsuzlar	kuyruksuz iki yaşamlılar (amphibia sınıfindan, art bacakları sıçramaya elverişli olup kara, su ve ağaçlarda yaşayan türleri olan bir takım)
quyruqüstü	penguenler
quzğun	kuzgun

quzqunum	kara karga, büyük karga
quzlaq	hamile koyun
quzu	kuzu, koç
quzucuq	küçük kuzu
quzulu	kuzulu (yanında kuzusu olan, yavrusunu emziren koyun)
qürab	karga, atmaca
qüruq	tay
qüzehcə	donaciinae ailesinden yaprakla beslenen bir böcek
qüzehcələr	yüz yirmi türü bulunan, yaprak yiyen donaciinae böcekler ailesi
labirintlilər	cennet balığıgiller
laçın	doğan
laqqa	yayın balığı
lama	lama
lamantilər	manatigiller (memeliler sınıfının, deniz inekleri takımından bir aile)
lanqusta	langust (eti yenilebilen bir tür deniz yengeci)
lansetnik	batrak (ikincil ağızlı hayvanların, kafatassızlar dalından, saydam, çoğunlukla on ila otuz metre derinlikte kumda saklanarak yaşayan bir tür)
las	dişi hayvan
laş	leş (kokmuş hayvan ölüsü)
laşə	leş (kokuşmaya yüz tutmuş hayvan ölüsü)
lentşəkillilər	karaciğer sülükleri (yassı solucanlar takımı)
lentvari qurdlar	şeritler, tenyalar
leş	leş (hayvan ölüsü, kokuşmaya başlamış hayvan ölüsü)
leşyeyən	leş akbabası
leşyeyənlər	leş böceğiğiller (ölü hayvanlarla beslenen, gelişmeleri çok hızlı olan bir böcek ailesi)
ley	aladoğan, atmaca, yoz atmaca, çakır kuşu
leylək	leylek
leyləkkimilər	leylekğiller
leyləkşəkillilər	leyleksiler
ləgəci	yengeç
ləqləq	leylek
lələkqəlsəmənilər	yarım kordalılar kolundan, uzunlukları on milimetre kadar olan yarı omurgalılar sınıfı
lələkli	telekli, tüylü hayvan
lələklilər	kanatlılar, kuşlar
lələksiz	teleksiz (henüz uzun tüyleri çıkmamış veya tüyleri dökülmüş hayvan)
lələkyeyənlər	tüy bitleri
ləmur	kedi makisi, akumba, mongos, vari (maymunlar takımının, makigiller ailesinden, Madagaskar'da yaşayan bir tür)
ləmurkimilər	makigiller
ləngəc	yengeç
lilbalığı	yeşil sazan
liraquyruq	lir kuşu
liraquyruqlar	lir kuşuğiller
lori	ince lori (maymunlar takımının, lorigiller ailesinden Hindistan'da yaşayan bir tür)
lorikimilər	makimsiler (maymunlar takımından, kuyrukları genelde uzun ve tüylü olup, iyi tırmanan bir alt takım)
lorilər	lorigiller
loş	hindi
ləvhəbiğbəcəklər	pislik böceğiğiller
ləvhədiş	toprak kazıcı sıçan
lümbə	kısa kuyruklu (kuyruğu çok kısa olan tavuk)
lüməkboyun	kısa boyunlu (boyunu kısa olan hayvan)

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

lümətoyuq	kuyruksuz tavuk (kuyruğu kısa veya kuyruğu olmayan tavuk)
madə	dişi (erkeği tarafından döllenecek biçimde oluşmuş hayvan)
madyan	kısrak (dişi at)
mahi	balık
maxayrod	makarod (Dördüncü Zaman'a kadar görülen, bir etçil memeli hayvan türü)
makaka	makak (Güneydoğu Asya'da yaşayan bir maymun türü)
makao	Amazon papağanı, Brezilya papağanı
makrel	uskumru
makrelkimilər	uskumrugiller
makrofauna	makrofauna (belirli bir bölgede yaşayan, gözle görülebilen hayvanların tümü)
makropod	suda ve kısmen de havada teneffüs eden bir balık türü
mal	sığır, sığır sürüsü
mal-davar	büyükbaş hayvanlar
mal-heyvan	sığırlar (büyükbaş hayvanlar)
mal-qara	büyükbaş hayvanlar
malçibini	büve (sokucu, kan emici, zehirli bir sığır sineği)
malla qarışqası	atlı karınca (iri bir karınca türü)
maman	bir at cinsi
mamont	mamut
mamuttu	kurbağa yavrusunun değişim zamanındaki durumuna verilen ad
mandarinka	eti yenmeyen bir ördek türü
manqusta	firavun faresi
manul	bozkır kedisi (Kafkasya ve Orta Asya'da yaşayan, kıymetli kürkü olan yırtıcı bir hayvan)
mar	mar (yılan, engerek)
mara	mara (Patagonya tavşanı, pampa tavşanı)
marabu	marabu (leylekgiller ailesinden, Afrika'nın sulak alanlarında yaşayan bir tür)
maral	geyik
maral-böcek	geyik böceği
maralça	bakla zınnı (Avrupa'nın güney bölgelerinde daha çok görülen bir böcek türü)
maralçalar	cüce geyikler
marallar	geyikgiller
maralöküz	boğa antilobu
maralöküzlər	boğa antiloplar
marmot	dağ sıçanı
martı	martı
martıquşu	martı
marü-mur	haşere (böcekler, yılan ve karınca)
mavrı	keci yavrusu
maya	maya (dişi, damızlık dişi hayvan, dişi deve, dişi güvercin)
mayböckləri	yakı böceğigiller (kanataridin adlı bir tür zehirli madde taşıyan bir böcek ailesi)
mayböceyi	mayıs böceği
maygülü	pasbaş patka (Orta ve Doğu Avrupa'da yaşayan bir ördek türü)
mayruq	topal hayvan
meduza	medüz (denizanası)
merinos	merinos (ince ve beyaz yünü için beslenen koyun ırkı)
meşəcüllütü	çulluk
meşədələsi	ağaç sansarı, zerveda
meşəgöyərçini	gökçe güvercin
meşəxorozu	kayın tavuğu
meşəkanareykası	florya
meşəlemminqi	lemming (sıçangiller ailesinden bir tür)
meşəsərçəsi	ispinoz
meşətoragayı	toygar
meşətoyuğu	kayın tavuğu

metis	melez hayvan, qarışık çiftleşirne yoluyla alınan hayvan
mevrə	asma kurdu
meymun	maymun
meymuncuq	maymuncuk, küçük maymun
meymunqulaq	kere (kulak kepçesi çok küçük olan koyun ve kuzu)
meynəqurdu	asma kurdu
meyvə milçəyi	meyve sineği, sirke sineği
məcci	iki yaşındaki dişi deve
mədəmozalanları	mide sinekleri
məgəs	karasinek
məxmərçilər	pul kanatlılar takımından, orta veya küçük boyutlu kelebekleri içine alan bir aile
məqantər	kambur balına
mələ	İtalyan örümceği, tahta kurusu
mələx	çekirge
mələr	evcil, evde beslenen hayvan
mələz	melez hayvan
məməlilər	memeliler
mənənə	yaprak biti
mənənələr	yaprak bitigiller
mərcan	mercan
mərcanlar	mercanlar
mərəz	maraz (altı aylık tazi)
mərkəb	eşek, binek hayvanı, at
mərmər cürə	ördekğiller ailesinden bir tür
məryəmböcəyi	nemli yerlerde yaşayan ve tespah böceğine benzeyen kabuklu bir hayvan
məryəmquurdu	nemli yerlerde yaşayan ve tespah böceğine benzeyen kabuklu bir hayvan
mətbəxquurdu	hamam böceği
məvaşi	davar (koyun, keçi) ve mal (inek, öküz) gibi hayvanlar
məzar qartalı	şah kartal, kayzer kartalı
mığmığ	sivrisinek
mığmığa	sivrisinek
mığmığalar	pul kanatlılar takımından bir aile
mığmığı	sivrisinek
mürmürü	Mersin morinası
mız	mantar sineği, sirke sineği
mic	kene
micir	oğlak
midilər	midye
mikrosporidilər	mikrosporidler (hayvanlardan insana geçerek, skleroz hastalığı meydana getiren parazit)
miksin	miksin (taşemenğiller sınıfından bin metreyi aşan derinliklere inebilen bir tür)
milçək	karasinek
milçəkqapan	sinekkapan (sinekkapangiller ailesinden, böcekleri, özellikle de sinekleri yakalayan, küçük ötücü kuşlar)
milçəkqapanlar	sinekkapangiller
milçəkquşu	sinek kuşu (parlak kırmızı gerdanlı bir kuş)
milçəktutan	sinekkapan (sinekkapangiller ailesinden, böcekleri, özellikle de sinekleri yakalayan, küçük ötücü kuşlar)
milçəktutanlar	sırttaki soluk delikleri birbirine eşit olmayan çıyanlar takımı
minici	bitkiler için zararlı olan küçük bir böcek
minik atı	binek atı
mirvari ilbizi	ırmak inci midyesi
mişarbalığı	testere balığı
mişarburunlar	testere balığıgiller

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

mişarçılar	testereleler (pul kanatlılar takımından meyve ağaçlarının yakınlarında görülen böcekleri içine alan bir tür)
miyopişi	yaban kedisi
mizidlər	kabuklular sınıfından, engin denizlerde yaşayan bir alt takım
moa	moa (Yeni Zelanda'da yaşamış ve soyu tükenmiş bir kuş türü)
molyusk	yumuşakça
molyuskoidlər	yumuşakçamsılar
morj	mors (derisi, yağı ve dişleri için avlanan çok iri gövdeli memeli bir hayvan)
moruqeyən	nar bülbülü
mozalaq	at sineği
mozalan	koyun burun sineği, at sineği
muflon	muflon (boynuzlugiller ailesinden, Avrupa'da yaşayan bir memeli türü)
muksun	beyaz balık (tatlı sularında yaşayan, eti lezzetli bir tür)
mur	karınca
murcanak	bağırsak kurdu
murçə	kanatlı karınca
murdarça	akdiken kelebeği
murena	murana (büyük bir yılan balığına benzeyen, uzunluğu birkaç metreyi bulan, Akdeniz ve Atlas Okyanusu'nda rastlanılan, eti çok lezzetli bir balık türü)
murğuz	sakar (sarı tüylü, burnunda beyaz beneği olan keçi)
mursa	kemikli balıklar takımından bir tür
mustanq	mestengo (mutsang, Kuzey Amerika'da yaşayan yabani at)
muymul	kerkenez, muymul, boymul (kartalçiller ailesinden bir yırtıcı kuş türü)
muz	mantar sineği
müxtəlifayaqlı xərçəngkimilər	kabuklu pireler
müxtəlifbıgılılar	pul kanatlılar takımından, duyarları değirmi bir nokta ile son bulmayan kelebekleri içine alan bir alt takım
münəccim balıqlar	kurbağa balığıgiller
mürçə	ipek böceği, ipek böceği kurdu
mürəkkəb ilbizi	mürekkep balığı
mürəkkəbbalığı	mürekkep balığı
mürğ	kuş
mürğənə	güve
mürğ	kuş
mürğan	kuşlar
mürği-səhər	horoz, sabah kuşu
mürği-zərrin	sülün
naxa	yayın
naxacıq	yayincık, yayın balığının yavrusu
naxakimilər	yayın balığıgiller
naxır	nahır (sürü, sığır sürüsü)
naqə	dişi deve
naqqa	yayın
naqqabalığı	yayın
nalburun	nal burunlu yarası
nalburunlar	nal burunlu yarasagiller
nalim	tatlı su gelincik balığı
nandu	Amerika deve kuşu
narval	akciğerli barramunda (akciğerli balıklar takımından, iki metre kadar uzunlukta olup eti yenen, Avustralya'da yaşayan bir balık türü), deniz gergedanı, nar balinası
nasnas	şempanze
navaqa	navaga (mezigitgiller ailesinden, kışın avlanan bir balık türü)
nazikdimdik	ince gagalı (gagası ince olan kuş)

naziksarıyanlar	pul kanatlılar takımından, ağız aygıtı körelmiş böcekler ailesi
nazikzirehlilər	ince kabuklular (iki yüz ilə yedi bin metre derinliklərdə yaşayan ince kabuklu dəniz heyvanları)
nelma	beyaz somon
nematodlar	iplik solucanları
nemertinlər	nemertinlər (ilkel solucanlar sınıfından, dənizlərdə yaşayan bir sınıf)
nereidlər	su perileri (halkalı dəniz kurtları)
nereis	nereyis (bir halkalı solucan türü)
nerka	kemikli balıklar takımından, ırmak və göllərdə yaşayan, eti və yumurtası yenen bir balık türü
nerpa	fok
nerpuxa	mors, uzun kulaklı fok
neştərçə	batrak (kafatasızlar dalından, Avropa dənizlərində on ilə otuz metre derinliklərdə yaşayan bir tür)
neştərquyruqlular	dikenli uyuşturan balığıgiller
nəhl	nahl (bal arısı)
nəxcir	yaban keçisi, av heyvanı
nəmərtinlər	nemertinlər (ilkel solucanlar sınıfından dənizlərdə yaşayan bir sınıf)
nənəm doğan	uğur böceği
nərə	Rus mersini, Mersin balığı
nərəkimilər	Mersin balığıgiller
nərələr	Mersin balıkları
nərpa	Baykal foku
norka	bataklık samuru
nutri	bataklık kunduzu
odquyruq	kızılkuyruk (ardıç kuşugiller ailesindən, göçmen bir kuş türü)
odlucalar	pervaneler
oduncaq böcəkləri	gemi kerestesi böceğiğiller
odunkəsən	oduncul (ağac və bitkilərin kabuk və odunsu tabakalarını yiyən böcek və larvası)
odunkəsənlər	teke böceğiğiller
ofiuralar	yılan yıldızları (derisi dikenlilər alt kolundan, ışıq verme özelliği bulunan türleri olan bir sınıf)
oğlaq	oğlak
oğlan yoldaşı	kertenkele
oğurbol	sakar (alınında beyaz beneği olan at)
oğursaq	yavrusu ölen və sütü çekilen hayvan
ox ilan	kum yılanıgiller ailesindən, zehirli bir yılan türü
oxılanı	ok yılanı (su yılanıgiller ailesindən, zehirsiz bir yılan türü)
oxlaq	oğlak
oxlukirpi	oklu kirpi
okapi	okapi (zürafagiller ailesindən, bataklık ormanlarda yaşayan bir tür)
okat	dört yaşında olan at
oliodon	karabaş yılan
oluşlar	sümsük kuşugiller
omar	deniz istakozu
omul	omul (alabalığıgiller ailesindən, Orta Avropa'nın büyük göllərində yaşayan bir alabalık türü)
onayaqlı	on ayaklı (on ayağı olan hayvan)
onayaqlılar	on ayaklılar (kabuklular sınıfından, çeşitli istakoz, yengeç və karides türlerini içine alan bir takım)
ondatra	bizam sıçanı (kürkü çok değerli bir memeli türü, maskaret)
onurğalılar	omurgalı hayvanlar
onurğasızlar	omurgasız hayvanlar
opossumlar	keseli sıçangiller

oraq böcəkləri	ağustos böcəgigiller (eşkanathılar alt takımından, dörd ila yedi yıl arasında değişen, uzun bir yaşama sahip bir aile)
oraqdimdik	kıvrıkgaga (yağmur kuşugiller ailesinden, Himalayalar ve Tibet akarsu kıyılarında yaşayan bir tür)
oraqqanadlılar	elbise kuşugiller (öz ötücüler üst ailesinden, göğüs tüyleri süs olarak kullanılan bir aile)
oraqquşu	carcar
oranqutan	orangutan
orka	katil balina
orta atı	orta atı (arabada orta bölüme koşulan at)
osman	sazangiller ailesinden bir balık türü
osmer	osmer (alabalıkgiller ailesinden bir balık türü)
ot cüllütü	kızılacak, koca alacak (çullukgiller ailesinden bir kuş türü)
otbiçənlər	otbiçenler (örümceğimsiler sınıfından bir aile)
oturaqgözlülər	akciğerli salyangozlar
otyeyən	kitap biti, otyiyen, otobur
ov	av (avda vurulan, yakalanan yabani hayvan)
ovçarka	eğitimli köpek (polislerin, askerlerin kullandığı eğitimli köpek)
ovçu quş	avcı kuş
oynağan	ipek maymun
oynağanlar	ipek tüylü maymungiller
ögəç	öveç (iğdiş edilmiş koç, üç yaşındaki erkek koyun)
ögül	yabani koç
öküz	öküz
öküzbalığı	kurbağa balığı, deniz ineği
ölübaş	ölübaş pervane (bir kelebek türü)
ölüyeyənlər	leş böcəgigiller
öndək	gelincik
ördək	ördek
ördəkburun	gagalı memeli (gagalı memeliler ailesinden, Avustralya ve Tasmanya ırmaklarında yaşayan bir tür)
ördəkburunkimilər	gagalı memeligiller
ördəkkimilər	ördekgiller
ördəktutan	bozdoğan
örtüklülər	keseli memeliler
ötəlgi	örümcek kuşu, çekirge kuşu
öyəc	öveç (iğdiş edilmiş koç, üç yaşındaki erkek koyun)
paxlaqurdu	mercimek böceği
palanlı quzğun	akbaba
palazqulaq	kahverengi uzun kulaklı yarası, gri kulaklı yarası
palçıqcüllütü	balçık çulluğu
paltus	hipoglosus (kemikli balıklar takımından, eti yenen bir balık türü)
panter	panter
parabüzən	uğur böceği
parabüzənlər	uğur böcəgigiller
paradıraq	çift trnaklı hayvan
parazit	parazit
parıldağ	altın böcek
parıldaqlar	sap böcekler, parıldaklar
parıldayan böcəklər	ateş böcekleri
pars	pars
pavian	şebek (maymungiller ailesinden bir tür)
payızbülbulü	saka
paynaq	semiz (etli, şişman hayvan)
pazdimdik	sütlabi, tarakdiş (göçmen bir ördek türü)

pelamid	torik
pelamida	sarı siyah karınlı deniz yılanı
pelamidlər	uskumrugiller
pepülük	kelebek
peyin yumalayan	bok böceği
peyinböcəkləri	pislik böceğigiller, bok böceğigiller
peyinböcəyi	bok böceği
peyinqurdu	gübre böceği
pələng	kaplan
pəncəayaqlı	cüce dalgıç su tavuğu
pəncəayaqlılar	dalgıç su tavuğugiller
pəncəüzgəclilər	saçak yüzgeçlilər
pərayaqlılar	yüzgeç ayaklılar
pərbizənlər	uğur böceğigiller
pərdəqanadlılar	zar kanatlılar
pərəndə	kuş
pərkarina	levrekgiller ailəsindən bir tür
pərqubellər	pul kanatlılar takımından bir ailə
pəsnək	çulha kuşu
pəsnəklər	çulha kuşugiller
pıspısa	karafatma
pıspısı	karafatma
pikşa	mezgitgiller ailəsindən, kuzey denizlərində yaşayan bir tür
pil	fil
piləqurdu	ipek böceği
пинаqor	deniz tavuğu, tavuk balığı
пинаqorlar	yuvarlak yüzgeçlilər
pinqvin	penguen
pinqvinlər	penguenlər
pişələk	öncü arı, kılavuz arı
pişik	keci
pişikkimilər	kedigiller
piton	piton
pitonlar	pitongiller
planarilər	planarya (tatlı sularında yaşayan, yüzücü, ilkel bir solucan türü)
plankton	plankton
pleziyozavrlar	pleziyozorlar (Tebeşir devrinin sonunda ortadan kalkan deniz sürüngenlərinin en önemlilərindən biri)
poxböcəyi	bok böceği
polip	polip (selenterelərdən bir sınıf basit hayvan, hareket edemeyən deniz hayvanı)
poni	poni (küçük bir at cinsi)
porsuq	porsuk
poru	beyaz gözlü sazan balığı
porzan	benekli su tavuğu, cüce bataklık tavuğu
pota	malak (yavru manda), yavru ayı, yavru domuz
primat	primat (maymunları içine alan memelilər takımı)
primatlar	maymunlar
prodelfinlər	benekli yunus balıkları
protey	mağara semenderi
proteykimilər	mağara semenderigiller
pterodaktıl	pterodaktıl (Jura devrinin sonunda ortadan kalkan kanatlı sürüngenlərin en önemlilərindən biri)
pteropodilər	pteropoda (karından bacaklı yumuşaqçalar takımı)
pterozavrlar	pterozorlar (sürüngenlərin, ikinci jeoloji devrində yaşamış və soyu tükenmiş türələrini içine alan bir takım)

pulcuqlu	pullu, üzerinde pulları olan hayvan
pulcuqluqanadlılar	pul kanatlılar
pulcuqlular	pullu sürüngenler
puma	dağ aslanı
püskürçə	püskürücü (kemikli balıklar takımından, böcekleri suya düşürerek kapmak üzere, ağızıyla onların üzerine su fışkırtan bir balık türü)
rabditidlər	yuvarlak solucanlar sınıfından, ikisi insanda asalak olarak yaşayan bir aile
rahvar	yorga at (yumuşak rahvan yürüyüşü olan at)
rəmə	sürü (sürek, mal, yıldı)
rišta	Medine solucanı (iplik solucanları takımından, insan bağırsağında asalak olarak yaşayan ve boyu bir metreyi aşabilen bir tür)
rizomastiqiða	amiplere çok benzeyen, kamçılı bir hücreliler takımı
rotatorilər	rotatorlar (yuvarlak solucanlar sınıfından, tatlı su ve denizlerde türleri olan bir takım)
rubah	tilki, kızıl tilki
rübəh	tilki
saçaqlıqanadlılar	kirpik kanatlılar (böcekler sınıfının, damarlı veya damarsız kanatlara sahip bir takımı)
safsar	beyaz gelincik
sağmal	sağmal (sütü olan, süt veren, sağımlı hayvan)
sağsağan	saksağan
sahilhoppanaları	kıyı yarım kanatlısıgiller (hortumlu böcekler takımının, yarım kanatlılar alt takımından bir aile)
sakıqqa	sakırğa (bazı hayvanların derisine yapışarak kanlarını emen, asalak bir böcek, kene)
sakkulina	yengeç asalağı
saqırtqa	sakırğa (bazı hayvanların derisine yapışarak kanlarını emen, asalak bir böcek, kene)
saqqaquşu	saka kuşu
saqqallı	sakalı olan hayvan
saqqallı donuz	düğmeli Afrika domuzu
saqsağan	saksağan
saqsağan cüllüt	istiridye avcısı
salaka	ringa balığı
salamandr	semender
salamandrlar	semendergiller
salanqan	sağan, yeltutan (gök kuzgunumsular takımından, kırlangıçlara çok benzeyen bir kuş türü)
saldlar	kıyı yarım kanatlısıgiller (hortumlu böcekler takımının, yarım kanatlılar alt takımından bir aile)
sallaqqulaqlı	sarkık kulaklı hayvan
samoteri	samoterium (zürafagiller ailesinden, nesli tükenmiş fosil memeli hayvan)
samur	samur
sandıq balığı	sandık balığı
sandıqbalıqlar	sandık balığıgiller
sansar	sansar
sapqurdlar	iplik solucanları
saplaqgözlülər	akciğerli salyangozlar
saplaqqarıncıqlılar	zar kanatlılar takımından her şeyi yiyen ve çoğunlukla asalak yaşayan bir alt takım
sapşəkili qurdlar	yuvarlak solucanlar
sar	şahin, paçalı şahin, sığırcık; deve
sarança	çekirge sürüsü
sardina	sardalya
sardinka	sardalya

sarı qırxayaq	sarı kırkayak
sarıbülbül	kanarya
sarıdimdik	ekin kargası, sarı gagalı dağ kargası, yavru kuş, civciv
sarıdöş	göğüs kısmı sarı renkli kuş, at vb.
sarıköynək	sarıasma (ötücü kuşlar takımından bir tür)
sarıköynəklər	sarıasmağiller
sarıqanad	alfalfa kelebeği, kanatları sarı renkli olan hayvan
sarıqırxayaqlar	kırkayaklar
sarımsaq qurbağaları	çamursal kurbağagiller
sarımsaq qurbağası	sarımsak kurbağası
sarısandal	sarıasma (ötücü kuşlar takımından bir tür)
sarısandallar	sarıasmağiller
sarısəndəl	sarıasma (ötücü kuşlar takımından bir tür)
sarışqa	akçıl, beyazca, albinos
sarkodinlər	kök bacaklılar (bir hücrelilerden, on iki bin türü içine alan bir grup)
sarqan	zargana
sarlar	şahinlər
sarlıq	Tibet sığırı
sarmaşca	balıq yiyen (kemikli balıklar takımından bir balık türü)
saş	ürkek at
sayda	sayda (kemikli balıklar takımından, eti yenen bir balık türü)
sayğa	bozkır antilobu
sayqa	bozkır antilobu
sayqak	bozkır antilobu
sazan	sazan
seratodkimilər	boynuz dişlililər (karaciğerli balıklar takımından bir aile)
serpula	serpula (kalker boruların içinde yaşayan halkalı bir solucan türü)
seyd	av hayvanı
seyiz	teke
səyrəbülbül	buğdaycıl (taneli meyveler ve haşerelerle beslenen bir kuş türü)
səb	iki yaşlı at
səbir	dört yaşına girmiş ve iğdiş edilmiş keçi
səki	sakar (at ve büyükbaş hayvanların başında bulunan beyaz leke, küçük akıtma, beyaz ben)
səkil	ayakları kısmen veya tamamen beyaz renkte olan at vb.
səkilli	ayağında beyaz benekler, tüyler olan hayvan
səkkizayaq	ahtapot
səkkizayaqlar	sekiz ayaklılar (kafadan bacaklılar sınıfının saldırgan ve dev boyutlu üyeleri)
səkkizdişlilər	sekiz dişlililər (kemiriciler takımının, kuyruklarında pullu çemberler taşıyan türlerini içine alan bir aile)
səqəncur	kum kertenkelesi
səmək	balık
səməndər	semender
səmur	samur
sərçə	serçe
sərçəkimilər	ötücü kuşlar
sərçələr	serçegiller
sərətən	yengeç
sıçan	sıçan, fare
sıçrağan	sıçrağan (kemikli balıklar takımından, göğüs yüzgeçleri bacak görevi yapan bir balık türü)
sıf	levrek
sıflar	levreğiller
sığın	sığır, Avrupa musu (Avrupa'da yaşayan en büyük geyik türü)
sığır	sığır, Avrupa musu (Avrupa'da yaşayan en büyük geyik türü)

sığırcı	çulluk
sığırcıkimilər	su tavuğugiller
sığırcın	sığırcık (sığırcıkgiller ailesinden, ormanlık alanlarda ve parklarda yaşayan bir kuş türü)
sığırcınlar	sığırcıkgiller
sıpa	sıpa
sıyılıcım	kurt, solucan
siba	yırtıcılar
Sibir xoruzu	orman horozu
Sibir safsarı	Sibirya vizonu (sansargiller ailesinden, Sibirya'da yaşayan, kürkü çok değerli bir hayvan)
siçan	siçan, fare
siçanlar	siçangiller
siçovul	ev siçanı
sifonoforlar	sifonoforlar (hidralar sınıfından, suda yüzen ve sabit duran bir takım)
sil	az yiyen at
silvi	kara başlı ötleğen (kara başlı yalı bülbülü)
silvilər	ötleğengiller
silviya quşları	ötleğengiller
sincab	sincap
sincablar	sincapgiller
sinək	karasinek
sinəkqapan	sinekkapan (sinekleri yakalayan küçük ötücü kuşlar)
sinipoidlər	zar kanatlılar takımından bir üst aile
siren	çamur semenderi
sirənkimilər	deniz kızı semendergiller
sisək	çekirge kamuşunu (ötleğengiller ailesinden göçmen bir tür)
sisəkkimilər	cırcır böceğigiller
sitta	sıvacı kuşu
sittakimilər	sıvacı kuşugiller
sittalar	sıvacı kuşugiller
sivribaş	asma yılanı
sivriburun	kobar (kefalgiller ailesinden bir tür)
sivuç	deniz aslanı
siyənək	ringa (soğuk sularda yaşayan bir balık cinsi)
siyənəkkimilər	hamsigiller
siyənəkşəkillilər	sardalya balıkları
skarabəy	pislik böceği
skat	kedi balığı, vatoz
skatlar	kıkırdaklı balıklar
skorbut	iskorpit, uzun dikence balığı
skorbutkimilər	dikenli balıkgiller
skumbriya	uskumru
skuns	kokarca
soğun	alageyik
soxulcan	solucan
solityor	tenya
somğa	som balığı
sonağızlılar	ikincil ağızlılar (sölömlular alt bölümünden bir kol)
sonqur	sungur (akdoğan)
sorucular	trematodlar (yassı solucanlar sınıfından bir takım)
sovka	sovka (kukumav pervane, bir kelebek türü)
sovkalar	kukumav pervanegiller
sövr	öküz, boğa

spiruridlər	koçboynuzugiller (kafadan ayaklılar sınıfından tropikal denizlerde yaşayan bir aile)
stavrid	istavrit
steqosefal	zırhlı başlılar (mezozoik devirlerde yaşamış ve soyları tükenmiş bir takım)
sternalar	deniz kırlangıçgiller
stəntor	borazan hayvanı
stridiya	istiridye
suayğırı	su aygırı
subiti	su piresi
subitilər	hortumlu böcekler takımından, küçük sinekləri avlayaraq beslenen bir aile
sucullar	su böcəgigiller
sucüllütü	bataklık çulluğu
sudonuzu	su kobayı
suəqrəbləri	su akrebigiller
sufbalığı	levrek
sufərəsi	yeşil ayaklı su tavuğu, su yelvesi, su kılavuzu
susərçələri	su karatavuğu
suhörümçəyi	su örümceği
suilanı	su yılanı
suilanıkimilər	su yılanıgiller
suilanları	su yılanıgiller
suiti	su samuru
sukəsənlər	makas gagalılar (yağmur kuşları takımından bir aile)
sukirpisi	kirpi balığı
sultan	barbunya, tekir, sultan
sultanbalığıkimilər	barbunyangiller
sultantovuğu	sultan (su tavuğugiller ailesindən yabani bir kuş türü)
suölçən	su örümceği
suölçənlər	yalancı su örümcegigiller, su yüzeyinde yürüyən yarım kanatlıgiller
supişiyi	deniz ayısı
sur	boğa
susamuru	su samuru
susərçəsi	su karatavuğu
susiçanı	tarla sıçanı
susiçanları	kemirgen memelilər alt ailesi
susiçovulu	su sıçanı
suşeytanı	büyük bataklık salyangozu
sübur	teke
süleysin	yedi uyuklayan (kemiriciler ailesindən, fındıklara büyük zarar veren bir tür)
süleysinkimilər	yedi uyuklayangiller
süleysinlər	yedi uyuklayangiller
sülük	sülük
sümükçələr	çıyanlar
sünbülqıran	tarla sincabı
süngər	sünger
süngərlər	süngerler
sürək	sürek (hayvan sürüsü, büyük sürü, mal, yulki)
sürfə	kurtçuk, tırtıl, marya (balık yavrusu)
sürfəsixordalılar	gömləklilər (sölömlular alt bölümünün denizlerde yaşayan türleri)
sürfəyeyənlər	tırtılıyengiller
sürgəc	boa (Güney Amerika'da yaşayan, çok iri ve güçlü bir yılan)
sürü	sürü, hayvan sürüsü
sürünən	sürünən, sürünərək hareket eden hayvan
sürünənlər	sürünənlər
sürüngən	sürüngən

sütür	binek hayvanı
süzənlər	ötücü kuşlar takımından, böceklerle beslenen bir aile
süzər	bahçe tırmaşık kuşu, orman tırmaşık kuşu, ıslıklı Alp tavşanı, ıslıklı cüce tavşan
süzərkimilər	ağaç tırmaşık kuşugiller
süzərlər	ağaç tırmaşık kuşugiller; ıslıklı tavşangiller
şahbaz	şahbaz (beyaz ve iri doğan)
şahin	şahin
şahmar	engerek
şaxəbiğciqlı xərçəngkimilər	kolsu ayaklılar sınıfından bir kabuklu takımı
şaxəbiğciqlilər	kolsu bıyıqlılar (kolsu ayaklılar sınıfından bir kabuklu takımı)
şaqraq	şakrak kuşu
şala	büyük yeşil çekirge, çayır çekirgesi
şalakimilər	büyük yeşil çekirgeler
şamal	kertenkele
şamayı	tatlı su kolyoz balığı
şanapipik	guguk (gugukgiller ailesinden, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen türü)
şeh qurdağı	solucan
şeqol	benekli albacak
şəşəbuynuz	dik boynuzlu (boynuzları sivri ve dik olan hayvan)
şəşəbuynuzlu	dik boynuzlu (boynuzları sivri ve dik olan hayvan)
şeytan	salyangoz, bahçe salyangozu
şeytan quşu	büyük nalburunlu yarası
şəbəkəçilər	dantelli yarım kanatlıgiller (yarım kanatlılar alt takımından, bitkilerle beslenen zararlı bir böcek ailesi)
şəbpərə	fare kulaklı küçük yarası
şəbpərələr	fare kulaklı yarasagiller
şəbtəb	ateş böceği
şəğal	çakal
şəhbəz	beyaz ve iri doğan
şələquyruq	tilki
şıqqıldaböcəklər	demir böcekgiller, ekin telkurdugiller
şıqqıldaq	demirci çiçek böceği
şıqqıldaqlar	demirci böcekgiller
şılxor	şilhor (üç yıllık erkek veya dişi at, tay)
şırıldağanlar	süprüntü sineğigiller
şibyələr	piyade pervaneler (pul kanatlılar takımından koza yapan böceklerden oluşan bir alt aile)
şikar	şikar (avlanan hayvan)
şiləxor	tay
şimalqazı	telkuyruk (uzun kuyruk, ördekgiller ailesinden, göllerde görülen göçmen bir tür)
şimalsərçəsi	alaca kiraz kuşu
şimaltülküləri	köpekgiller
şimaltülküsü	kutup tilkisi, mavi tilki
şimpanze	şempanze
şinəbub	guguk (gugukgiller ailesinden, kül renginde ve kuluçka paraziti olan bir göçmen kuş türü)
şinşilla	çinçilya, şinşila (şinşilyagiller ailesinden, Şili ve Peru dağlarının çok yükseklerinde, kayalar arasında yaptıkları yuvalarda yaşayan, kürkü çok pahalı olan kemirici bir tür)
şinşillakimilər	çinçilyagiller (kemiriciler takımından, Şili ve Peru dağlarının çok yükseklerinde, kayalar arasında yaptıkları yuvalarda yaşayan, kürkü çok pahalı olan kemirici bir memeli ailesi)

şir	şir, aslan
şirbit	bıyıklı balık
şiri-nər	erkek aslan
şişburun	kobar (kefalgiller ailesinden, eti yenen bir balık türü)
şonqar	şahin
şprot	çaça balığı
şumluq qazı	tarla kazı
şunqar	kartal
şüalılar	ışnlılar (kök ayaklılar sınıfından, bir hücreli yosunlarla ortak yaşayan bir takım)
şüaüzgəclilər	ışın yüzgeçlilər (soyu tükenmiş, yüzgeçleri baştan kuyruğa kadar uzanan balıklar takımı)
şüşəqanadlar	cam kanatlılar (böcekler sınıfından, larvaları bitkilerin kökünde görülen bir aile)
şüşəqanadlılar	cam kanatlıgiller (böcekler sınıfının pul kanatlılar takımından, kanatları parlak renkli olan bir aile)
şütür	deve
taxılbiti	buğday biti
taxılböcəyi	tahıl böceği
taxılqıran	yaprak arısıgiller
taxinlər	karnı tüylülər (sinekçilər ailesinden bitkilerin tozlaşmasına yardımcı olan sinekler)
taxtabiti	tahta kurusu
taxtabitilər	yarım kanatlılar (hortumlu böcekler takımından, zehirli haşereleri yiyerek veya kan emerek beslenen bir alt takım)
Tanrı dəvəsi	peyğamber devesi
tapir	tapir
tapirlər	tapirgiller
tapqır	ağır at (kötü yürüyüşlü olmasından, gücünden faydalanılan at)
tarakan	hamam böceği
taranqa	çapak balığı
tarantula	tarantula
tarappı	buğra, erkek deve
Tarı dəvəsi	peyğamber devesi
Tarıq dəvəsi	peyğamber devesi
tarlabelibağlısı	gök doğan
tarpan	Avrupa yaban atı
tart	Rus mersini, mersin balığı
tavar	malak, manda yavrusu, davar, küçükbaş hayvan
tavus	tavus kuşu
taybuynuz	tek boynuzlu (tek boynuzu olan hayvan)
taybuynuzlu	tek boynuzlu (tek boynuzu olan hayvan)
taydiş	tek dişli (küçük yüzgeçli yunus balığıgiller ailesinden bir tür)
taymən	Tuna som balığı
tazı	tazı
tazı-tula	tazılar finolar (avcılarının kullandığı köpekler)
telqurd	kilkurt (insan ve hayvan vücuduna girerek, sekiz ila otuz beş günde mideye inen kurt)
termit	termit (beyaz karınca)
termitlər	termitler
tetra quşu	kayın tavuğu
tetraçalan	çakır kuşu
tetrakimilər	orman tavuğugiller
təkbuynuz	tek boynuzlu hayvan
təkbuynuzlu	tek boynuzlu hayvan
təkdırnaqlı	tek tırnaklı hayvan

təkdırnaqlılar	tek parmaqlılar (toynaklılar üst takımından, otçul, ancak geviş getirmeyen bir takım)
təkə	teke, ilkin sığır
təkəm	teke
təkhüceyrəli	tek hücreli
təkhüceyrəlilik	tek hücrelilik
təkir	tekir (kırmızı benekli kuşlar, kırmızı beyazlı balıklar, barbunyaya benzeyen bir tür balık)
təkqanad	tek kanadı olan veya bir kanadı kırık hayvan
təkqanadlı	tek kanadı olan veya bir kanadı kırık hayvan
təlxə	boyunduruklu yılan
təlxələr	su yılanları
təmizçi	temizci (martular alt takımından, okyanuslarda yaşayan bir tür)
təmizçikimilər	dalicı martigiller
təpəgöz	tepegöz (gövdesi kalın ve küt bir balık türü)
təpəl	sakar (hayvanların alnındaki beyaz leke, böyle lekeli olan hayvan)
təpəyən	huysuz, çifte atan at
təriodontlar	teriodontlar (sürüngeçenler takımından, Orta Permiyen döneminde yaşamış, soyu tükenmiş bir alt dal)
tərən	doğan, şahin
təzərv	sülün
tırtıl	tırtıl
tısbağa	kaplumbağa
tısbağalar	kaplumbağalar
tifon	ejderha
tixodrom	duvar tırnaşık kuşu
tikanbalığınabənzərlər	dikence balıkları
tikanbalıq	dikenli balık, deniz dikenli balığı, üç dikenli balık
tikanbalıqkimilər	dikenli balıkgiller
tikanbalıqlar	dikenli balıkgiller
tikanbaşlılar	diken kafalılar, diken başlılar (yuvarlak solucanlar sınıfından, balıkların iç organlarında asalak olarak yaşayan türler)
tikanca	dikence (dikence balıkları takımından bir balık türü)
tikanquyruq	diken kuyruklu ağama (pullu sürüngeçenler takımından, Mısır'da yaşayan bir tür)
tikanlılan	su yılanıgiller ailesinden, zehirli bir yılan türü
tikanlılar	taklacı böcekğiller
tikantüklülər	yeni dünya kirpisigiller
tikanüzgəclilər	levrek balıkları
tinamu	tinamular (kuşlar sınıfının, karinalılar bölümünden bir aile)
tirəndazlar	oklu kirpigiller
tis	sakar (alnında, iki gözünün ortasında beyaz benek olan at)
tiyin	sincap
toğan	doğan
toğlu	toklu (on aylık veya bir yıllık koyun yavrusu)
toğlugötürən	kuzu kartalı
toğrol	tuğrul (akdoğan, çakırdoğan)
toxlugötürən	kuzu kartalı
toxucukimilər	dokumacı kuşugiller
toxucular	dokumacı kuşugiller
toxumeyən	ekilen tohumları yiyen böcek
tor gənəciyi	parazit (evcil hayvanlarda bulunan bir parazit kenecik), çor (pamuk ve bazı bitkilere zarar veren, süratle çoğalan mikroskobik örümcek)
torağay	tarla kuşu, ardıç kuşu
torağaylar	tarla kuşugiller

toratan	örümcek
torqanadlılar	sinir kanatlılar (böcekler sınıfının, kanatlılar alt sınıfından bir takım)
toroq	doru (siyaha çalan kırmızı renkli at)
tosun	yaban atı (ehil olmayan at)
tovuz quşu	tavus quşu
tovuzgözləkənilər	tavus böceğigiller, tavus kelebeğigiller
toyuq	tavuk
toyuqbiti	tavuk biti
toyuqkimilər	tavuksular (kuşlar sınıfının karinalılar bölümünden bir takım)
toyuqlar	tavuklar (tavuksular takımının bir alt takımı)
tozcuqyeyənlər	tarak pençeli böcekgiller
tozyeyənlər	tarak pençeli böcekgiller
treska	morina (mezgitgiller ailesinden, eti vitamin yönünden zengin bir balık türü)
treskakimilər	mezgitgiller
treskalar	dikensizler (kemikli balıklar takımının, mezgitgillerle uzun kuyruklu balıkgilleri içine alan alt takımı)
trixin	trişin (domuz kurdu, bir tür ilkel solucan)
trixomonad	trikomonad (hayvanların bağırsaklarında yaşayan bir tür parazit)
trixosefal	kırbaç solucanı
trilobitlər	üç parçalılar (denizlerde yaşamış, permiyen devrinde ortadan kalkan fosil hayvanlar takımı)
trinqa	küçük piropiro (yağmur kuşları takımının, çullukgiller ailesinden, Avrasya'da yaşayan bir tür quş)
triton	bayağı semender
tula	enikten büyük köpek yavrusu, uzun bacaklı büyük av köpeği
turac	turaç (sülüngiller ailesinden, nesli tükenmekte olan bir tür)
turquş	şahin
tutuquşu	serçe papağanı
tuvik	Türkistan çakırı
tüfeyli	asalak (parazit)
tükbaş	kırbaç solucanı
tüküklər	ipliksi kurtlar
tüklüayaq	ayaklarında tüy bulunan quş
tüklüayaq sar	paçalı şahin
tüklüburun	balonlu fok
tüklüburun suiti	balonlu fok
tüklüburunlar	fokgiller
tükyeyən	köpek biti
tükyeyənlər	tüy bitleri, tüy yiyenler
tüles	koca albacak (yağmur kuşları takımından göçmen bir tür)
tülkü	tilki
tülquyruqlu	havuz balığı
tüncü	semiz (etli butlu hayvan)
tüvik	çakır (bir çakırdoğan türü)
uçğan	uğur böceği
uğursaq	sağılmayan, süttən kesilmiş hayvan
ulaq	eşek, öküz
ular	hindi
ularlar	kar tavukları
ulduz poxu	ateş böceği
ulduzböcəyi	ateş böceği
uneyən	testere dişli tane böceği
ustrisa	istiridye
uzunayaqlar	bostan sineğigiller
uzunburun	sivrisinek, Mersin balığı

uzunburunbalıq	Mersin balığı
uzunburunlular	hortumlu böcekler, Nil turna balığıgiller
uzunbuynuz	uzun boynuzlu hayvan
uzunbuynuzlu	uzun boynuzlu hayvan
uzundimdik	uzun gagalı hayvan
uzundimdikli	uzun gagalı hayvan
uzunqanad	ak karınlı sağan, uzun kanatlı yarasası, uzun kanatlı hayvan
uzunqanadlar	fare kulaklı yarasagiller, yassı burunlu yarasagiller
uzunqanadlılar	uzun kanatlı kuşlar ve yarasalar
uzunqıçquşlar	leyleksiler
uzunqılçalar	sokar sinekler
uzunquyruq	uzun kuyruklu baştankara, akbaşlı deniz kartalı, uzun kuyruklu hayvan
uzunquyruq arıquşlar	uzun kuyruklu baştankaragiller
uzunquyruq dənizqartalı	akbaşlı deniz kartalı
uzunquyruqlar	uzun kuyruklu balıqgiller
uzunquyruqlu	uzun kuyruklu hayvan
uzuntopuqlar	uzun bacaklıgiller (maymunlar takımından, Malaya adalarının ormanlarında yaşayan bir aile)
üçbarmaqlılar	üç parmaklı bildircingiller
üçəm	üçer (bir seferde üç yavru doğuran hayvan)
üçiyənəllilər	kırlangıç balığıgiller
üqab	kartal
ürəyi ilbizlər	yürek midyesigiller (yassı solungaçlılar sınıfından bir midye ailesi)
ürgə	tay
ütəlgə	örümcek kuşu, çekirge kuşu
ütəlgi	ulu doğan
üzən	domuzlan böceği (kın kanatlılar takımından bir böcek türü), su opossumu (keseli sıçangiller ailesinden, bir yüzücü keseli türü)
üzər	kın kanatlılar ailesinden, geceleri sudan çıkarak balık ve kurbağa yumurtaları ile beslenen bir böcek türü
üzərçə	falarop (yağmur kuşları takımından bir kuş türü)
üzərçələ	falaropgiller
vağ	balıqçıl kuş
vağlar	balıqçılğiller
vampir	vampir yarasası
varan	çöl varanı (varangiller ailesinden Kuzey Afrika ve Asya'da kurak bölgelerde yaşayan bir sürüngen türü)
varanlar	dev kertenkelegiller
vaşaq	vaşak, karakulak
vəhşi	vahşi hayvan
vəhşi qazlar	yaban kazları
vələməqurdukimilər	kiraz kuşugiller
vələmir quşları	kiraz kuşugiller
vələmirquşu	kiraz kuşu
vələmirquşukimilər	kiraz kuşugiller
vəllik	dana, tosun
vətvat	yarasa, gece kuşu
vız-vız	altın böcek
vikun	vikunya (devegiller ailesinden, postu için avlanan Güney Amerika'da toplu olarak yaşayan bir tür)
viloroq	Amerika antilobu
viverkimilər	misk kedisiğiller
viverlər	Asya misk kedisi, Afrika misk kedisi

volqa sığı	Volga levreği
volvoks	volvoks (kamçılılar sınıfından, bir hücrelilerden çok hücrelilere geçit olarak kabul edilen hayvanlar)
vortissellər	çan hayvanı
vürok	dağ ispinozu
vürokkimilər	ispinozgiller
vüroklar	ispinozgiller
yabaqulaq	baykuş
yabaquyruq	çiftkuyruklu (böcekler sınıfının, kanatsızlar alt sınıfından, nemli yerlerde yaşayan, beş yüzden fazla türü bulunan dört aileyi içine alan bir takım)
yabanı	yabanı hayvan
yabanı arı	yaban arısı
yabı	zayıf, güçsüz, göstərişsiz at
yağış milçəkləri	yağmur büvelekleri
yağlıcalar	kır sıçanımsılar
yaxalı cüllüt	halkalı yağmur kuşu
yak	Tibet sığı, yak
yakan	cerrah kuşu
yakanlar	cerrah kuşları
yaquar	jaquar
yalançibülbül	yalancı bülbül (ispinozgiller ailesinden ötücü bir kuş)
yalançiqərbələr	yalancı akrepler (örümceğimsiler sınıfından, kan dolaşım sistemi gelişmemiş bir takım)
yalxı	eyersiz at
yalquzaq	yalnız yaşayan kurt veya canavar
yamı	posta atı
yanqa	fil, gergedan
yanqılıc	yengeç
yanlı qurt	sırtlan
yansinirlilər	ilkel yumuşakçalar
yanüzənlər	kabuklu pireler
yapalaq	puhu kuşu
yapalaqca	alaca baykuş
yapışqanbalıq	yapışkan balık
yapışqanbalıqlar	yapışkan balıqgiller
yapışqanbalıqkimilər	yapışkan balıqgiller
yaral	sütü yağlı hayvan
yarasa	yarasa
yarasalar	yarasalar
yarıqdiş	sivri burunlu tanrekgil (memeliler sınıfının böcekçiller takımından, soyu tükenmekte olan bir hayvan)
yarıqdişlər	sivri burunlu tanrekgiller
yarımxordalılar	yarım kordalılar (solucan şeklinde, hortum içine rastlayan yutak duvarının ön tarafından bir sırt ipliği çıkıntısı bulunan hayvanlar)
yarımkeçici	yarı göçer balık türü
yarımqanlı	melez hayvan
yarımmeymun	yarı maymunlar
yarımmeymunlar	yarı maymunlar
yarımpiylik	yarı semiz hayvan
yarımsərtqanadlılar	yarım kanatlılar (hortumlu böcekler takımından, zehirli haşereleri yiyerek veya kan emerek beslenen bir alt takım)
yarpaqayaqlı	yaprak ayaklılar öbeğine giren hayvanlar
yarpaqayaqlılar	yaprak ayaklılar (tatlı sularda yaşayan, balıklar için iyi bir besin kaynağı olan yumuşakçalar)
yarpaqbirələri	yaprak piresigiller

yarpaqbükən	üzüm pervanesi, meşe yaprağı kurdu
yarpaqbükənlər	yaprak bükenlər (bitkilere zarar veren böcekler)
yarpaqbürüşdürən	üzüm pervanesi, meşe yaprağı kurdu
yarpaqgəmirənlər	yaprak böceğigiller
yarpaqyeyən	patates böceği
yarpaqyeyənlər	yaprak böceğigiller
yarpızçücüsü	ateş böceği
yasdıqurdlar	şeritler
yaslıca	kırmızı benekli, eflatun kelebek
yastıbiğcılı	yassı bıyıkçıklı (yassı bıyıklı böcek)
yastıbiğcılılar	pislik böceğigiller, bok böceğigiller
yastıburunlar	yaprak burunlu yarasagiller
yastıcalar	yassı böcekler
yastıdimdiklilər	kazsılar
yastıdişli	yassı dişli (sıçangiller ailesinden, Hindistan ve Seylan'da çok bulunan bir kemirgen türü)
yastıdişlilər	toprak kazıcılar
yastıdöşlülər	karinasızlar
yastığac	çapak balığı
yastıkəllə	yassı kafalı (tarla faresi)
yastıqəlsəməli	keski solungaçlı (solungaçları yassı hayvan)
yastıqəlsəməlilər	keski solungaçlılar (kedi ve köpek balıklarını içine alan bir sınıf)
yastıqurdlar	yassı solucanlar
yastıquyruq	yassı kuyruklu deniz yılanı
yastıquyruqlar	yassı kuyruklar (derisinden ve etinden faydalanılan deniz yılanları)
yaşılbaş	yeşilbaş (erkek ördek)
yaşılbaşlı	başı yeşil olan hayvan
yaşılca	florya
yaşılcalar	uzun bacaklı sinekgiller
yaşılğöz	sapsineğigiller ailesinden, bitkiler için zararlı olan, sokucu bir haşere türü
yatağan	boa (zehirsiz, çok iri, güçlü bir yılan türü)
yatağanlar	boagiller
yavşaq	yavşak (bit yavrusu, sirke)
yayan doğuzu	yaban domuzu
yayınbalığı	yayın
yazıpişiyi	yaban kedisi
yexidna	karıncayiyen
yexidnakimilər	dikenli karıncayiyengiller
yekəbuynuz	iri boynuzlu hayvan
yekəbuynuzlu	iri boynuzlu hayvan
yekəqanad	kanatları büyük hayvan
yekəqanadlı	kanatları büyük hayvan
yekəquyruq	kuyruğu büyük hayvan
yekəquyruqlu	kuyruğu büyük hayvan
yelbəsər	kutup fırtına kuşu
yelxi	çıplak at (koşumları ve gemi takılmamış at)
yelinli	sütü fazla olan hayvan
yelinsiz	sütü az olan hayvan
yelkənciklilər	kırlangıç kuyruklular, apollolar
yelmaz	Kafkas engereği
yelpikqanadlılar	yelpaze kanatlılar (kın kanatlılar takımından, küçük bir böcek ailesi)
yemişankəpənəyi	akdiken kelebeği
yengəc	yengeç
yenot	rakun köpeği
yenotkimilər	küçük ayıgiller

yer kuppusu	kurt, ipek böceği
yer qurdağı	solucan
yereşən	cüce fare, orman soreksi
yereşənlər	soreksqiller
yərşanı	koşar fare
yəbani	yabani hayvan
yərtan	yırtıcı hayvan
yırtıcı	yırtıcı hayvan
yırtıcıqağayılar	yırtıcı martıqiller
yırtıcılar	eçiller, adımlayıcı yarım kanatlıqiller (kanla beslenen bir böcek ailesi)
yoğunayaq	kalın bacaklı (skinkqiller grubundan bir yengeç türü)
yoğunayaqlar	skinkqiller (omurgalı hayvanların sürüngenler sınıfından, örnek hayvanı sking olan, yaklaşık altı yüz türü bulunan, üzeri pullarla kaplı, küçük vücutlu hayvanları içine alan bir aile)
yoğunbaşlar	sekengiller (koza ören bir kelebek ailesi)
yoğunbuynuz	Kanada koyunu
yoğundimdik	kalın gagalı arı kuşu, kocabaş
yoğundimdikli	kalın gagalı hayvan
yoğunquyruq	Arap tavşanı (kemirgenler takımından, soyu tükenmek üzere olan bir tür, kalın kuyruklu Arap tavşanı)
yonqarböcəklər	tahta böcekleri
yortqan	yorga at (rahvan giden at)
yoru tərən	yavru tərən (yırtıcı kuş yavrusu)
yovşaq	yavşak (bit yavrusu, sirke)
yumran	fare
yumşaqbədənlilər	yumuşaqçalar
yumurtlayan	yumurtlayan hayvan
yund	yund (yabani at)
yunqanadlar	abalı memelilər (memelilər sınıfının, etenlilər bölümünden, boyunlarından başlayarak bacakları ve kuyrukları boyunca paraşüt görevi gören bir deri gerili olan türlere sahip bir takım)
yunusbalığı	yunus
yurok	dağ ispinozu
yurokkimilər	ispinozqiller
yuvarlaqağızlar	yuvarlak ağızlılar (omurgalı hayvanlar dalından, çok ilkel yapılı olup, uzun ve yılan biçiminde vücutlu aile)
yuz	pars
yüyrək	hamam böceği
zağ	kara karga
zağar	zağar (bir cins çoban köpeği)
zağca	ekin kargası
zağzağan	küçük karga, cüce karga
Zağafqaziya bəbiri	pars, leopar, panter
zalu	sülük
zanbağca	fındık tavuğu
zarqanadlılar	zar kanatlılar
zebr	zebra
zebu	zebu (boynuzlugiller ailesinden, geniş getiren memeli bir hayvan türü)
zəbih	kurbanlık (kurban kesilmiş veya kesilecek hayvan)
zəğən	küçük karga
zəhərdiş	boncuklu kertenkele
zəhərdişlər	boncuklu kertenkelegiller
zəli	sülük
zəlicə	mavi böcek
zəlilər	sülükler

zəmişçanı	tarla sığıanı
zənbur	eşək arısı, yaban arısı
zəncərə	kız böceği
zəngçilər	titrer sinekgiller
zərd	sarıasma
zərdəpər	bıyıklı balık
zərərverici	zararlı haşere veya hayvan
zərqanadlı	altuni kanatlı (sarı renkli kanadı olan hayvan)
zərqanadlılar	zar kanatlılar
zığ-zığ	alakarga
zığ-zığkimilər	kargagiller
zıncırovlulan	çingiraklı yılan
zibillik toyuqları	iri ayaklıgiller
zirehlilər	tatugiller, kemerli hayvangiller
zoobentos	dip hayvanları
zoomastiqinlər	hayvan kamçılıları (tek hücreli parazitler)
zooparazitlər	hayvan parazitleri
zooplankton	planktonlar
zubr	Avrupa bizonu
zübab	karasinek
Zümrüdüqşu	Zümrüdüanka (masallarda adı anılan ve gerçekte var olmayan hayali bir kuş, anka)
Zümrüdü anqa	Zümrüdüanka (masallarda adı anılan ve gerçekte var olmayan hayali bir kuş, anka)
zürafə	zürafa
zürafələr	zürafagiller

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən Azərbaycan Türkcəsindəki iki min yeddi yüz qırx altı ədəd heyvan anlayışı bildirən sözdən, Türkiyə Türkcəsi ilə ortaq olan beş yüz əlli iki ədəd söz təyin olunmuşdur. Bu sözlər; “acıbalıq, adadovşanı, adamcıl, adamsiya, adelemlər, adonis, ağ ayı, ağ durna, ağac kəsən, ağacqurbağası, ağacsansarı, ağdiş, ağgöz, ağızayaqlılar, ağıquyruq dənizqartalı, ağıquyruq, ağıquyruqlu, ahu, aksolotl, alabalıq, alabaş, ala qarğa, albatros, alpaka, amip, ammonitlər, amnion, anakonda, anaspid, antilop, apollon, arı, arı bəyi, arqal, arqus, arslan, askarid, askaridlər, aslan, at, atəşbəcəyi, ay-balıq, ayğır, ayğırılıq, ayı, ayqır, aynalı, azqillilər, azman, bağırsaqqurdu, baharçılar, bakteriya, bakteroid, balabanquşu, balanus, balıq, balıqlar, balina, balinalar, bambul, başayaqlılar, baş biti, başıayaqlılar, bataqlıqqunduzu, bayquş, bayquşlar, belemnitlər, belibasıq, bədöv, bildirçin, birbuğumlu, birbuynuzlu, birdəliklilər, birdırnaqlı, birdırnaqlılar, birdoğar, birə, birəcik, birələr, birhürgüclü, bit, bitişikçənəllilər, bitki qamçılıları sinfi, bitkibiti, bitlər, bizon, boa, bozqurd, bozördək, böcək, böv, bövlər, böyələk, brama, buğa, buğalıq, buğda güvəsi, buğdabiti, bulaqçılar, Buraq, buynuzlu, buzağı, bülbül, bürte, camış, canavar, cənnətquşu, cırboğa, çağal, çaqqal, çalıquşu, çapaq, çayan, çayırquşu, çəkiç balıq, çəkiç balıqlar, çəkirtgə, çəmən kərtənkələsi, çənəliəğizlilər, çənəsizlər, çəyirtkə, çəyirtkələr, çil kəklik, çıyan, çobaniti, çoxayaqlılar, çoxbuğumlular, çoxdişli, çoxqanadlılar, çoxqarıncılıqlar, çoxqillilər, çolpa, çor, dabbə, dağayısı, dağkeçisi, dağkəkliyi, dağqoçu, dağqoyunu, dana, danaburnu, darqanadlı, darsağrılı, daşçevirən, davar, day, desman, dəlicə, dəniz ilanları, dənizaslanı, dənizati, dənizhörümçəkləri, dənizhörümçəyi, dərisitikanlılar, dərziquşu, dəvə, dəvəquşları, dəvəquşu, dinqo, diplodok, doğan, donuz, döllük, dölsüz, dördədişlilər, dördgözlülər, drakon, duqon, durna, durnabalığı, durnacıq, dübür, Düldül, düyə, düzqanadlılar, exinokokk, exinostom, elasmoteri, erkək, eşşək, eşşəkərisi, əbabil, əbəqurbağa, əjdaha,

əjdər, əkin qarğası, əqrəb, əncirquşu, ənik, ənkəbut, Ərəb atı, əriştəbalıq, ətənəlilər, ətlək-südlük, ətyeyən, ətyeyənlər, farə, fərik, fırtınaquşları, fil, flaminqo, fok, foraminiferlər, freqat, geyik, gəlincik, gəmiqurdu, gəmirici, gəmiricilər, gənə, gənəcik, gənələr, gərgədan böcək, gizlibaşlar, gövşəyən, göyərçin, güvə, halqalı qurdlar, heyvan, heyvan qamçılıları, heyvanat, heyvancıqaz, heyvancıq, həşəm, həşərat, hidra, hörümçək, hüt-hüt, xanumböcəyi, xərgələ, xordalılar, xortumlular, xoruz, ibis, ibislər, ikibuyuzlu, ikihürgüclü, ikiqanadlılar, iquan, ilan, ilan-çayan, ilan-qurbağa, ilanbalığı, ilancıq, ilkağızlılar, inək, iribuyuzlu, istiridyə, it, kakadu, kaqu, kalmarlar, kanarya, kardinal, kariamlar, kayman, keçi, kefal, kenquru, kəklik, kələbək, kərgədan, kərtənkələ, kərtənkələlər, kəsəlilər, kətanquşu, kirpi, kirpi-balıq, kirpiklilər, kisəli, kivi, kobra, koksidilər, kökayaqlılar, köpək, köpəkbalığı, köstəbək, kurik, kürəkayaqlılar, kürəkburun, Qafqaz köstəbəyi, qaquq, qalxanbalığı, qalxancıq, qamçılılar, qanadlı, qar keçisi, qarabatdaq, qaraböcək, qarafatma, qaraqanadlı, qaraqarğa, qaraqarın, qaraqulaq, qaraquş, qaraquyruqlu, qaraleylək, qarğa, qarınayaqlı, qarınayaqlılar, qarınca, qartal, qatır, qayakeçisi, qayışbalıq, qaz, qazlar, qəzal, qıdıq, qılçənəlilər, qıldışlılar, qılncbalığı, qılncquyruqlar, qılqurd, qılqurdlar, qımıl, qırxayaq, qırlanğıc, qırmızböcəyi, qırmızıquyruq, qısır, qısqac, qızılqözlü, qızılqanadlı, qızılquyruq, qnu, qoç, qoduq, qoxarca, qoniatitlər, qorilla, qoyun, qoyun-keçi, qoyun-quzu, qoyuniti, quğu, qulağagirən, qulan, qumru, qunduz, qunduzlar, qurbağa, qurbağacık, qurbağalar, qurban, qurbanlıq, qurd, qurd-quş, qurduq, qurdcul, qurt, quş, quşlar, quzğun, quzu, quzucuq, quzulu, lama, lanqusta, laş, leş, leşyeyənlər, leylək, ləngəc, lori, maxayrod, makaka, makrofauna, mal, mal-davar, mar, marabu, martı, martıquşu, maya, merinos, meymun, meymuncuq, mələz, məməlilər, mərcan, mərcanlar, məraz, mikrosporidilər, miksin, moa, morj, muflon, murena, muymul, mürəkkəbbalığı, naxır, nalburunlar, navaqa, nemertinlər, nereis, nəhl, nəmərtinlər, oğlaq, oxilanı, oxlaq, oxlukirpi, okapi, omul, onayaqlı, onayaqlılar, onurğalılar, onurğasızlar, oranqutan, orta atı, osmer, otbiçənlər, öküz, ölübaş, ördək, öyəc, panter, parazit, pars, piton, planarilər, plankton, poxböcəyi, polip, poni, porsuq, primat, pterodaktil, pulcuqlu, pulcuqluqanadlılar, sağmal, sağsağan, sakıqqa, saqırtqa, saqqaquşu, saqsağan, samoteri, samur, sandıq balığı, sansar, sarı qırxayaq, sarımsaq qurbağası, sayda, sazan, serpula, səkkizayaqlar, səkkizdişlilər, səməndər, səmur, sərcə, sıçan, sıçrağan, sığır, sığa, sifonoforlar, sincab, sinək, sonqur, sovka, stavrid, stridiya, suayğırı, suhörümçəyi, suilanı, sultan, susamuru, sülük, süngər, süngərlər, sürək, sürü, sürüngən, şahbaz, şahin, şaqraq, şıxor, şıkar, şimpanze, şinşilla, şir, taxılböcəyi, tapir, tarantula, tavus, tazı, termit, termitlər, təkbuyuzlu, təkə, təkir, təkqanadlı, təmizçi, təpəgöz, tərionontlar, tırtıl, tikanbalıq, tikanbaşlılar, tinamu, toğan, toğlu, toğrol, trixomonad, turac, tülkü, uzunbuyuzlu, uzunqanadlılar, uzunquyruqlu, vampir, varan, vaşaq, vəhşi, vikun, volvoks, yabanı, yabanı arı, yak, yaquar, yalançıbülbul, yalançıəqrəblər, yapışqanbalıq, yarasa, yarasalar, yarım-xordalılar, yarımmeymun, yarımmeymunlar, yarpaqayaqlılar, yarpaqbirələri, yarpaqbükənlər, yastıdişli, yastıquyruqlar, yaşılbaş, yavşaq, yayımbalığı, yengəc, yəbani, yırtıcı, yırtıcılar, yumurtlayan, yunusbalığı, yuvarlaqağızlar, zağar, zarqanadlılar, zebr, zebu, zərərverici, zərqanadlılar, Zümrüdü anqa, zürafə və zürafələr" dir.

2. Türkmən Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər

Bu hissədə, Türkməncə-Türkcə Lüğət (Ceylan, E. , Eker, S. , Ölmez, M. , Ölmez, Z. , Tekin, T. , 1995), Türkmən Türkcəsinin Mövzu Təhlilli Leksikası Magistratura Dissertasiyası (Çakmak, 2010: 123-178), Müqayisəli Türk Dialektləri Lüğəti (1992) və

Türkcə Lüğətdən (2011) istifadə edilərək Türkmən Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən dörd yüz iyirmi səkkiz ədəd söz təyin olunmuş və bu sözlər sənəd təhlili metodundan istifadə edilərək Türkiyə Türkcəsiylə müqayisə olunmuşdur. Bu dörd yüz iyirmi səkkiz ədəd söz və bu sözlərin Türkiyə Türkcəsindəki qarşılıqları aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

Cədvəl-2: Türkmən Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər və Türkiyə Türkcəsindəki Qarşılıqları

Türkmən Türkcəsi	Türkiyə Türkcəsi
agaç biti	yaprak biti
ajdar	ejder, ejderha, yerdegezen
ajdarha	ejder, ejderha, yerdegezen
akula	köpek balığı
ala	abraş
alacağözen	kokarca
alaka	keme
alaññirt	geleni, tarla sıçanı
alatogan	saka kuşu
albatros	yelkovan
algır	laçın, şahin
angor keçisi	tiftik keçisi
antilopa	antilop
araba goşulyan ulı at	kadana
arı maşgalası	arılar
askaridler	askarit
at	at, beygir, kısrak, yont
atlar maşgalası	atgiller
av hayvanı	av hayvanı
av iti	av köpeği, kopoy, zağar
avusiydik	çekelez, sincap
ayakçı	tatarcık
ay-balık	ay balığı, pervane balığı
aygır	aygır
ayı	ayı
ayrak	argali
badi	ördek
badik	ördek
bakteriya	bakteri
bal arı, bal arısı	arı
balık	balık
balıkçı	yalıçapkını
balık iyyen	balıkçıl
balık yuvudyan	balıkçıl
balıkçı	iskele kuşu
baş övredilmedik at	hergele
bayguş	baykuş, kukumav kuşu
bedene	bıldırcın
begemot	su aygırı
bezbeltek	toykuşu
bıçgı balık	testere balığı
bıçok	buzacağı
bilbil	bülbül
bit	bit
bizon	bizon

boa	boa
bognayaklılar	eklem bacaklılar
bolonka (otagda saklanılan uzun tüylü kiçik it)	fino
buga	boğa
bugday biti	ekin biti
bökyen	ağustos böceği
böri çağası	yavrukurt
burevestnik (ulı deñiz guşı)	deniz ördeği, fırtına kuşu
buynuz	boynuz
bükür	hörgüçlü
büre	pire
bürgüt	kartal, uşakkapan
ceren	ceylan
cırıldayan möceçik	ağustos böceği
cikciki	çinte, sıvacı kuşu
cünekey ördek	bağırtlak, çamurcun
cüprün	karabatak
cüptün	iskele kuşu
cüyce	civciv, piliç
cüyceli tovuk	gurk
çağa	balaban, enik
çağa möcek	yavrukurt
çakık (cokcokılar maşğalaından bolan sayrak guş)	kızıl kuyruk
çalca	demir kırn
çapak balık	çamça
çapılan at	koşu atı
çarlak	martı
çay-çañnalak	çaylak
çebşek	çişik, göcen
çekirtgeçik	çekirge
çerepaşka	süne
çıbın	üvez
çibis (batğalıkda yaşayan kiçirek guş)	kız kuşu
çopancık	yağmur kuşu
çöke balık	çığa, çuka
dağ geçiguşu	kuyruksallayan
dağ keyigi	dağ keçisi
dağ serçesi	çinte
daşdeşen	ağaçkakan
delfin	yunus
dene iyyen	tanecil
deñiz candarı (kellesi ayaklılar maşğalasından bolan)	ahtapot
deñiz hıyarları (derisi iñneliler tipine değışli oñurgasız candarlar klası)	deniz hıyarı
deñiz kirpisi	deniz keşanesi
deñiz pışbagası	deniz kaplumbağası
deñiz yıldızı	denizyıldızı, beşparmak, beşpençe
dişlegen	akur
doñuz	domuz
dor	doru
durna	turna
düye	hecin
düyeguş	deve kuşu
ebek (batğa yerlerde yaşayan uzun çünkli, arkasının yelegi ala mula guş)	yelve

elguş	av kuşu, bozdoğan, doğan, sungur, zağanos
erkeç	erkeç, yaban keçisi
eşegarı	eşek arısı, yaban arısı
eşek	eşek, merkep
eşekyassık	tespih böceği, yereşegi
falanga	böğ
feniks	anka
gaga (polyar deñiz ördegi)	puflla
ganat	cenah
gapdalından goşulan at	çıvgar
gaplañ	böbür, kaplan, pars, pelenk
garabalık	uzun levrek
gara cökçökü	ardıçkuşu, karatavuk
gara garga	ekin kargası, karga, kuzgun
garaköli goyun	karagül, karakul
gara saçaklılar	hamam böceği
garasar	çekirge kuşu, sıgırcık
garçıgay	çakırdoğan, çakırkuşu
garınca	karınca
garlavaç	kırlangıç, papaz balığı
garsagayaklılar	yüzgeç ayaklılar
gati ganatlılar	düz kanatlılar
gatr	bardo, katır
gaz	kaz
geçi	keçi
geçigaplañ	çita
gemrici	kemirgen
gep	bavlı
gevmiş	dombay, manda, su sığırı
gevmiş çagası	malak
gevüş gaytaryanlar	geviş getirenler
gılıç balık	kılıç balığı
gır	demir kırı
gırgı	atmaca
gızılbalıklar maşgalası	alabalıkgiller
gızılmtıl guv	kuğu
gızılincik (guş)	flamingo
gızırma çıbını	anofel, sivrisinek
gızırma döredyen çıbın	anofel, sivrisinek
gippopotam	hipopotam
gluhar	çalı horozu
golavl	akbalık
goç	koç, koçkar
golganatlılar	yarasalar
goñür ayı	bozayı
gorilka	goril
goşa ganatlılar	çift kanatlılar
goşa toynaklılar	çift parmaklılar, toynaklılar
goşa toynaksızlar	tek parmaklılar
goşulyan at	koşum atı
gotan	kaşıkçı kuşu, pelikan
goynuñ guyrükman tohumı	kıvırcık
goyun	koyun, marya, meleş
goyun iti	çomar

goyunçı it	çomar
gögeyin	bügelek, cız sineği, gövem
gögümtil-çal kepleri	kaya güvercini
gömülgen	boa yılanı
göni qanatlılar	düz kanatlılar
gövenek	kerkenez
göye	güve
grif	tepeli akbaba
gubka	sünger
gulan	yaban eşeği
gum pişigi	vaşak
gumrı	kumru, yusufçuk
gunduz	su samuru
gurbaga	kurbağa
gurbaga çağası	iribaş
gurçuk	solucan
gurlavuk	otlubğa
gurt	kurt
guş	kuş
guş çağası	palaz
guyruqlı goyunlar	karaman
guzı	kuzu, şişek, toklu
gücük	göbelez
gündizkör (guş)	keçisağan
haccık	keler
hameleon (reñkini üytgedip duryan, suvulganlar maşgalasından bolan candar)	bukalemun, kaya keleri
hamsa (takgaz balıklar maşgalasından bolan deñiz balığı)	hamsi
hayvan	hayvan
hayvan balası	balaban, enik
hind tovuğı	güllük, hindi
horaz	horoz
hortumlular	hortumlular
hudaya çokuncılar (vağşı mör-möcekler otryadının adı)	peygamber devesi
hüvi	puhu kuşu
hüpükli tovuğ	tepeli tavuk
hüypüpik	çavuş kuşu, ibibik
ibis (ıssı yurtlarda yaşayan ayaklı, uzun egri çüñkli guş)	yılandıl
içyan	akrep
ikebölünen toynak	bakanak
iki örküçli düye	tülü
iñnebalık	deniz iğnesi
işbil	balık yumurtası
it	it, köpek
iyteldici	kitap kurdu
jıraf	zürafa
kambala (deñiz balığı)	kalkan balığı, pisi balığı
karakatitsa (deñiz mollyuskının bir görnüşi)	mürekkep balığı, sübye
kaşalot	amber balığı, ispermeçet balinası, kadırğa balığı
kebelek	kelebek, pervane
kebelek gurçuğı	sürfe, tırtıl
kekeçli	tepeli tarla kuşu, tepeli toygar
kekilik	keklik
kellesi ayaklı molyuskalar	kafadan bacaklılar

kenguru	kanguru
kepcebaş yılan	gözlüklü yılan, kobra
kepderi	güvercin
kerk	gergedan
keyik	ceylan, karaca
kırkayak	kırkayak
kiçicik gevmiş	malak
kirpi	kirpi
kit	balina
kit yağı	balina yağı
konoplyanka (sayrayan guşcagaz)	keten kuşu
köpayaklılar	çok ayaklılar
körsiçan	köstebek, sokur, yer sıçanı
köşek	dorum, köşek, potuk, taylak
kövüşçik	terliksi
krasavka	telli turna
krasnopyorka (gızıl yüzgüçli balık)	kızılkanat
krevetka (deñiz leñneçlerinin bir görünüşü)	karides
krokodil	timsah
kukuşka	guguk kuşu
kürk tavuk	gurk
kürre	sıpa
küyki	hörgüçlü
kvakşa (ağaç gurbagası)	yeşilbağa
laçın	av kuşu, bozdoğan, doğan, sungur, zağanos
lama	lama
lakga balık	yayın balığı
lan	alageyik, maral, sığın
langust (iyilyen ulı deñiz leñneci)	langust
legorn (köp yumurtğa guzlayan tohum tavuklarıñ adı)	legorn
leglek	leylek
leheñ	balina
leñneç	çağanoz, seretan, tatlı su ıstakozu, yengeç
leñneç şekilliler	kabuklular
lenta görünüşli gurçuklar	şeritler, yassı solucanlar
liçinka	kurtçuk, larva
lin	ada balığı, çamurcuk, tatlı su kayası
loban (kefallar maşgalasına değışli deñiz balığı)	dubar, topbaş balık
lors yılan	karayılan
mahaon (kebelek)	kuyruklu kebek
makaka	makak
mal	hayvan
mamont	mamut
mangusta (tropiki yurtlarda yaşayan yırtıcı hayvan)	firavun faresi
mañnalça	kaya balığı, taş balığı, tokmakbaş
manul (dağ pişigi)	bozkır kedisi
maral	karaca
maymın	maymun
may tomzağı	mayıs böceği
meduza (deñiz candarı)	medüz
mercen	mercan
merinos	merinos

meydan sıçanı	tarla faresi
midiya	midye
mollyusklar	yumuşakçalar
morj	mors
möcecik	böcek, yavrukurt
möcek çagası	yavrukurt
mör-möcek	böcek
mör-möcek iyici	böcekçil
mör-möcek iyyen guş	sinekçil
mör-möcekler klası	börtü böcek, haşerat, haşere
möy	örümcek
muflon	dağ koyunu
muraved (esasan garınca bilen iymitlenyen, tropiki Amerika'da yaşayan, dişsiz süydemdirici hayvan)	karıncayiyen
münñürt	kaya balığı, taş balığı, tokmakbaş
münülmedik at	hergele
nimfa (kebir mör-möceklerin gurçukların ikinci ösüş stadiyası)	nemf
okarañı getir süyt bereyin	gelin böceği, hanım böceği
oklukirpi	oklu kirpi
okun	levrek, perki, tatlı su levreği
omar (on ayaklı iri deñiz leñneci)	ıstakoz
oñurğalılar	omurgalılar
oñurgasızlar	omurgasızlar
orangutan	orangutan
ovlak	oğlak
ovnuk mal	davar, küçükbaş
ot iyyen	otçul
ot iyip yaşayan	otçul
öküz	öküz, sığır
öküzçe	buzacağı, dana, keke
ördek	ördek
ördekburun	gagalı memeli
ösümlük biti	yaprak biti
ösüşin liçinka dövri	keseli kurt
öy sıçanı	fare
parazit	asalak, parazit
pelen	arслан
pışbaga	bağa, kaplumbağa, tosbağa
pışdil	bağa
pil	fil
pingvin	penguen
pişik	kedi
pişikler maşgalası	aslangiller
pitpiti	şakrak kuşu
poni (pes boylı atların tohumı)	midilli
primat	şebek
puma	puma
ryabinnik (cokcokular maşgalasından bolan guş)	bozbakkal
sagrı	sagrı
sakartorsuk	porsuk
sakırtga	at sineği, kene, sakırğa, uyuz böceği
salamandra	salamandra, semender
samır	kaya sansarı, kunduz, samur, sansar, zerdeva

sar	çekirge kuşu, sığırcık
sardina	ateş balığı
sardinka	sardalye
sargıldak (tokay guşu)	sarıasma, sarıcık
sarıbilbil	kanarya
sarı garınca	divik
sayrak guş	makaralı kuş
semender	anka
serçe	serçe
setka	börkenek
sıçan	sıçan
sıgır	inek, sarıkız
sırtlan	sırtlan, yelesi kurt
siinek	cibin, ev sineği, sinek
siinek tutguç	sinekçil
sirena (yılan görmüşli, guyrıklı süyrenici)	deniz kızı
sirke	sirke, yavşak
skolopendra (köpayaklılar toparından bolan, yılı yurtlarda yaşayan hezerli möcek, candar)	çıyan
skopa (gırgılar maşgalasından bolan balık bilen iymitlenyen ulı yırtıcı guş)	balık kartalı, deniz tavşancılı
skumbriya (kiçirek tutulyan deñiz balığı)	berlam, çiroz, uskumru
slavka (yerde hövürtgeleyen sayrak guşcağaz)	ötleşen
soğulcan	trikosefal
sonya (gışı yatıp geçiryen germiciler otryadından bolan ulı bolmadık süydemdirici)	fındık faresi, fındık sıçanı
sovukganlı hayvanlar	soğukkanlı hayvanlar
soyka (serçeler otryadından bolan tokay guşu)	kestane kargası
sporovikler	sporlular
sugun	geyik, hona
surok (gışına uka gidyen, hinde yaşayan germiciler otryadından bolan kiçicik hayvan)	dağ sıçanı
suv guşu	perde ayaklılar
sülgün	sülün
sülük	sülük
süñkcagaz	kılçık
süri	yılkı
süyreniciler	sürüngen
süyreniciler klası	sürüngenler
süytden ayrılmadık yaş mal	kulun
syomga	som balığı
şagal	çakal
şahlı iri mal	kocabaş
şilohvost (yabanı sona ördek)	kılkuyruk
şinşilla (avusiydige meñzeş, pişge guyrık Günorta Amerikan gemricisi ve onuñ gımmat baha derisi)	çinçilya
şpan siinegi	kuduz böceği
şprot balığı	çaça balığı
tagtabit	tahta biti, tahtakurusu
takgaz balığı	ringa, tirsi
tapir	tapir
tavus	tavus
tay	güre, tay
tayçanak	güre, tay
tayhar	sıpa

tazı	tazı
teke	erkeç, teke, yaban keçisi
teneçir	kız böceği
tiken bedenliler	derisi dikenliler
tilki	tilki
tirana balık	mersin balığı
tohum	balık yumurtası
tokay	incir kuşu
tokay guşı	çulluk
toklı	şişek
toklutay	baklan
tomzak	bok böceği, gübre böceği
torbalılar	keseliler
torgay	tarla kuşu, toygar, turgay
torsuk	porsuk
totı guş	papağan
tovşan	tavşan
tovuk	tavuk
töp (balık)	taranga
treska (demirgazık deñizleriniñ balığı)	morina
trihana (doñzuñ ve başga hayvanlarıñ muşsalarında parazitlik edyen, etli naharlarıñ üsti bilen adama geçyen togalak gurçuk)	trişin
tsesarka (tovuklar maşgalasından bolan guş)	beç tavuğu
tsetse (ukı ve kebir başga keselleri yokuşdırıcı, gan soryan afrikan siñegi)	çeçe
tsikada (bökyen ve cırıldayan möcecik)	cırcır, çığırtkan, orak böceği
tunets	ton balığı, torik
turaç	çil, dağ tavuğu
tut yüpek gurçuğı	ibrişim kurdu
tyulen	ayı balığı
tüve	düve
uhovyortka (ıgallı yerde yaşayan kiçicik möcecik)	kulağakaçan
ukleyka	akkefal
ulı yarganat	vampir
ulitka	salyangoz, sümüklü böcek
ullakan avçı iti	kurt köpeği
uzınganat	cennet kuşu
uzın guyrıklı	uzunkuyruk
vagşı hayvan	canavar, etobur, yırtıcı hayvan
valdşnep	çulluk
veretenitsa (yılana meñzeş ayaksız suvulğan)	babaköş
yabanı	yabani hayvan
yabanı goyun	dağ koyunu
yabanı teke	ahu
yabanı tovşan	ada tavşanı
yaguar (pişikler maşgalasından bolan yırtıcı hayvan)	jaguar
yak	Tibet öküzü
yalpak aylag	denizkulağı
yarganat	gece kuşu
yarganatlılar	zar kanatlılar
yarırganatlılar	yarasalar
yası sogulcan	sığır tenyası, tenya
yaşılbaş ördek	sunu
yayın	bıyıklı balık
yedinorog (gıyık dişli seyrek duşyan deñiz candarı)	deniz gergedanı

yılan	engerek, yılan
yılanbalık	yılan balığı
yılan balıklar	taşemengiller
yıldıravuk tomzak	yıldız böceği
yıldıravuk tozmak	yıldız kurdu
yılkıcı	kervan çulluğu
yırtıcı	etçil, etobur, yırtıcı
yırtıcı guş	yırtıcı kuş
yolbars	arслан
yorga	rahvan
yük yükleyen hayvanlar	yük hayvanı
yüpek gurcuğı	ipek böceği
zagara	aynalı sazan, sazan
zbek	bekasin, su çulluğu
züyk	çulhakuşu
zyablik (sayrayan tokay guşı)	ispinoz

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən Türkmən Türkcəsindəki dörd yüz iyirmi səkkiz ədəd heyvan anlayışı bildirən sözdən, Türkiyə Türkcəsi ilə ortaq olan yüz iyirmi beş ədəd söz təyin olunmuşdur. Bu sözlər; “ajdar, ajdarha, antilopa, askaridler, at, av hayvanı, av iti, ay-balık, aygır, ayı, bakteriya, bal arı, balık, bayguş, bilbil, bit, bizon, boa, buga, buynuz, çekirtgecik, deñiz hıyarları, deñiz yıldızı, doñuz, dor, durna, erkeç, eşegarı, eşek, gaplañ, gara garga, garınca, gatur, gaz, geçi, gemrici, gılıç balık, goç, gorilka, goyun, göye, gumrı, gunduz, gurbaga, gurt, guş, guzı, hamsa, hayvan, horaz, hortumlılar, it, kebelek, kekilik, kenguru, kırkayak, kirpi, köşek, lama, langust, legorn, leglek, leñneç, makaka, maymın, meduza, mercen, merinos, midiya, morj, möcecik, mör-möcek, oklukirpi, oñurgalılar, oñurgasızlar, orangutan, ovlak, ot iyyen, ot iyip yaşayan, öküz, ördek, parazit, pil, puma, sağrı, sakırtga, salamandra, samır, serçe, sıçan, sığır, sırtlan, siñek, sirke, sovukganlı hayvanlar, sülgün, sülük, süyreniciler, şagal, şinşilla, tagtabit, tapir, tavus, tay, tazı, teke, tilki, torgay, torsuk, tovşan, tovuk, tüve, uzın guyrıklı, vağşı hayvan, yabanı, yabanı goyun, yabanı tovşan, yaguar, yarganatlılar, yılan, yılanbalık, yırtıcı, yırtıcı guş və yük yükleyen hayvanlar”dır.

3. Qaqauz Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər

Bu hissədə, Qaqauz Türkcəsinin Lüğəti (Gaydarci, G. A. , Koltsa, E.K. , Pokrovskaya, L. A. , Tukan, B. P. , 1991), Mütqayisəli Türk Dialektləri Lüğəti (1992) və Türkcə Lüğətdən (2011) istifadə edilərək Qaqauz Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən üç yüz əlli üç ədəd söz təyin olunmuş və bu sözlər sənəd təhlili metodundan istifadə edilərək Türkiyə Türkcəsiylə müqayisə olunmuşdur. Bu üç yüz əlli üç ədəd söz və bu sözlərin Türkiyə Türkcəsindəki qarşılıqları aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir.

Cədvəl-3: Qaqauz Türkcəsindəki Heyvan Anlayışı Bildirən Sözlər və Türkiyə Türkcəsindəki Qarşılıqları

Qaqauz Türkcəsi	Türkiyə Türkcəsi
aaç kakan	ağaç kakan kuşu
acemi	eğitilmemiş hayvan, yabani hayvan
ak çil beegir	kır at
akula	köpek balığı
alaca kuş	atmaca
alacalı	benekli, alacalı inek
al beegir	al at
Allahlık	kurbanlık hayvan
anaç	anaç, damızlık bırakılan dişi hayvan

anaç ayı	anaç ayı
anaçka	dişi hayvan
anaç yabanı	dişi kurt
arı	arı, yaban arısı
arı beyi	ana arı
aslan	arşlan, arşlan
at	at
ateş böcee	ateş böceği
aygır	aygır
ayı	ayı
ayı balığı	ayı balığı, fok balığı
ayıcık	ayı yavrusu
ayvan	hayvan
azıtkan köpek	azgın köpek
azman	iğdiş edilmiş koç
badi	konuşma dilinde kaz
balan beygir	beyaz tüylü at
balaur	mitolojide kanatlı yılan
balena	balina
balık	balık
balık kapçu	balık pulu
balık kuşu	martı
baytal	kısrak
beegir	beygir, at
beygir	at
bıci	kaz civcivi
bızaa	buzağı
biigir	beygir
biyaz ayı	beyaz ayı
boa	boğa
bobana	yaşlı koyun
boboç	ördek yavrusu
bok böcee	bok böceği
böcek	böcek
brezu	alnında beyaz leke bulunan hayvan
bua	boğa
bua-kaplun	kaplumbağa
buci	kaz civcivi
buga	boğa, yaban domuzu
buhu	puhu kuşu
bura	hindi
buva	boğa
buzaa	buzağı
bülbül	bülbül
bürüncük böcee	buruncuk böceği, ipek böceği
bütürek sinee	at sineği
cam böcee	cam böceği
canavar	canavar, kurt
cennet	cennet kuşu
ciuciu	civciv
çakal	alnında beyaz bulunan at, akbaş
çaladan öküz	sol tarafa koşulan öküz
çaladaki öküz	sol tarafa koşulan öküz
çalar kuş	öten kuş
çalgıcı kuş	ötücü kuş

çalı kuşu	çalıkuşu
çapkın beegir	eşkin yürüyen at
çekirge	çekirge
çelek	tek boynuzlu boğa
çınar beygiri	kötü huylu at
çil	keklik
çiili beegir	çil at
çil beegir	çil beygir
çilli karaca	çil karaca
çil tavuk	çil tavuk
çingene balı	bir balık türü
çizdeki beegir	esas koşum beygiri, ortaya koşulan at
çulluk	çulluk kuşu
çula	küçük kulaklı koyun
çuşka koyun	bir koyun türü
daa keçisi	dağ keçisi, yaban keçisi
dana	dana
dana burnusu	ayıcık, yüzen böcek
delfin	yunus
deniz beegiri	deniz atı
deniz koyunu	ayı balığı, fok
deve	deve
domuz	domuz
domuz balı	domuz balığı
domuzçuk	küçük domuz
domuz kiilesi	domuz kenesi
donnu horoz	paçalı horoz
donnu yarka	ferik (yumurtlama yaşına girmekte olan tavuk)
doru çakal	alın beyazlı doru at
düve	düve, iki yaşındaki dişi dana
elci guuş	gel güvercini
encek	yavru hayvan, yeni doğmuş hayvan
enenmiş domuz	erkek domuz
enge	yengeç
enicek	yavru hayvan, yeni doğmuş hayvan
enik	enik, köpek yavrusu
enikleyici	yavru doğuracak haldeki hayvan (kedi, köpek)
er tauşanı	yer tavşanı
eşek	eşek
eşek arısı	eşek arısı
eşek balı	morina balığı
ev tauşanı	ev tavşanı
evrem	mitolojide kanatlı yılan
fazan	sülün
fil	fil
foka	ayıbalığı, fokbalığı
foroz	horoz
gaarga	karga
garagatsa	saksağan
garga	karga
gece kuşu	baykuş
gelincik sıçanı	gelincik
gırlitsa	yaban kazı
gıta gola	çıplak boyunlu bir tavuk türü
gotsi	domuz

gözlüklü	gözlüklü yılan
graniçer palisi	sınır bekçi köpeği
guguş	güvercin
guguşçuk	güvercincik
guşter	kertenkele
güve	güve
güvercin	güvercin
güzka	güz vaktinde yetiştirilen civciv
harın beegir	huysuz at
haygır	aygır
hayta kuş	başiboş kuş
hayvan	hayvan
hergele	at sürüsü
horoz	horoz
ibikli	ibikli, ibikli kuş
iki kamburlu kamila	iki hörgüçlü deve
inatçı mal	inat hayvan
inek	inek
ipek böcee	ipek böceği
jaba	kurbağa
jarka	konuşma dilinde koyun
jirafa	zürafa
jujelitsa	cırcır böceği
kaaz	kaz
kalina böcee	uğur böceği
kalinka	uğur böceği
kalkan	kalkan balığı
kamila	deve
kanara	çok büyük koyun sürüsü
kancık	dişi köpek
kaplan	kaplan
kaplunbua	kaplumbağa
karaca	karaca
kara çakal	alın beyaz, siyah tüylü at
kara kuş	sığırcık
karaman	ev hayvanlarına verilen ad
karımca	karınca
kartal	kartal
katıntı	büyük koyun sürüsü
katır	katır
katırka	dişi katır
keçi	keçi
keci	keci
keci balı	keci balığı
kelebek	kelebek
keleme sıçanı	bir sıçan türü, çöl faresi, tarla faresi
kene	kene
kerenci	iki veya üç yaşındaki tay
keskin beegir	yörük at
kılıç balık	kılıç balığı
kırk ayak	kırk ayak kurdu
kırk bacak	kırk ayak kurdu
kırmızı filozlu balık	kırmızı kanatlı balık
kırlangaç	kırlangıç
kır tauşanı	kır tavşanı

kısırak	kısırak
kısıkcık	gübre böceği
kıvırcık	yünleri kıvırcık olan bir koyun türü
kızıl kanat	bir balık türü
kiile	bit
kirpi	kirpi
kistenkele	kertenkele
koç	koç, yaban domuzu
koç keçi	teke
koduk	sıpa
kokoş	horoz
kopoy	avcı köpeği
koşma beygiri	koşum atı
kotak	manda yavrusu
kotey	bir köpek türü
kotoban	erkek kedi
kotoman	erkek kedi
kotoy	erkek kedi
koyun	koyun
köör sinek	at sineği, sivri sinek
köpek	köpek
köptüklü	parlamış at, ürkmüş at
köstekli	köstek vurulmuş at
köşek	deve yavrusu
kuan royu	arı sürüsü
kuduz	kuduza tutulmuş köpek
kuku	guguk kuşu
kukumeuka	baykuş
kuli	tay
kulumnayı	yavrulayan hayvan
kulumnayı baytal	yavrulayan kısarak
kunduz	kunduz
kurbaa	kurbağa
kurbaacık	kurbağacık
kurkan	hindi
kurkur kuşu	yabani güvercin, orman kuşu, atmaca
kurt	kurt, canavar, haşerat kurdu
kuş	kuş
kuş kapan	atmaca
kuşkuduk	yabani güvercin
kuzgun	kuzgun
kuzu	kuzu
kuzulamaa	kuzu doğuran
kuzulayı	yavrulayan koyun
laura	lavra, larva
leklek	beyaz ördek
lelek	leylek
lom	bir at türü
lom beegir	yük atı
lupu	canavar, kurt
maamuzlu horoz	mahmuzlu horoz
mal	mal, sığır, koyun
malak	gübre böceği
manda	manda
martin	ayı

matka	ana arı
maymun	maymun
maymuna	maymun
maymuncuk	küçük maymun
melk	sümüklü böcek, salyangoz
mercan balı	mercan balığı
mercen	mercan
mercenka	mercan
mitska	kedi yavrusu
mini	hindi yavrusu
morina	morina
moruna balı	morina balığı
motan	erkek kedi
nallı beegir	nallı beygir
nemtçe beegiri	kadana at, çekme atı
olak	oğlak, keçi yavrusu
ool	arı oğlu
otlaycı	ot yiyen hayvan
ödölcü	at yarışlarına ödül kazanmak için katılan at, yarış atı
öküz	öküz
ördek	ördek
örümcek	örümcek
pali	köpek yavrusu
pantera	panter
papağal	papağan
paskelle böcee	uğur böceği
patkan	fare
patu	kaz
paun	tavus kuşu
papaz beegiri	yusufçuk, kız böceği
payak	örümcek
pıri	eşek yavrusu
pıtı	koyun
pıyka	ferik, piliç
piliç	piliç
pipi	hindi
pipicik	hindi yavrusu, hindicik
pipiruda	kelebek
pire	pire
pisi	kedi
pisi balı	kalkan balığı
pişik	erkek kedi
ploşnitsa	tahta kurusu
potmar	domuz yavrusu
prevka	at sürüsü
ratsa	ördek
ratsoy	erkek ördek
roy	sürü, arı sürüsü
royba beegir	doru at
rozi	köpek
saamal inek	sağmal inek
sakar	alnında beyaz leke bulunan öküç, boğa
sakırğa	kene
saksan	saksağan
samur	samur

sazan balı	sazan balığı
semiz domuz	yağlı domuz
su samuru	su samuru
sıçan	sıçan
sıır	sığır
sırcık	sığırcık
sinek	sinek
sirke	sirke
skorpion	akrep
skrofa	domuz, dişi domuz
slon	fil
solcan	solucan
som	yayın balığı
straus	deve kuşu
suslik	bir kuş türü
suyuş tauk	söğüş tavuk
sülük	sülük
şakal	çakal
şal beegir	doru at
şarga beegir	kula at
şebek	bir maymun türü
şipanka	kısa yünlü bir koyun türünün adı
şişek	iki yaşını geçmiş koyun
şopar	domuz yavrusu
şopırla	kertenkele
şpanka koyun	bir koyun türü
ştuka	turna balığı
tabun	bir balık türü
tauşam	tavşan
tarla kuşu	tarla kuşu
tauk	tavuk
taulu inek	besili inek
tauşam	tavşan
tavşam	tavşan
tay	tay
tazı	tazı
teke	teke
tepeli kuş	ibikli kuş
tilki	tilki
toprak böjee	mayıs böceği
tor öküz	acemi öküz
tosun	tosun
toy	toy, bir kuş türü
tsap	teke
tsiga	bir balık türü
tsigeyka	bir koyun türü
tsırka	ibibik kuşu
tuluk	inek
turba	köpek
turna	turna
tülka	küçük balık
unguren	kahverengi tüylü ve boynuzlu büyük baş hayvan, öküz
vakla	göz kapakları ve kulakları siyah, gövdesi beyaz koyun
yaaz	yağız at
yaban	kurt

yaban guguşu	yabani güvercin
yabanı	kurt
yaban kaazi	yaban kazı
yaban yavrusu	kurt yavrusu
yarasa	yarasa
yarka	genç tavuk, ferik
yavuz	tıknaz sığır
yılan	yılan
yılan balı	yılan balığı
yolcu kuş	göçmen kuş
yırtıcı	yırtıcı hayvan
yırtışık	yırtıcı hayvan
zın	mitolojide yılan, drakon
zmey	mitolojide yılan, drakon

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən Qaqauz Türkcəsindəki üç yüz əlli üç ədəd heyvan anlayışı bildirən sözdən, Türkiyə Türkcəsi ilə ortaq olan yüz altmış doqquz ədəd söz təyin olunmuşdur. Bu sözlər; “aaç kakan, alacalı, anaç, anaç ayı, arı, aslan, at, ateş böcee, aygır, ayı, ayı balığı, ayıcık, ayvan, azıtkan köpek, balena, balık, beegir, beygir, bızaa, biigir, biyaz ayı, boa, bok böcee, böcek, bua, buğa, buhu, buva, buzaa, bülbül, bürüncük böcee, cam böcee, canavar, cennet, ciuciu, çalı kuşu, çekirge, çili beegir, çil beegir, çilli karaca, çil tauk, çingene balı, çulluk, daa keçisi, dana, deniz beegiri, deve, domuz, domuz balı, domuzçuk, düve, enik, enikleyici, er tauşamı, eşek, eşek arısı, ev tauşamı, fil, foka, foroz, gaarga, garga, gece kuşu, gelincik sıçanı, gözlüklü, güve, güvercin, haygır, hayta kuş, hayvan, horoz, ibikli, inatçı mal, inek, ipek böcee, kaaz, kalkan, kaplan, kaplunbua, karaca, karımca, kartal, katır, keçi, kedi, kedi balı, kelebek, kene, kılıç balık, kırk ayak, kırk bacak, kırlangaç, kır tauşamı, kısırak, kıvırcık, kızıl kanat, kirpi, kistenkele, koç, koşma beygiri, koyun, köör sinek, köpek, kuduz, kunduz, kurbaa, kurbaacık, kurt, kuş, kuzgun, kuzu, kuzulaycı, lelek, maamuzlu horoz, mal, manda, maymun, maymuncuk, mercan balı, mercen, morina, moruna balı, nallı beegir, olak, ool, öküz, ördek, örümcek, pantera, papagal, piliç, pire, saamal inek, sakar, sakırğa, saksan, samur, sazan balı, semiz domuz, su samuru, sıçan, sır, sırcık, sinek, sirke, solcan, sülük, şakal, şebek, tauşam, tarla kuşu, tauk, tauşam, tavşam, tay, tazı, teke, tilki, tosun, toy, turna, yaaz, yaban kaazi, yarasa, yılan, yılan balı, yolcu kuş və yırtıcı”dır.

Nəticə

Bu məqalədə, Oğuz Qrupu Türk Dillərindən olan Azərbaycan Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən sözlərdən iki min yeddi yüz qırx altı ədəd, Türkmən Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən sözlərdən dörd yüz iyirmi səkkiz ədəd və Qaqauz Türkcəsindəki heyvan anlayışı bildirən sözlərdən üç yüz əlli üç ədəd olmaqla, cəmi üç min beş yüz iyirmi yeddi ədəd söz müəyyən edilmiş və bu sözlər sənəd təhlili metodundan istifadə edilərək Türkiyə Türkcəsiylə müqayisə olunmuşdur. Bu müqayisə nəticəsində Azərbaycan Türkcəsində beş yüz əlli iki ədəd, Türkmən Türkcəsində yüz iyirmi beş ədəd və Qaqauz Türkcəsində yüz altmış doqquz ədəd olmaqla, cəmi səkkiz yüz qırx altı ədəd heyvan anlayışı bildirən sözün Türkiyə Türkcəsi ilə ortaq olduğu müəyyən edilmiş və bu səkkiz yüz qırx altı ədəd söz yuxarıda qeyd edilmişdir. Yuxarıda göstərilən səkkiz yüz qırx altı ədəd sözdən də qırx altısının Oğuz Qrupu Türk Dillərinin hamısında ortaq olduğu və bu sözlərdə sadəcə hərflərin fərqli olması təyin olunmuşdur. Bu sözlər “arı, at, ayı, ayqır, balıq, boa, çağal, çəkirtgə, donuz, eşşək, eşşəkərisi, güvə, heyvan, xoruz, ilan, keçi, kələbək, qaraqarğa, qarınca, qatır, qaz, qılınbalığı, qırxayaq,

Dede Korkut

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Cilt 9 Sayı 23 Aralık 2020 s. 289-367

qoç, qoyun, qunduz, qurbağa, qurd, quş, quzu, leylək, meymun, mərcan, oğlaq, öküz, ördək, sağırtqa, samur, sıçan, sığır, sinək, sülük, tazı, təkə, tülkü və yırtıcı" dır. Beləliklə, Oğuz Qrupu Türk Dilləri arasında heyvan anlayışı bildirən sözlər kontekstində lüğətlərdə göstərilən ortaqlıqlar müəyyən edilmiş və Oğuz Qrupu Türk Dillərindəki zəngin leksika ortaya qoymağa cəhd edilmişdir.

Kaynaklar

- Axundov, A. (2006). Azərbaycan Dilinin İzahlı Lüğəti. Bakı: Şərq-Qərb Nəşriyyat.
- Altaylı, S. (2018). Azərbaycan Türkcəsi Lüğəti. Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Azərbaycan Dialektoloji Lüğəti. (2010). Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Ceylan, E. , Eker, S. , Ölmez, M. , Ölmez, Z. , Tekin, T. (1995). Türkməncə-Türkcə Lüğət. Ankara: Simurg Nəşrləri.
- Çakmak, C. (2010). Türkmən Türkcəsinin Mövzu Təhlilli Leksikası. Magistratura Dissertasiyası. İzmir: Ege Universiteti.
- Devellioğlu, F. (1999). Osmanlıca-Türkcə Ensiklopedik Lüğət. Ankara: Aydın Nəşriyyat.
- Doğan, N. (2011). Vezirköprü ve Havza Ağızlarında Yabanî Bitki Adları. *Diyalektolog-Ağız Araştırmaları Dergisi*, (2), s. 7-13
- Doğan, N. (2015). Türkiye Türkçesi Söz Varlığının Yeni Renkleri- Ad Bilimsel Bir İnceleme. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 4/7, s. 12-37.
- Ercilasun, A.B. (Ed.). (2012). *Türk Dialektleri Grammatikası*. Ankara: Akçağ Nəşrləri.
- Ergin, M. (1998). Türk Dili Grammatikası. İstanbul: Bayrak Nəşriyyat.
- Gaydarcı, G. A. , Koltça, E.K. , Pokrovskaya, L. A. , Tukan, B. P. (1991). Qaqaz Türkcəsinin Lüğəti. (tər. Abdülmecit Doğru, İsmail Kaynak). Ankara: Mədəniyyət Nazirliyi Nəşrləri.
- Gencan, T. N. (1975). Grammatika. İstanbul: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Kara, M. (2012). Türkmən Türkcəsi Grammatikası. İstanbul: Etkileşim Nəşriyyat.
- Karaağaç, G. (2018). Linqvistika Terminləri Lüğəti. Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Koç, N. (1992). İzahlı Grammatika Terminləri Lüğəti. İstanbul: İnkılap Nəşriyyat.
- Korkmaz, Z. (2019). Türkiyə Türkcəsi Grammatikası (Morfologiya). Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Müqayisəli Türk Dialektləri Lüğəti. (1992). Ankara: Mədəniyyət Nazirliyi Nəşrləri.
- Özkan, N. (2019). Qaqaz Türkcəsi Grammatikası. Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Türkcə Lüğət. (2011). Ankara: Türk Dil Qurumu Nəşrləri.
- Yalçın, S. K. (2018). Azərbaycan Türkcəsi Grammatikası. İstanbul: Kesit Nəşrləri.

